

Juridiska avdelningen

29.11.2001

Till arbetspensionsanstalterna

ARBETSLÖSHETSPENSION

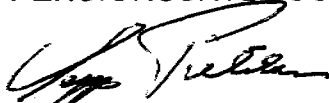
Arbetslöshetspension infördes i arbetspensionslagarna 1.7.1971. Arbetslöshetspensionen är avsedd att trygga utkomsten för äldre arbetstagare som blivit långtidsarbetslösa och inte längre har möjlighet att få arbete. Arbetslöshetspensionen kompletterar systemet med utkomstskydd för arbetslösa. De nuvarande bestämmelserna om arbetslöshetspension trädde huvudsakligen i kraft 1.1.1994. Bestämmelserna ändrades 1.1.2000 både i den offentliga sektorns arbetspensionslagar och i folkpensionslagarna.

Intjäningsprocenterna för beräkning av pension för återstående tid ändrades 1.1.1996.

Till följd av lagarnas ikraftträdelsebestämmelser tillämpas tidigare bestämmelser om arbetslöshetspension vid sidan av 2000 års bestämmelser.

Tillämpningsanvisningarna om arbetslöshetspension har varit utspridda i olika cirkulär och meddelanden. Nu har de sammanställts i denna pärm. Pärmerna innehåller gamla bestämmelser till den del de fortfarande måste tillämpas. Av utrymmesskäl innehåller texten även hänvisningar till tidigare utgivna cirkulär. Pärmerna innehåller vidare rådgivningsmaterial och vägledning om arbetslöshetsskyddet i allmänhet.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Seppo Pietiläinen

Helena Tapio

Beredningsgruppen för cirkuläret:

Björkbacka Arja
Ikkala Anneli
Karsikas Tapio
Korhonen Sirpa
Kortesoja Irma
Lehtiö Jukka
Manninen Soili
Mustonen Timo
Piitulainen Terhi
Sarén Paula
Wahlsten Raii
Wiik Reetta

Varma-Sampo
Pensionsskyddscentralen
Pensionsskyddscentralen
Kommunernas pensionsförsäkring
Pensionsskyddscentralen
Statskontoret
Statskontoret
LEL Arbetspensionskassan
Pensionsskyddscentralen
Pensions-Fennia
Tapiola
Ilmarinen

Juridiska avdelningen

29.11.2001

INNEHÅLL

1	PRESENTATION AV LAGÄNDRINGARNA I ARBETSLÖSHETSPENSIONEN.....	7
1.1	Bestämmelserna före år 1994	7
1.2	Bestämmelserna som trätt i kraft 1.1.1994, dvs. bestämmelserna från år 1994	7
1.3	Bestämmelserna som trätt i kraft 1.1.2000, dvs. bestämmelserna från år 2000	8
1.4	Genom ikraftträdelsebestämmelserna rätt till gamla förmåner	8
2	GÄLLANDE LAGAR FRÅN BÖRJAN AV ÅR 2000 ELLER BESTÄMMELSERNA FRÅN ÅR 2000 OCH DERAS IKRAFTTRÄDELSEBESTÄMMELSE	10
2.1	Förutsättningar för pensionen 1.1.2000.....	10
2.1.1	Ej längre krav på rätt till återstående tid.....	10
2.1.2	Pensionsfallstidpunkten och tillämpningen av olika bestämmelser.....	10
2.2	Maximitiden för dagpenning	11
2.3	Arbetsvillkoret 5/15 år.....	11
2.4	Ikraftträdelsebestämmelsen 1.1.2000	13
2.4.1	Huvudregeln	13
2.4.2	Arbetslösa omfattas av bestämmelserna från år 1994 med stöd av skyddsbestämmelsen	13
2.4.2.1	Personer i den s.k. pensionsslussen som omfattas av skyddsbestämmelsen	14
2.4.2.2	Anmälningar om uppsägning eller permittering.....	14
2.4.2.3	Har rätt till arbetslöshetsdagpenning.....	15
2.4.2.4	Skyddade av 100-dagarsregeln	16
2.4.2.5	Skyddade genom 10-månadersanställning	18
2.4.2.6	Företagare som omfattas av skyddsbestämmelsen.....	18
2.4.3	Företagare som omfattas av bestämmelserna från år 2000	18
2.4.4	"Missgynnades" ställning efter lagändringen år 2000	19
2.5	Sammanfattning av ikraftträdelsen	19
2.5.1	Ålder och situation vid ikraftträdelsen 1.1.2000	19
2.5.2	Situationen för den som fått arbetsmarknadsstöd 1.1.2000.....	20
3	BESTÄMMELSER SOM GÄLLT UNDER 1994 – 1999, DVS. BESTÄMMELSERNA FRÅN ÅR 1994 OCH DERAS IKRAFTTRÄDELSEBESTÄMMELSE	21
3.1	Villkor.....	21
3.2	Pensionsfallstidpunkten vid tillämpningen av olika bestämmelser.....	21
3.2.1	Huvudregel	21
3.2.2	Pension enligt bestämmelserna från år 1994 även efter lagändringen år 2000.....	22
3.2.3	En del arbetslösa får pension också med stöd av bestämmelserna före år 1994.....	22
3.2.3.1	Rätt till arbetslöshetsdagpenning 1.1.1994	22
3.3	Även framöver pension enligt bestämmelserna före 1994	23

Juridiska avdelningen

29.11.2001

4	BESTÄMMELSER SOM GÄLLT FÖRE 1.1.1994 ELLER BESTÄMMELSERNA FÖRE ÅR 1994.....	25
4.1	Villkor.....	25
4.2	Pensionsfallsdatumet vid tillämpningen av olika bestämmelser	25
5	UTFÄRDANDE AV ARBETSLÖSHETSINTYG OCH ANSÖKAN OM PENSION.....	26
5.1	Arbetslöshetsintyg	26
5.1.1	Dagpenningintyg utan ansökan	26
5.1.2	Dagpenningintyg på begäran.....	26
5.2	Antingen 200-dagarsintyg eller maximitidsintyg för dem som är födda 1938 eller tidigare.....	27
5.2.1	200-dagarsintyg.....	27
5.2.2	Maximitidsintyg	27
5.3	Alltid enbart maximitidsintyg för dem som är födda 1939 eller senare	29
5.4	Att välja mellan arbetslöshetspension och arbetslöshetsdagpenning.....	29
5.5	Behovet av arbetslöshetsintyg i samband med lagändringen år 2000	30
5.6	Ansökningsblankett	31
6	PENSIONSFALLET FÖR ARBETSLÖSHETSPENSION.....	32
6.1	Bestämmelserna före år 1994 och bestämmelserna från år 1994.....	32
6.2	Bestämmelserna från år 2000	33
6.2.1	Pensionsfallstidpunkten	33
6.2.2	Hur ändringar i pensionsfallstidpunkten inverkar på pensionen.....	34
7	AVGÖRANDE AV ANSÖKAN OM ARBETSLÖSHETSPENSION	35
7.1	Kontroll av uppgifterna i arbetslöshetsintyget.....	35
7.2	Tidsfrister i samband med arbetslöshetsintyget	35
7.2.1	Ansamlingsperiod för 200-dagarsintyget.....	35
7.2.2	Granskningsperiod.....	36
7.2.3	När intyget utfärdas för sent.....	36
7.3	Arbetslösheten fortgår	36
7.4	Arbetslöshetspension och återstående tid efter 1.1.2000.....	37
7.5	Referensuppgifter i förvärsarbetsregistret.....	38
8	ARBETSLÖSHETSPENSIONENS BELOPP	39
8.1	Med återstående tid.....	43
8.1.1	en återstående tiden när anställningsförhållandet upphör	43
8.1.2	Rätt till återstående tid och sjukdagpenning enligt sjukförsäkringslagen	43
8.1.3	Familje- och närståendevårdare enligt KTAPL samt återstående tid (12 c § 3 mom. KPS).....	43
8.2	Förbättrande av sysselsättningsförutsättningarna för äldre arbetstagare.....	45
8.2.1	Allmänt om tillämpning av lagen	45
8.2.2	Rätt till återstående tid i situationer med samtidiga anställningar	47
8.2.3	KAPL och KoPL	47
8.3	Rätt till återstående tid från och med 1.1.1996.....	48
8.4	Gradering av återstående tid från och med 1.1.1996	48

Juridiska avdelningen

29.11.2001

8.4.1	Intjäningsprocenten är 1,5 % för vissa personer.....	48
8.4.2	Ej längre rätt till högre intjäningsprocent.....	49
8.5	Beaktande av garanterat arbete.....	50
8.6	1 tilläggsdagen, 10-månadersanställningar och anslutning av återstående tid.....	50
9	PENSIONEN BÖRJAR	51
9.1	Allmänt.....	51
9.2	Huvudregler.....	51
9.2.1	Maximitidsintyg.....	51
9.2.2	Intyg över 200 dagar med arbetslöshetsdagpenning (bestämmelserna före år 1994).....	51
9.2.3	Utbetalning av fribrevspension efter lagändringen 1.1.2000.....	51
9.2.4	Utbetalningen av pension börjar enligt gamla regler för FPA:s dagpenning.....	52
9.3	Specialfall.....	52
9.3.1	Utbetalning av ersättning som motsvarar förlorad uppsägningstid då pensionen börjar.....	52
9.3.2	Pension som börjar då personen arbetar.....	52
9.3.3	Hur sjukdagpenning inverkar på begynnelse tidpunkten för utbetalningen av arbetslöshetspension.....	53
10	PENSIONSBESLUT FR.O.M. 1.1.2000 DÅ PENSIONEN OMFATTAR VILANDE RÄTT TILL PENSION FÖR ÅTERSTÅENDE TID.	54
10.1	Pensionsbeslutets innehåll.....	54
10.1.1	Den privata sektorn.....	54
10.1.2	Den offentliga sektorn.....	54
10.1.3	Pensionsbeslut i EU-fall.....	55
11	UTBETALNING AV PENSION	56
11.1	Allmänt om utbetalning av pension.....	56
11.2	Betalning av retroaktiv arbetslöshetspension till arbetslöshetskassan eller FPA.....	56
11.2.1	Meddelande om regresskrav.....	56
11.2.2	Pension som beviljats på basis av maximitiden för dagpenning.....	56
11.2.3	200-dagars intyg.....	57
12	FÖRVÄRVSARBETE OCH ARBETSLÖSHETSPENSION	59
12.1	Arbetslöshetspension betalas inte.....	59
12.2	Förvärvsarbete, förvärvsinkomster, kapitalinkomster och inkomster från förtroendeuppdrag.....	59
12.3	Förvärvsinkomstens belopp.....	59
13	ARBETSLÖSHETSPENSIONEN AVBRYTS OCH DRAS IN	61
13.1	Tid i arbete.....	61
13.2	Vägran att ta emot arbete.....	61
13.3	Pensionen avbryts.....	61
13.4	Annan orsak till avbrytandet.....	62

Juridiska avdelningen

29.11.2001

13.4.1	Hur sjukdom inverkar på utbetalningen av arbetslöshetspension	62
13.4.2	Hur flyttning utomlands inverkar på den fortsatta utbetalningen av arbetslöshetspension	63
13.5	Pensionen upphör	63
14	ÖVERVAKNING AV PENSIONSTAGARNA	64
14.1	Pensionstagarens anmälningsskyldighet	64
14.2	Uppgifter från annat håll	64
14.3	Uppgifter i Pensionsskyddscentralens förvärsarbetsregister	64
15	PENSIONEN ÅTERKRÄVS	66
15.1	Pension som betalats utan grund i över tre månader	66
15.2	Pension som betalats utan grund för högst tre månader	66
15.3	Återkrav	66
15.4	Kvittning mot framtida pensionsrater	67
16	ANMÄLNINGSTRAFIKEN MELLAN PENSIONSANSTALTERNA VID ÖVERVAKNING, AVBRYTANDE OCH ÅTERKRAV	68
16.1	Pensionsanstalt som utreder förvärsarbetet och förmedlande av information till andra anstalter	68
17	PENSIONEN BÖRJAR BETALAS UT PÅ NYTT	70
17.1	Mindre än ett års avbrott.....	70
17.2	Avbrottet räcker längre än ett år.....	70
17.3	Pensionen beviljas enligt tidigare grunder	71
17.3.1	Pensionsfall inom två år.....	71
17.3.2	Pensionsbeloppet när pensionen beviljas enligt tidigare grunder	71
18	ARBETSLÖSHETSPENSION BLIR ANNAN PENSION	73
18.1	Arbetslöshetspension blir ålderspension	73
18.1	Arbetslöshetspension blir förtida ålderspension	74
18.3	Arbetslöshetspension blir invalidpension eller individuell förtidspension	74
18.4	Familjepension efter arbetslöshetspension eller arbetslöshetspension som blivit invalidpension.....	75
18.5	Arbetslöshetspension vid pensionsjämkning	75
19	ANNAN PENSION BLIR ARBETSLÖSHETSPENSION	76
19.1	Delinvalidpension blir arbetslöshetspension.....	76
19.2	Arbetslöshetspension efter deltidspension	76
19.2.1	Deltidspension och arbetstagarens arbetslöshetsdagpenning.....	77
19.3	Ålderspension före 65 års ålder.....	77
19.4	Avträdelsepension, avträdelsestöd och generationsväxlingspension.....	78
20	UTLANDSVISTELSENS INVERKAN PÅ UPPKOMSTEN AV RÄTT TILL ARBETSLÖSHETSPENSION	79
20.1	Villkoren för beaktande av återstående tid	79
20.2	5/15-arbetsvillkoret	79
20.3	Arbetslöshetsintyg	80

Juridiska avdelningen

29.11.2001

20.4	Utländska pensioners inverkan på rätten till arbetslöshetspension och beräkningen av pensionen	80
20.5	Fortsatt utbetalning av arbetslöshetspension vid vistelse utomlands	82
20.6	Hur arbetslösheten följs upp utomlands	83
20.6.1	Pensionstagarens anmälningskyldighet.....	83
20.6.2	Pensionsanstaltens övervakningsåtgärder	83
21	KOSTNADERNA FÖR ARBETSLÖSHETSPENSIONERNA	84
21.1	Pensionsanstaltens ansvar för arbetslöshetspensionerna	84
21.1.1	Pensioner som beviljats enligt bestämmelserna från år 1994.....	84
21.1.2	Pensioner som beviljats enligt bestämmelserna från år 2000.....	85
21.1.3	Specialbestämmelser	85
21.2	Arbetsgivarens kostnader för arbetslöshetspensionerna.....	85
21.2.1	Pensionskassorna	85
21.2.2	Pensionsstiftelserna.....	86
21.2.3	Arbetspensionsbolagen	86
21.2.3.1	Arbetstagare som anställs i en ålder av över 50 år i arbetspensionsbolagen.....	86
21.3	Grunder för befrielse från arbetsgivarspecifik självrisk vid arbetslöshetspension	87
21.4	Pensionskassor och pensionsstiftelser.....	88
21.5	Kringgående av skyldighet att ordna pensionsskydd.....	88
21.6	Handläggning av ärende vid pensionsanstalten.....	89
21.7	Utredningar av arbetsgivaren	90
22	TABELL ÖVER IKRAFTTRÄDANDE AV LAGÄNDRINGARNA OM ARBETSLÖSHETSPENSION: ARBETSLÖSHETSPENSIONSSITUATIONER ÅR 2000 OCH SENARE	93
23	JURIDISKA AVDELNINGENS MEDDELANDEN.....	94
24	PENSIONSYSTEMAVDELNINGENS MEDDELANDEN.....	95
25	RÄTTSPRAXIS	96
26	SHM:S ANVISNINGAR TILL ARBETSLÖSHETSKASSORNA	97
26.1	Anvisningar för ifyllande av arbetslöshetsintyg och intygsblanketten	97
27	ARBETSLÖSHETSDAGPENNINGAR OCH ARBETSMARKNADSSTÖD	98
27.1	Utlandsvistelse och arbetslöshetsdagpenning.....	98
27.1.1	Arbetslöshetsdagpenning under utlandsresor.....	98
27.1.2	Söka arbete i ett annat EU/EES-land.....	99
27.1.3	Återflyttning till Finland.....	99
28	AVGÅNGSBIDRAG	100
29	GAMLA CIRKULÄR	101
30	ANNAT MATERIAL.....	102

Juridiska avdelningen

29.11.2001

1 PRESENTATION AV LAGÄNDRINGARNA I ARBETSLÖSHETSPENSIONEN

1.1 Bestämmelserna före år 1994

Enligt de bestämmelser som gällde före 1.1.1994 skall den arbetslöse vara minst 60 år för att få arbetslöshetspension. Dessutom krävs att den arbetslöse antingen har fått arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa för 200 dagar eller inkomstrelaterad dagpenning för miximitiden samt att arbetslösheten fortsätter, vilket bevisas med ett intyg som Arbetskraftsbyrån utfärdar. Dessa förutsättningar att få rätt till pensionen kallas bestämmelserna före år 1994.

1.2 Bestämmelserna som trätt i kraft 1.1.1994, dvs. bestämmelserna från år 1994

Villkoren för att få rätt till arbetslöshetspension blev stramare i och med att vissa tillägsvillkor infördes i lagen 1.1.1994. Villkor som gäller från och med 1.1.1994 kallas bestämmelserna från år 1994.

Enligt bestämmelserna från år 1994 förutsatte rätt till arbetslöshetspension fram till och med 31.12.1999 att också återstående tid från pensionsfallet till pensionsåldern eller motsvarande arbetsförtjänst enligt något pensionssystem skulle räknas som pensionsgrundande tid. För att få arbetslöshetspension enligt bestämmelserna från år 1994, förutsätts dessutom att man har fått arbetslöshetsdagpenning för maximitiden (500 dgr har fullgjorts eller rätten till tilläggsdagar har upphört).

Det förutsätts vidare att den arbetslöse i sammanlagt minst 5 år under de senaste 15 kalenderåren (arbetsvillkoret 5/15 år) närmast före pensionsfallet tjänat in sådan grundpension som avses i 8 § 4 mom. APL eller annan jämförbar pension på grundval av ett anställnings- eller tjänsteförhållande.

På personer som varit arbetslösa 1.1.1994 och dessförinnan fyllt 55 år (alltså födda år 1938 eller tidigare) tillämpas dock bestämmelserna före år 1994, om de hade rätt till arbetslöshetsdagpenning 1.1.1994. Till följd av ikraftträdelsebestämmelsen kommer bestämmelser som gällde före 1.1.1994 sannolikt att tillämpas till utgången av år 2003, när de som är födda 1938 fyller 65 år.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

1.3

Bestämmelserna som trätt i kraft 1.1.2000, dvs. bestämmelserna från år 2000

Villkoren för och fastställandet av arbetslöshetspension ändrades i början av år 2000. Dessa förutsättningar att få rätt till pensionen kallas bestämmelserna från år 2000. Arbetslöshetspension kan nu även beviljas som fribrev, men villkoret om 5/15 år i arbete gäller fortfarande. Trots att villkoret om att den arbetslöse måste ha rätt till återstående tid har slo-pats, kontrollerar man dock fortfarande om den arbetslöse har denna rätt när pensionen beviljas.

Den återstående tidens pensionsdel, som räknas med i arbetslöshetspensionen kallas för pensionsdelen för vilande rätt till återstående tid. denna del läggs inte längre till arbetslöshetspensionen. Den läggs inte heller till när arbetslöshetspensionen ändras till invalidpension. Inte för-rän arbetslöshetspensionen (eller invalidpensionen som beviljats som fortsättningspension) ändras till ålderspension, läggs den återstående tidens pensionsdel till pensionen. Likaså beaktas denna pensionsdel i familjepensionen efter en person som erhållit arbetslöshetspension.

Bestämmelserna år 2000 träder i kraft under en längre tid. Ikraftträdel-sebestämmelsen säkerställer att en del av dem som föddes före 1945 fortfarande omfattas av bestämmelserna från år 1994 om arbetslöshetspen-sion, om arbetslöshetspension någon gång blir aktuell för dem. Sådana personer är de som 1.1.2000 hade rätt till arbetslöshetsdagpenning och blev uppsagda eller permitterade före 1.8.1999, eller

- -som år 1999 fått arbetslöshetsdagpenning eller arbetskraftspolitiskt vuxenutbildningsstöd för minst 100 dagar, eller
- som vid årsskiftet 1999/2000 arbetade i ett s.k. 10 månaders anställningsförhållande enligt lagen om förbättrande av sysselsättnings-förutsättningarna för 55 år fyllda arbetslösa.

I detta sammanhang är rätten till arbetslöshetsdagpenning ett mera vid-sträckt begrepp än vad den varit i samband med någon tidigare lag-ändring.

I den offentliga sektorns pensionslagar tillmäts uppsägnings- eller permitteringstidpunkten inte någon betydelse.

1.4

Genom ikraftträdel-sebestämmelserna rätt till gamla förmåner

Om en person med stöd av ikraftträdel-sebestämmelsen i en lagändring omfattas av en tidigare bestämmelse om arbetslöshetspension, bevarar

Juridiska avdelningen

29.11.2001

personen sin rätt till arbetslöshetspension enligt denna bestämmelse, även om han eller hon senare skulle få arbete.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

2

GÄLLANDE LAGAR FRÅN BÖRJAN AV ÅR 2000 ELLER BESTÄM- MELSERNA FRÅN ÅR 2000 OCH DERAS IKRAFTTRÄDELSEBE- STÄMMELSE

2.1

Förutsättningar för pensionen 1.1.2000

Arbetslöshetspension kan beviljas personer som

- fyllt 60 år,
- fått intyg från arbetslöshetskassan eller FPA om att arbetslöshetsdagpenning har betalats för maximitiden enligt 26 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa (500 dagar fullgjorda eller rätten till tilläggsdagar har upphört vid utgången av den månad då den arbetslöse fyllt 60 år),
- fått Arbetskraftsbyråns intyg över att de är arbetslösa arbetssökande hos Arbetskraftsbyrån och att de inte kan anvisas arbete och
- haft pensionsgrundande förvärvsarbete i sammanlagt minst fem år under de 15 kalenderår som närmaste föregått pensionsfallsåret.

2.1.1

Ej längre krav på rätt till återstående tid

Kravet på rätt till återstående tid, enligt vilket tiden från pensionsfallet till pensionsåldern kan räknas med i pensionen och som sedan 1.1.1994 varit en förutsättning för att få arbetslöshetspension slopades 1.1.2000.

2.1.2

Pensionsfallstidpunkten och tillämpningen av olika bestämmelser

Huvudregeln

Bestämmelserna år 2000 tillämpas när pensionsfallet inträffar 1.1.2000 eller senare.

En del av de arbetslösa omfattas av bestämmelserna från år 1994 eller bestämmelserna före 1994

Även om pensionsfallet inträffar 1.1.2000 eller senare, tillämpas emellertid gamla bestämmelser om arbetslöshetspension på den arbetslöse, om han eller hon omfattades av bestämmelserna från år 1994 då bestämmelserna år 2000 trädde i kraft. Se närmare punkt 2.4.2.

Likaså kom en del av de arbetslösa att omfattas av bestämmelserna före år 1994. Se närmare punkt 3.2.2.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

2.2

Maximitiden för dagpenning

Arbetslöshetsdagpenning kan utbetalas för högst 500 dagar (26 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa).

Om arbetstagaren har fyllt 57 år innan 500 dagar har blivit fullgjorda, kan han utöver de 500 dagarna dessutom få dagpenning högst till utgången av den kalendermånad under vilken han fyller 60 år (tilläggsdagar, se 26 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa). Om den arbetslöse får rätt till tilläggsdagar, fullbordas maximitiden således först i slutet av den månad då han fyller 60 år.

Fram till och med 31.12.1996 var den nedre åldersgränsen för tilläggsdagar 55 år.

Om den arbetslöse hinner fylla 60 år innan 500 dagpenningdagar blivit fullgjorda, har han eller hon inte längre rätt till tilläggsdagar. Då är maximitiden 500 dagar. I sådana fall börjar arbetslöshetspensionen alltid efter 60-årsdagen.

Företagare har inte heller rätt till tilläggsdagar.

2.3

Arbetsvillkoret 5/15 år

För att arbetslöshetspension skall kunna beviljas, förutsätts att den arbetslöse i sammanlagt minst 5 år under de senaste 15 kalenderåren närmast före pensionsfallet tjänat in sådan grundpension som avses i 8 § 4 mom. APL eller annan därmed jämförbar pension på grundval av ett anställnings- eller tjänsteförhållande.

När de fem åren räknas beaktas allt förvärvsarbete som omfattas av arbetspensionslagarna. I de fem åren medräknas följaktligen förvärvsarbete både enligt den offentliga och privata sektorns pensionslagar, även arbete enligt lagen om korta statliga tjänsteförhållanden. Även frivilligt försäkrade anställningsförhållanden eller företagarperioder räknas med i de fem åren.

Enligt APL, StPL, KTAPL och KyPL med dags- eller månadsteknik

När de fem åren räknas beräknas anställningsåren med månads- eller dagsteknik, beroende på när anställningsförhållandet upphört. Dags- eller månadsteknik tillämpas således på anställningsförhållanden som pågår eller börjar efter 1.1.1998. Anställningsförhållanden som upphört före 1.1.1998 beaktas med tillämpning av månadsteknik.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

Samtidigt förvärvsarbete

I situationer med samtidigt förvärvsarbete beaktas samma tid endast en gång. Till exempel, om en person samtidigt haft två APL-anställningar, som bägge pågått i tre år, så räknas tre år till godo i de fem år som krävs.

När FöPL- och LföPL- försäkringspremier lämnats obetalda

När de fem åren räknas beaktas FöPL/LFöPL-försäkringstiden i sin helhet, även om försäkringspremier betalats endast delvis. Om inga premier har betalats över huvud taget och fribrevsbeloppet är 0 mk, beaktas inte försäkringstiden heller.

KAPL och KoPL

Tiden i KAPL-arbete uppskattas på basis av KAPL-lönernas belopp på så vis att, om lönebeloppet motsvarar nedre gränsbeloppet i APL (1.255,56 mk/mån, 2001 års ind. 1981), så motsvarar detta en månad i arbete. Intjäningstiden i månader fås genom att dividera de sammanlagda KAPL-lönerna under ett kalenderår med det fastställda APL-gränsbeloppet för det givna året. Endast hela kalendermånader och högst 12 månader per år beaktas. KAPL-löner på minst 15 066,72 mark (2001 års ind. 1981) motsvarar 12 pensionsgrundande intjäningsmånader. Detta beräkningssätt motsvarar således det som tillämpas när deltidspensionstiden räknas ut.

KoPL-lönernas intjäningstid räknas från och med 1.1.1998 på samma sätt som den för KAPL-lönerna. Ett kalenderår under vilket den arbetslöse förtjänat minst 15.066,72 mark (ind. 1981) enligt KoPL, likställs således i sin helhet med ett anställningsförhållande och räknas som förvärvsår.

Före år 1998 räckte det med att en arbetstagare under ett kalenderår haft lön enligt KoPL, som uppgick till åtminstone minimigränsbeloppet (3 962 mk/år, 2001 års ind. 1981) i KoPL, för att kalenderåret i sin helhet skulle betraktas som ett förvärvsår (12 mån).

Eftersom förvärvsarbetet måste omfattas av arbetspensionslagarna, kan man inte räkna med, t.ex. sådana kalenderår i de fem åren under vilka KAPL- eller KoPL-lönerna har varit lägre än det årliga gränsbeloppet, vilket förutsätts för att man skall få pension enligt dessa lagar.

Korta statliga tjänsteförhållanden

När de fem åren räknas beaktas korta statliga tjänsteförhållanden från och med 1.1.1998, förutsatt att arbetstagaren tjänat in minst 11,06 mark KoStPL-pension i månaden (ind. 1981, år 2001). Eftersom pensionens markbelopp inte kan räknas ut på basis av Pensionsskyddscentralens

Juridiska avdelningen

29.11.2001

uppgifter, måste den intjänade KoStPL-pensionen och intjäningstiden verifieras hos Statskontoret. När de fem åren för arbetslöshetspensionen räknas beaktas korta statliga tjänsteförhållanden med dagsteknik.

Kommunala korttidsanställningar

I kommunala korttidsanställningar bestäms pensionsskyddet enligt KTAPL. Korttidsanställningarna pågår antingen en kortare tid än en månad eller då underskrider månadslönen gränobeloppet i APL. Om pensionen för anställningarna inte växer med sammanlagt minst 11,06 mk i månaden (enligt 2001 års index 1981), beaktas de inte när de fem åren skall räknas. Kommunernas pensionsförsäkring bör kontaktas för att reda ut hur mycket pensionsskydd som har tjänats in. Från och med 1.1.1998 beaktas korttidsanställningar med dagsteknik när de fem åren räknas.

Tid med heffektiv pension

När de fem åren räknas beaktas också tid med heffektiv pension.

Arbetslöshetstid räknas inte med

Arbetslöshetstid räknas inte med i de fem åren, fastän arbetspensionstillägg räknas med i pensionen på basis av arbetslöshetstiden.

Arbete utomlands

Förvärsarbete i EU/EES-länder eller andra avtalsländer (överenskommelser om social trygghet med Finland) beaktas när de fem åren räknas. Pensionsskyddscentralen skaffar vid behov uppgifter om dessa försäkringsperioder från förbindelseorganet i avtalslandet. Se närmare punkt 20.2.

2.4

Ikraftträdelsebestämmelsen 1.1.2000

2.4.1

Huvudregeln

Lagändringarna trädde i kraft 1.1. 2000. De tillämpas på pensioner, där pensionsfallet inträffar när lagen trätt i kraft.

2.4.2

Arbetslösa omfattas av bestämmelserna från år 1994 med stöd av skyddsbestämmelsen

En person som är född före 1945 kan med stöd av skyddsbestämmelsen fortfarande omfattas av bestämmelserna från år 1994 om

Juridiska avdelningen

29.11.2001

arbetslöshets-pension, även om pensionsfallet inträffar 1.1.2000 eller senare.

Den arbetslösa kan omfattas av bestämmelserna från år 1994 på tre särskilda grunder

- 1) den arbetslöse hade 1.1.2000 rätt till arbetslöshetsdagpenning eller arbetskraftspolitiskt vuxenutbildningsstöd eller
- 2) hade år 1999 fått arbetslöshetsdagpenning för 100 dagar eller
- 3) hade en 10 månaders anställning 1.1.2000.

För den som omfattas av bestämmelserna från år 1994 innebär det att även pensionsdelen för återstående tid – förutsatt att pensionstagaren har rätt till den – ingår i arbetslöshetspensionen.

Se närmare om 10-månadersanställningar i punkt 8.2.

2.4.2.1

Personer i den s.k. pensionsslussen som omfattas av skyddsbestämmelsen

Skyddsbestämmelsen omfattar arbetstagare som är födda före 1945 och som 1.1.2000 hade rätt till arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller arbetskraftspolitiskt vuxenutbildningsstöd. Dessutom förutsätts att arbetstagaren hade blivit uppsagd, hade sagt upp sig eller blivit permitterad före 1.8.1999. Om anställningsförhållandets uppsägningstid var sex månader, måste uppsägningen ha skett senast 30.6.1999. Om anställningsförhållandet var tidsbegränsat, har uppsägningstidpunkten inte någon betydelse, eftersom uppsägningstiden inte gäller tidsbegränsade anställningsförhållanden.

Om arbetstagaren inte är skyddad av 100-dagarsregeln, tillämpas i följaktligen inte bestämmelserna från år 1994 på dem som när lagen trädde i kraft 1.1.2000 fick arbetslöshetsdagpenning eller arbetskraftspolitiskt vuxenutbildningsstöd på grund av att de blivit uppsagda eller permitterade 1.8.1999 eller senare eller blivit uppsagda från ett anställningsförhållande som varat över 6 månader. Se närmare punkt 2.4.2.4.

2.4.2.2

Anmälningar om uppsägning eller permittering

Enligt överenskommelse samlar arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten av personer som är födda före 1945 in anmälningar om uppsägning och permittering som skett under år 1999. Anmälningarna vidarebefordras till PSC, var de inregistreras i ärendehanteringsregistret för handläggning av eventuell ansökan om arbetslöshets-

Juridiska avdelningen

29.11.2001

pension. Anmälningsuppgifterna uppbevaras tills de som är födda år 1944 fyller 65 år. Se närmare Pensionsystemavdelningens meddelande 04/2001 i del 24.

Offentliga sektorn

I den offentliga sektorns pensionslagar tillmäts uppsägnings- eller permitteringstidpunkten, som beskrivs i punkt 1.3, inte någon betydelse.

2.4.2.3

Har rätt till arbetslöshetsdagpenning

Vid tillämpningen av ikraftträdelsebestämmelsen i lagändringen från år 2000 anses arbetstagaren ha rätt till arbetslöshetsdagpenning om följande villkor uppfylls:

- han fick full, jämkad eller minskad dagpenning eller arbetskrafts- politiskt utbildningsstöd. Även om det inte blev någon arbetslöshetsdagpenning kvar att betala, omfattas den arbetslöse av skyddsbestämmelsen. Den som fått s.k. 0-dagpenning har emellertid inte rätt till arbetslöshetspension, eftersom maximitiden (500 dgr) inte kan räknas på basis av 0-dagpenning. Om beloppet av en annan förmån senare ändras så att det blir dagpenning kvar att betala eller om arbetstagaren har rätt till arbetslöshetsdagpenning på grundval av att han uppfyllt ett nytt arbetsvillkor, kan han få rätt till arbetslöshetspension,
- om han genomgick sådan självrishtid som avses i 12 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa,
- om hans anställningsförhållande hade upphört 30 eller 31.12.1999 och han senast 3.1.2000 anmält sig som arbetslös arbetssökande på arbetskraftsbyrån,
- om han vid årsskiftet 1999/2000 inte hade rätt till arbetslöshetsdagpenning av ett sådana godtagbara skäl som avses i 16 § 4 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa. I praktiken är det närmast fråga om situationer, där den arbetslöse var sjuk då lagen trädde i kraft,
- om han inte har fått arbetslöshetsdagpenning på grund av att arbetsgivaren har betalat någon annan ekonomisk förmån än lön eller motsvarande ersättning under uppsägningstiden på det sätt som avses i 5 § 1 mom. 13 punkten lagen om utkomstskydd för arbetslösa och denna förmån har periodiserats just till och med årsskiftet. Här förutsätts dessutom att avtalet om förmånen har slutits före 1.8.1999. Detta innebär alltså att den som fick, t.ex. avgångsvederlag vid årsskiftet 1999/2000, kom att omfattas av bestämmelserna från år 1994. Motsvarande gällde om semesterer-sättning som periodiserats till årsskiftet.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

Ej rätt till arbetslöshetsdagpenning

Om den arbetslöse inte har haft rätt till arbetslöshetsdagpenning 1.1.2000, t.ex. på grund av att han själv sagt upp sig eller av sagt sig erbjudet arbete, omfattas han inte av skyddsregeln på basis av sin rätt till dagpenning. Det är dock möjligt att den arbetslöse alltså omfattas av bestämmelserna från år 1994 på grundval av 100-dagarsregeln (se nedan).

2.4.2.4

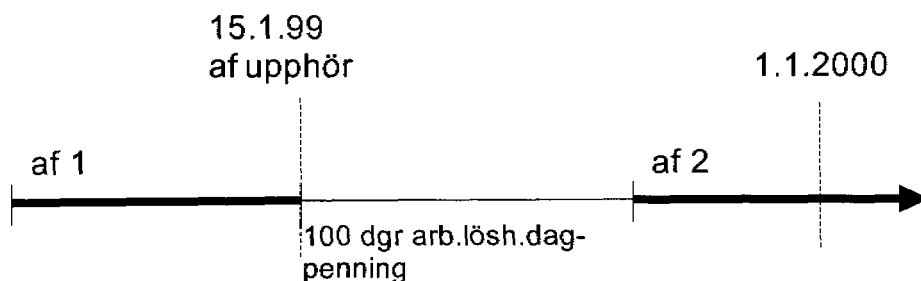
Skyddade av 100-dagarsregeln

Skyddsbestämmelsen omfattar även personer som är födda före 1945, vilka under år 1999 har fått arbetslöshetsdagpenning eller arbetskrafts-politiskt vuxenutbildningsstöd för sammanlagt minst 100 dagar innan den pensionsberättigande anställningen upphörde eller permitteringen började. Arbetstagaren kan ha blivit uppsagd, ha sagt upp sig eller blivit permitterad 1.8.1999 eller senare. Anställningsförhållandet kan också ha varit tidsbegränsat. Det har heller ingen betydelse om arbetstagaren har ett nytt anställningsförhållande vid årsskiftet eller inte.

Skyddsregeln omfattar även personer som fick jämkad eller minskad arbetslöshetsdagpenning för 100 dagar eller som inte fick någon arbetslöshetsdagpenning på grund av att de fått en socialförmån som avdrags på penningen. Den arbetslöse fick således s.k. 0-dagpenning under 100 dagar.

Exempel på situationer med 100 dagar

Exempel 1: 100-dagarsfall "bestämmelserna från år 1994"

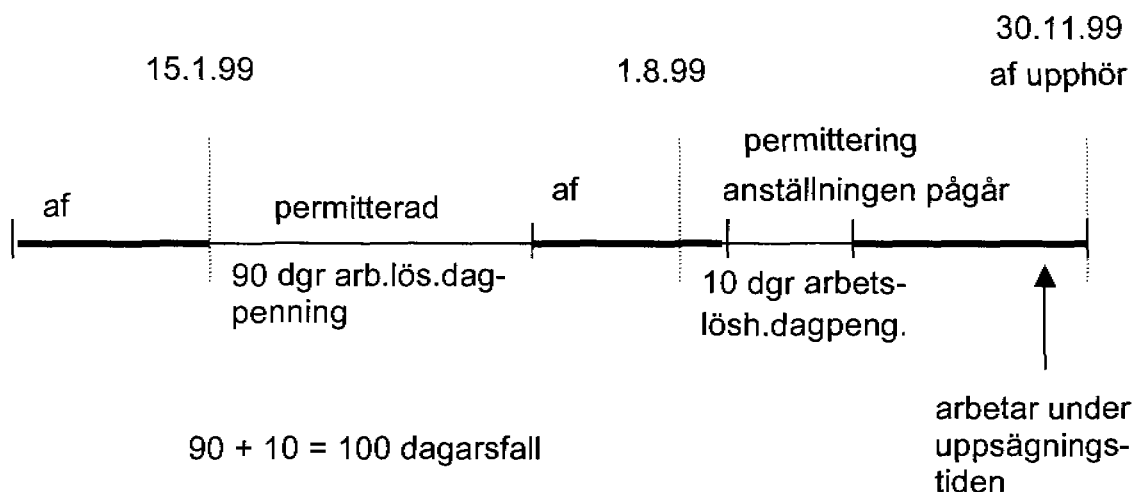

Personen har fått dagpenning för 100 dagar år 1999 och har efter det börjat en ny anställning, som fortgår 1.1.2000. Personen är skyddad med stöd av 100-dagarsregeln.

Juridiska avdelningen

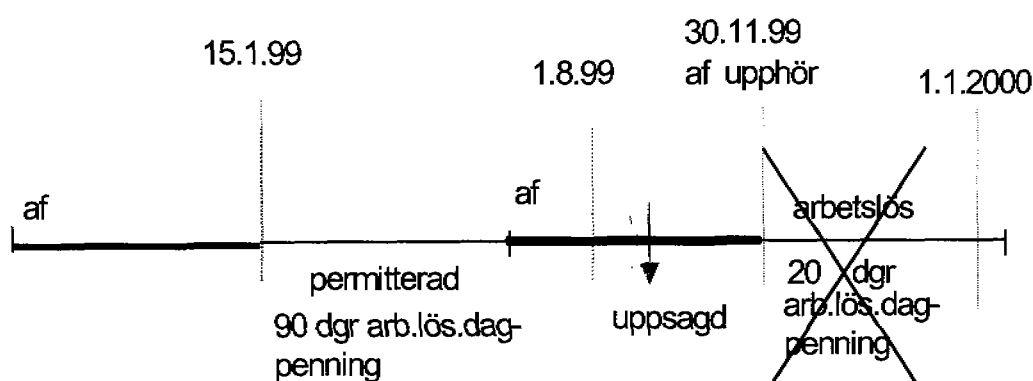
29.11.2001

Exempel 2: 100-dagarsfall

Personen har år 1999 fått dagpenning för 100 dagar innan anställningsförhållandet upphörde. Permitteringens begynnelse-tidpunkt har inte någon betydelse. Personen är skyddad med stöd av 100-dagarsregeln.

Exempel 3: Ej 100-dagarsfall

Personen har fått dagpenning i 90 dagar för permitteringstiden och för 20 dagar efter det att anställningen upphört. Anställningsförhållandet upphör efter 1.8.1999 på grund av uppsägning. Dagar med dagpenning som betalats efter det att anställningsförhållandet upphört beaktas inte då de 100 dagarna räknas och därför är personen inte skyddad med stöd av 100-dagarsregeln.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

Inte ens då personen hade rätt till arbetslöshetsdagpenning 1.1.2000 omfattas han av bestämmelserna från år 1994, eftersom uppsägningen hade skett 1.8.1999 eller senare.

Om uppsägningen i detta fall hade skett före 1.8.1999, skulle även 20 dagar beaktas när de 100 dagarna räknas.

2.4.2.5

Skyddade genom 10-månadersanställning

Om arbetstagaren hade ett anställningsförhållande 1.1.2000 på vilket lagen om förbättrande av sysselsättningsförutsättningarna för 55 år fyllda arbetslösa tillämpas, omfattas arbetstagaren av skyddsbestämmelsen.

Den betydelse en 10 månaders anställning hade vid granskningen av rätt till återstående tid ändrades 1.1.2000. Den ändrade lagen tillämpas, om pensionsfallet har inträffat 1.1.2000 eller senare. Om pensionsfallet inträffat före 1.1.2000, tillämpas den tidigare gällande lagen.

Lagen om förbättrande av sysselsättningsförutsättningarna för 55 år fyllda arbetslösa tillämpas inte på företagare som fram till årsskiftet 1999/2000 utövat sin verksamhet i högst 10 månader inte omfattas av bestämmelserna från år 1994 på grundval av verksamheten.

Se närmare om 10-månadersanställning i punkt 8.2 och cirkulär A 20/98 och Juridiska avdelningens meddelande 5/2001. Meddelandet följer som bilaga till del 23.

2.4.2.6

Företagare som omfattas av skyddsbestämmelsen

Skyddsbestämmelsen gäller företagare som är födda före 1945 och som hade rätt till arbetslöshetsdagpenning eller arbetskraftspolitiskt vuxenutbildningsstöd 1.1.2000. Denna rätt anses också gälla under arbetslöshetsdagpenningens självrisktid av sådana godtagbara skäl som avses i 16 § 4 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

2.4.3

Företagare som omfattas av bestämmelserna från år 2000

En företagare som avbrutit sin företagareverksamhet har enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa rätt till arbetslöshetsdagpenning först när verksamheten bevisligen är avslutad eller bevisligen varit avbruten utan uppehåll i fyra månader. Om denna fyra månaders väntetid pågick vid årsskiftet 2000, omfattas företagaren av bestämmelserna från år 2000. Dessa bestämmelser omfattar även företagare, vilkas försäljningsvinst

Juridiska avdelningen

29.11.2001

har periodiserats med den påföljden att företagaren mist sin rätt till arbetslöshetsdagpenning vid årsskiftet.

Företagarens rätt till arbetslöshetsdagpenning avgörs av Arbetskraftsbyrån. Den ger ett utlåtande om saken med bindande kraft för utbetalaren av arbetslöshetsdagpenningen.

2.4.4

"Missgynnades" ställning efter lagändringen år 2000

Om arbetstagaren inte har haft rätt till arbetslöshetspension efter 1.1.1994 på grund av att återstående tid, dvs. tiden från pensionsfallet till pensionsåldern, inte har kunnat beaktas i pensionen, har han haft rätt att på ansökan få arbetslöshetspension i form av fribrev tidigast från och med 1.1.2000. Då krävs att den arbetslöse i övrigt uppfyller villkoren för att få arbetslöshetspension. Se närmare punkt 9.2.3.

2.5

Sammanfattning av ikraftträdelsen

2.5.1

Ålder och situation vid ikraftträdelsen 1.1.2000

Arbetstagaren är född år 1945 eller senare

På arbetstagare som är födda år 1945 eller senare tillämpas alltid bestämmelserna från år 2000 som trätt i kraft 1.1.2000.

Arbetstagaren är född före år 1945

Om arbetstagaren är född före år 1945, tillämpas 1994 års bestämmelser, om arbetstagaren när bestämmelserna från år 2000na trädde i kraft 1.1.2000 uppfyllde ett av följande villkor:

- hade rätt till arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (full, jämkad eller minskad) eller rätt till Arbetskraftspolitiskt utbildningsstöd och hade blivit uppsagd eller permitterad före 1.8.1999, eller
- hade en högst 10 månaders anställning, på vilken lagen om förbättrande av sysselsättningsförutsättningarna för 55 år fyllda arbetslösa tillämpades (10-månadersanställning).

Även om personen inte uppfyllde någotdera av de ovan nämnda villkoren 1.1.2000, omfattades han av bestämmelserna från år 1994, om

- han år 1999 hade fått arbetslöshetsdagpenning eller Arbetskraftspolitiskt vuxenutbildningsstöd för minst 100 dagar innan den pensionsberättigande anställningen upphörde eller permitteringen började.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

2.5.2

Situationen för den som fått arbetsmarknadsstöd 1.1.2000

Om den arbetslöse fick arbetsmarknadsstöd 1.1.2000, omfattas han av bestämmelserna från år 2000. Om den arbetslöse emellertid hade fått arbetslöshetsdagpenning eller utbildningsstöd för minst 100 dagar år 1999 på ovan relaterade sätt, omfattas han eller hon av bestämmelserna från år 1994.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

3

BESTÄMMELSER SOM GÄLLT UNDER 1994 – 1999, DVS. BESTÄMMELSERNA FRÅN ÅR 1994 OCH DERAS IKRAFTTRÄDELSEBESTÄMMELSE

3.1

Villkor

Från och med 1.1.1994 har arbetslöshetspension kunnat beviljas personer som

- fyllt 60 år,
- fått intyg från arbetslöshetskassan eller FPA om att maximitiden för arbetslöshetsdagpenning är fullgjord (500 dagar fullgjorda eller rätten till tilläggsdagar har upphört vid utgången av den månad då den arbetslöse fyllt 60 år),
- fått Arbetskraftsbyråns intyg över att de är arbetslösa arbetssökande hos Arbetskraftsbyrån och att de inte kan anvisas arbete,
- haft pensionsgrundande förvärvsarbete i sammanlagt minst fem år under de 15 kalenderår som närmaste föregått pensionsfallsåret.

Arbetsvillkoret 5/15 år

Se närmare punkt 2.3 om hur 5/15-arbetsvillkoret uppfylls.

Rätt till återstående tid

Kravet på rätt till återstående tid, som sedan 1.1.1994 varit en förutsättning för att få arbetslöshetspension, slopades 1.1.2000 med retroaktiv verkan beträffande alla arbetslöshetspensioner.

3.2

Pensionsfallstidpunkten vid tillämpningen av olika bestämmelser

3.2.1

Huvudregel

Enligt huvudregeln tillämpades bestämmelserna från år 1994 när pensions-fallet inträffade 1.1.1994 eller senare. Bestämmelserna från år 1994 upphörde att gälla 31.12.1999 i och med att bestämmelserna från år 2000 trädde i kraft i början av året.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

3.2.2

Pension enligt bestämmelserna från år 1994 även efter lagändringen år 2000

Enligt ikraftträdelsebestämmelsen i lagändringen år 2000 tillämpas dock bestämmelserna från år 1994 fortfarande på en del av dem, vars pensionsfall inträffar efter 31.12.1999, dvs. när bestämmelserna från år 2000na är i kraft (skyddade genom ikraftträdelsebestämmelsen). Se närmare punkt 2.4.2.

3.2.3

En del arbetslösa får pension också med stöd av bestämmelserna före år 1994

Trots att pensionsfallet inträffade 1.1.1994 eller senare, kunde en del av dem som var födda år 1938 eller tidigare omfattas av bestämmelserna om arbetslöshetspension som gällde före år 1994. I sådana fall krävdes att personen hade 1.1.1994 rätt till arbetslöshetsdagpenning eller utbildningsstöd enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

Se närmare punkt 4 om bestämmelserna angående arbetslöshetspension som gällde före år 1994.

3.2.3.1

Rätt till arbetslöshetsdagpenning 1.1.1994

En person hade rätt till arbetslöshetsdagpenning 1.1.1994 för det första när dagpenning verkligen utbetalades vid årsskiftet.

För att bestämmelserna före år 1994 skall kunna tillämpas krävs det å andra sidan inte att den arbetslöse faktiskt erhöll arbetslöshetsdagpenning 1.1.1994. Det räcker med att den arbetslöse då hade intygad rätt till dagpenning, oberoende av att dagpenningen ännu inte hade betalats ut.

Den arbetslöses rätt till dagpenning utreds av dagpenningsutbetalaren, dvs. av arbetslöshetskassan eller FPA. I arbetslöshetsintygsblanketten finns en punkt, där handläggaren antecknar upp-giften om huruvida den som är född år 1938 eller tidigare har rätt till dagpenning.

Har rätt till arbetslöshetsdagpenning

En person har rätt till dagpenning,

- även om det inte längre fanns någon dagpenning kvar att betala efter det att en socialförmån hade avdragits på dagpenningen
- när lönen för deltidsarbete eller bisyssla hindrade utbetalningen av dagpenning

Juridiska avdelningen

29.11.2001

- när grunddagpenning inte betalades på grund av bestämmelserna om behovsprövning.

Av dem som var över 55 år tillämpades behovsprövning, bl.a. på företagare som inte uppfyllde arbetsvillkoret i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Om den arbetslöse insjuknar har han rätt till arbetslöshetsdagpenning för den självrisktid (insjukningsdagen + 9 vardagar) som avses i sjukförsäkringslagen.

Enligt lagens ikraftträdelsebestämmelse ansågs den arbetslöse ha rätt till arbetslöshetsdagpenning för den självrisktid som avses i 12 § lagen om utkomststöd för arbetslösa (som då var fem arbetsdagar).

Bestämmelserna före år 1994 tillämpas således också på personer, vilkas sista arbetsdag var 31.12.1993, förutsatt att de genast efter årsskiftet var arbetslösa arbetssökande.

Bestämmelserna före år 1994 tillämpas också på personer som är födda år 1938 eller tidigare och som hade rätt till utbildningsstöd 1.1.1994 enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

Ej rätt till arbetslöshetsdagpenning

I 5 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa uppräknas de situationer, där en person inte har rätt till arbetslöshetsdagpenning. En arbetstagare har inte rätt till dagpenning, t.ex. för sådan tid för vilken han enligt lag eller kollektivavtal eller arbetsavtal har rätt att av arbetsgivaren få lön eller motsvarande ersättning för uppsägningstid, eller för sådan tid för vilken han fått förmån av sin arbetsgivare enligt ett annat avtal eller arrangemang och där förmånen kan periodiseras på grundval av arbetstagarens stabiliserade lön ("fallskrämsavtal" osv.). Ikraftträdelsebestämmelsen gäller således inte 55 år fyllda personer som på grund av dessa skäl inte fått dagpenning med stöd av 1994 års ikraftträdelsebestämmelser. På denna punkt avviker bestämmelsen från principen i samband med lagändringen år 2000.

3.3

Även framöver pension enligt bestämmelserna före 1994

Om en arbetslös på grund av lagändringens ikraftträdelsebestämmelse omfattades 1.1.1994 av bestämmelserna om arbetslöshetspension som gällde före år 1994, beviljas arbetslöshetspensionen i sinom tid enligt bestämmelserna före 1994, även om den arbetslöse senare till och med skulle ha fått arbete.

Att omfattas av bestämmelserna före år 1994 är i sig ingen garanti för arbetslöshetspension. Även om en person hade rätt till arbetslöshets-

Juridiska avdelningen

29.11.2001

dagpenning 1.1.1994, kan villkoren för arbetslöshetspension inte bli uppfyllda, om personen inte senare får arbetslöshetsdagpenning i sådan utsträckning att det ger rätt till pension.

Se närmare punkt 6 om hur pensionsfallet bestäms.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

4

BESTÄMMELSER SOM GÄLLT FÖRE 1.1.1994 ELLER BESTÄMMELSERNA FÖRE ÅR 1994

4.1

Villkor

Enligt bestämmelserna före år 1994 har arbetslöshetspension kunnat beviljas personer som

- fyllt 60 år
 - fått intyg från arbetslöshetskassan eller FPA över att de fått arbetslöshetsdagpenning för sammanlagt minst 200 dagar under loppet av 60 veckor
- eller
- fått intyg från arbetslöshetskassan att maximitiden för arbetslöshetsdagpenning är fullgjord (500 dagar fullgjorda eller rätten till tilläggsdagar har upphört vid utgången av den månad då den arbetslöse fyllt 60 år)
 - fått arbetskraftsbyråns intyg över att de är arbetslösa arbetssökande hos arbetskraftsbyrån och att de inte kan anvisas arbete.

4.2

Pensionsfallsdatumet vid tillämpningen av olika bestämmelser

Huvudregel

Enligt huvudregeln tillämpades bestämmelserna före år 1994 när pensionsfallet inträffade före 1.1.1994.

Fortfarande pension enligt bestämmelserna före år 1994

Även om pensionsfallet inträffar 1.1.1994 eller senare, tillämpas bestämmelserna före år 1994 fortsättningsvis på dem som är födda 1938 eller tidigare och som hade rätt till arbetslöshetsdagpenning eller arbetskraftspolitiskt vuxenutbildningsstöd 1.1.1994.

Arbetslöshetspensioner enligt bestämmelserna före 1.1.1994 kan beviljas ända till utgången av år 2003. Då uppnår även de sista i den skara som är födda år 1938 den allmänna pensionsåldern.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

5

UTFÄRDANDE AV ARBETSLÖSHETSINTYG OCH ANSÖKAN OM PENSION

5.1

Arbetslöshetsintyg

Med ett arbetslöshetsintyg bevisar den som ansöker om arbetslöshetspension att han fått arbetslöshetsdagpenning för den tid som krävs och att arbetslösheten fortgår.

Intyget innehåller också andra uppgifter som pensionsanstalten behöver för att avgöra pensionsansökan. Av intyget framgår pensionsfallsdatumet för den som omfattas av bestämmelserna om arbetslöshetspension före år 1994 och bestämmelserna från år 1994. Om arbetstagaren har fått arbetslöshetsdagpenning för tilläggsdagar, skall intyget även utvisa den första tilläggsdagen, dvs. den 501 dagpenningdagen. Av intyget framgår dessutom om den arbetslöse hade rätt till arbetslöshetsdagpenning eller arbetskraftspolitiskt vuxenutbildningsstöd när de olika lagändringarna trädde i kraft.

Blanketten för arbetslöshetsintyget består av två delar. Del A gäller dagpenning, dvs. arbetslöshetskassans eller FPA:s intyg över utbetalda dagpenningar och del B gäller arbetskraftsbyråns intyg över att sökanden är arbetslös. Bägge intygen skrivs på samma blankett.

Utbetalaren av dagpenning fyller i dagpenningintyget enligt ifyllningsanvisningarna. Intygsblanketten och ifyllningsanvisningar följer som bilaga till del 26.

5.1.1

Dagpenningintyg utan ansökan

I allmänhet utfärdar dagpenningutbetalaren dagpenningintyget på eget initiativ och skickar det till den arbetslöse. Med dagpenningintyget följer ett brev, där den arbetslöse informeras om att han eller hon kan ansöka om arbetslöshetspension. Den arbetslösa uppmanas också att inom en månad efter dagpenningintygets datering besöka arbetskraftsbyrån, där byrån fyller i sin del av intyget, dvs. del B.

5.1.2

Dagpenningintyg på begäran

Den arbetslöse måste själv begära om dagpenningintyg från arbetslöshetskassan eller FPA, om han ansöker om arbetslöshetspension på grund av att hans rätt till arbetslöshetsdagpenning upphört redan tidigare som en följd av att han fullgjort maximitiden för dagpenning, kanske för flera år sedan. Kassan eller FPA kan utfärda intyget tidigast under den månad under vilken den arbetslöse fyller 60 år. På detta

Juridiska avdelningen

29.11.2001

intyg ansöker den arbetslöse sedan om arbetskraftsbyråns anteckning om att arbetslösheten fortgår.

Om den arbetslöse redan fått arbetslöshetsdagpenning för maximitiden och börjat arbeta på nytt och åter igen blir arbetslös först efter det att han fyllt 60 år, kan han ansöka om arbetslöshetspension utan en ny dagpenningperiod. Den arbetslöse bör då själv be arbetslöshetskassan eller FPA skriva ut ett intyg. Detta har beskrivits närmare i punkt 5.4.

5.2

Antingen 200-dagarsintyg eller maximitidsintyg för dem som är födda 1938 eller tidigare

5.2.1

200-dagarsintyg

Arbetslöshetspension kan beviljas på basis av 200 fullgjorda dagar med arbetslöshetsdagpenning endast i det fall att den arbetslöse omfattas av de bestämmelser om arbetslöshetspension som gällde före år 1994. Detta förutsätter i sin tur att de som är födda år 1938 eller tidigare har rätt till arbetslöshetsdagpenning eller arbetskraftspolitiskt vuxenutbildningsstöd 1.1.1994. Pensionsanstalten kan se denna uppgift om rätt till dagpenning i dagpenningintyget.

Personer som hade rätt till dagpenning 1.1.1994 kunde alltså omfattas av bestämmelserna om arbetslöshetspension som gällde före år 1994, även om de senare eventuellt skulle ha fått arbete. Arbetslöshetspensioner enligt bestämmelserna före 1.1.1994 kan komma att beviljas ända till utgången av år 2003. Efter det har också alla som är födda år 1938 uppnått pensionsåldern.

När den arbetslöse fått dagpenning (grund- eller inkomstrelaterad dagpenning) för åtminstone 200 dagar utfärdar arbetslöshetskassan eller FPA ett 200-dagarsintyg, förutsatt att åtminstone 200 dagpenningdagar har fullgjorts inom en period på 60 veckor, räknat bakåt från intygets utskrivningsdatum.

200-dagarsintyget kan skrivas så att pensionen kan börja genast efter det att dagpenningintygets utskrivningsmånad och de därpå följande två kalendermånaderna har gått ut.

5.2.2

Maximitidsintyg

För en del av dem som är födda 1938 eller tidigare kan endast maximitidsintyg - alltså inte 200-dagarsintyg - utfärdas. Detta gäller i följande situationer.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

När 200 dagar med arbetslöshetsdagpenning inte fullgörs inom 60 veckor

Om en person som omfattas av bestämmelserna före år 1994 inte har fått arbetslöshetsdagpenning så att han fullgjort åtminstone 200 dagar med arbetslöshetsdagpenning inom 60 veckor, får han inte arbetslöshetspension förrän han fullgjort maximitiden för inkomstrelaterad dagpenning. Arbetslöshetskassan utreder dagpenningarnas ansamlingstid.

Den som omfattats av bestämmelserna om arbetslöshetspension som gällde före år 1994 kan inte få arbetslöshetspension på basis av maximitiden för grunddagpenning. I sådana situationer kan Folkpensionsanstalten således inte utfärda maximitidsintyg.

Har ej rätt till arbetslöshetsdagpenning eller arbetskraftspolitiskt vuxenutbildningsstöd 1.1.1994

Om personer som är födda år 1938 eller tidigare inte hade rätt till arbetslöshetsdagpenning eller arbetskraftspolitiskt vuxenutbildningsstöd 1.1.1994, omfattas de - oberoende av sitt födelseår - av bestämmelserna från år 1994 eller bestämmelserna från år 2000 om arbetslöshetspension och kan få pension bara om de fullgjort maximitiden för dagpenning (grunddagpenning eller inkomstrelaterad dagpenning).

Dagpenningutbetalaren utreder om den arbetslöse hade rätt till dagpenning eller utbildningsstöd 1.1.1994. Om den arbetslöse inte hade denna rätt, utfärdar utbetalaren ett maximitidsintyg när rätten till dagpenning har upphört, i det fall att dagpenning har betalats fram till 60 års åldern. Om dagpenningrätten har upphört redan tidigare, ber den arbetslöse själv om ett dagpenningintyg när ansökan om arbetslöshetspension blir aktuell.

Maximitidsintyg alternativ till 200-dagarsintyg

Arbetslöshetskassan kan på den arbetslöses begäran skriva ut ett maximitidsintyg i stället för ett 200-dagarsintyg, om den arbetslöse omfattas av bestämmelserna före år 1994 och vill utnyttja sin rätt till dagpenning fullt ut innan han ansöker om arbetslöshetspension.

Om den som får grunddagpenning omfattas av bestämmelserna före år 1994 och vill utnyttja sin rätt till dagpenning fullt ut innan han ansöker om arbetslöshetspension, måste han emellertid få ha kvar sin möjlighet att få ett 200-dagarsintyg senast när dagpenningrätten upphör. Det förutsätts alltså att dagpenningen utbetalas så att minst 200 dagar med grunddagpenning faktiskt fullgörs inom 60 veckor, räknat bakåt från dagpenningintygets datering. Maximitidsintyg kan inte utfärdas för dem

Juridiska avdelningen

29.11.2001

som får grunddagpenning, eftersom maximitiden inte gäller grunddagpenning.

5.3

Alltid enbart maximitidsintyg för dem som är födda 1939 eller senare

Endast maximitidsintyg kan utfärdas för dem som omfattas av 1994 års och bestämmelserna från år 2000.

5.4

Att välja mellan arbetslöshetspension och arbetslöshetsdagpenning

När den arbetslöse fått dagpenning för maximitiden kan han i regel inte välja om han skall ansöka om arbetslöshetspension eller om han skall fortsätta att uppbära dagpenning.

I stället för 200 dagar utnyttjas rätten till dagpenning fullt ut

Om en person omfattas av bestämmelserna före år 1994 och alltså i princip har rätt att få arbetslöshetspension redan efter att ha fullgjort 200 dagpenningdagar, kan han välja om han skall utnyttja sin dagpenningrätt fullt ut eller om han skall ansöka om arbetslöshetspension.

Arbetat fram till över 60-årsålder

En arbetstagare kan välja mellan arbetslöshetsdagpenning eller arbetslöshetspension även när han eller hon fått dagpenning för maximitiden redan tidigare och börjat arbeta efter det, har fortsatt arbeta ännu efter det att han fyllt 60 år och arbetsvillkoret om 10 månader enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa uppfylls i det skede då han upphör med detta arbete. När man räknar ut om arbetsvillkoret är uppfyllt beaktar man även förvärvstid före 60 års åldern.

I sådana fall kan den arbetslöse således efter det att arbetet upphört (och utan att det behövs en ny dagpenningperiod) ansöka om arbetslöshetspension, men endast under förutsättning att han tidigare fått dagpenning för maximitiden.

Om personen är över 60 år då han upphör med sitt arbete och ansöker om arbetslöshetsdagpenning, kan han få arbetslöshetspension först efter det att dagpenning utbetalats för maximitiden 500 dagar. Pension kan inte beviljas medan den nya dagpenningperioden pågår, men om den arbetslöse omfattas av bestämmelserna före år 1994, kan han få pension på basis av 200 dagpenningdagar.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

Nytt arbetslöshetsintyg

Om arbetstagaren valt dagpenning i stället för att ansöka om arbetslöshetspension, bör han skaffa ett helt nytt arbetslöshetsintyg (både dagpenningintyg och Arbetskraftsbyråns intyg) när han står i beråd att ansöka om pension. För att få pension räcker det således inte med bara ett nytt intyg från Arbetskraftsbyrån.

5.5

Behovet av arbetslöshetsintyg i samband med lagändringen år 2000

Fram till utgången av år 1999 krävdes att tiden från pensionsfallet fram till pensionsåldern, dvs. den återstående tiden, måste ingå i pensionen för att få arbetslöshetspension. Detta ledde till att vissa ansökningar om arbetslöshetspension som lämnats in av personer som var födda år 1939 eller tidigare måste avslås. En del av dem hade inte ens ansökt om arbetslöshetspension, eftersom de visste att pensionen inte beviljas om rätten till återstående tid saknas.

När kravet på återstående tid för att få arbetslöshetspension slopades retroaktivt kunde även de som fått avslagsbeslut förnya sin ansökan om arbetslöshetspension. I detta sammanhang kom man överens om principerna för att utfärda arbetslöshetsintyg.

Pensionsansökan avslagits då återstående tid saknas

Om en person som är född år 1939 eller tidigare lämnat in ansökan om arbetslöshetspension som avslagits före år 2000 på grund av att sökanden inte haft rätt till återstående tid, använde man vid handläggningen av den nya pensionsansökan uppgifterna i det gamla arbetslöshetsintyget som följt som bilaga till den tidigare ansökan. Sökanden behövde således inte skaffa ett nytt arbetslöshetsintyg.

De flesta i den här kategorin har sannolikt redan ansökt om arbetslöshetspension, men det är möjligt att ansökningar av det här slaget kommer in också längre fram.

Ej tidigare ansökan om arbetslöshetspension

När en person som är född år 1939 eller tidigare ansökte om arbetslöshetspension först efter lagändringen år 2000, måste han själv skaffa ett arbetslöshetsintyg och foga det till sin ansökan.

Om arbetslöshetskassan eller FPA tidigare utfärdat ett intyg om att den arbetslöse har rätt till dagpenning och intyget också hade försetts med Arbetskraftsbyråns stämpel, räckte det att detta intyg fogades till ansökan.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

Om sökanden inte hade ett sådant gammalt arbetslöshetsintyg, måste han nu ansöka om ett sådant.

Det är möjligt att också detta slag av ansökningar om arbetslöshetspension kommer att lämnas in ett tag framöver.

5.6

Ansökningsblankett

Man ansöker om arbetslöshetspension på en särskild blankett (TT-blanketten). Blanketten följer som bilaga till del 30.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

6

PENSIONSFALET FÖR ARBETSLÖSHETSPENSION

Pensionsfallet bestäms i enlighet med bestämmelserna från år 2000 om dessa bestämmelser i övrigt tillämpas på pensionen. Om de bestämmelser som gällde före år 2000 tillämpas på pensionen, skall också pensionsfallet fastställas i enlighet med dem. Även om bestämmelserna före år 1994 i övrigt tillämpas på pensionen, kan pensionsfallet bestämmas antingen i enlighet med dåvarande bestämmelser eller enligt bestämmelserna från år 2000. Pensionsfallet avgörs på basis av om personen omfattas eller inte omfattas av skyddsregeln vid årsskiftet 1999/2000.

6.1

Bestämmelserna före år 1994 och bestämmelserna från år 1994

När bestämmelserna före år 1994 och bestämmelserna från år 1994 tillämpas inträffar pensionsfallet den tidigaste dagen med arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd, räknat 60 veckor bakåt från den dag då dagpenningintyget undertecknades. Denna dag är pensionsfalltid-punkten, om Arbetskraftsbyråns intyg är daterat inom en månad från dagpenningintygets datum. Om Arbetskraftsbyråns intyg inte är daterat inom en månad från dagpenningintygets datum, kan det hända att pensionsfallet flyttas framåt till en senare tidpunkt. Om det inom granskningsperioden på 60 veckor och en månad (som räknas bakåt från Arbetskraftsbyråns datering) inte finns dagar med dagpenning eller arbetsmarknadsstöd, inträffar pensionsfallet den dag då Arbetskraftsbyrån undertecknat sitt intyg.

När 200-dagarsregeln tillämpas kan pensionsfallet inte inträffa på en sådan dag, för vilken arbetsmarknadsstöd betalats.

Pensionsfallet är den beräknade första arbetslöshetsdagen, oberoende av när arbetstagaren faktiskt blivit arbetslös. För personer som omfattas av bestämmelserna före år 1994 och bestämmelserna från år 1994 har pensionsfallsdatumet antecknats i arbetslöshetsintyget.

Pensionsfallet kan också inträffa på en dag med dagpenning, antingen grund- eller inkomstrelaterad dagpenning, som utbetalats under permitteringstiden, trots att arbetstagaren efter det att permitteringstiden gått ut varit på arbetet igen.

Arbete som utförs efter pensionsfallet är emellertid inte längre pensionsgrundande och inverkar inte på arbetslöshetspensionen.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

6.2

Bestämmelserna från år 2000

6.2.1

Pensionsfallstidpunkten

Pensionsfallet anses ha inträffat den dag då sökanden uppfyller alla krav för att beviljas arbetslöshetspension.

Pensionsfallet inträffar i allmänhet den sista dagen i den föregående månaden innan arbetslöshetspensionen börjar. Detta förutsätter att Arbetskraftsbyråns intyg har skrivits inom en månad från den dag då arbetslöshetskassans eller FPA:s dagpenningintyg har undertecknats.

De som får dagpenning för tilläggsdagar fullgör maximitiden för arbetslöshetsdagpenning i slutet av den månad då de fyller 60 år. Om Arbetskraftsbyråns intyg har undertecknats inom en månad från den dag då arbetslöshetskassan eller FPA har undertecknat dagpenningintyget, inträffar pensionsfallet den sista dagen i den månad då personen fyller 60 år. Om Arbetskraftsbyråns intyg inte har undertecknats inom en månad, inträffar pensionsfallet den dag då Arbetskraftsbyrån undertecknar intyget.

Exempel 4:

- personen fyller 60 år 5.4
- dagpenningintyget har daterats 15.4 och Arbetskraftsbyråns intyg 10.5
- pensionsfallet inträffar 30.4 och arbetslöshetspensionen börjar 1.5
- om Arbetskraftsbyrån hade undertecknat intyget först 20.5, skulle pensionsfallet inträffa 20.5 och pensionen börja 1.6.

En person som fyllt 60 år får dagpenning till slutet av kalendermånaden också när maximitiden för dagpenningens dagar är 500 och maximitiden går ut i mitten av månaden. Som pensionsfallstidpunkt betraktas också i detta fall den sista dagen i den månad då de 500 dagarna fullgörs, förutsatt att Arbetskraftsbyråns intyg har skrivits inom en månad från den dag då arbetslöshetskassans eller FPA:s dagpenningintyg har undertecknats.

Arbetslösa företagare som uppfyller arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa får arbetslöshetsdagpenning på grundval av samma arbetslöshetsperiod i högst 500 dagar. Företagare har inte rätt till tilläggsdagar. Om en sådan maximitid har fullgjorts redan tidigare och arbetslösheten fortgår tills personen fyller 60 år, utfärdas dagpenningintyget på den arbetslöses begäran under den månad då personen fyller 60 år. Om Arbetskraftsbyrån har daterat intyget inom en månad

Juridiska avdelningen

29.11.2001

från dagpenningintygets datering, inträffar pensionsfallet den sista dagen i den månad då personen fyller 60 år. Om Arbetskraftsbyrån skriver sitt intyg efter mer än en månad, inträffar pensionsfallet den dag då Arbetskraftsbyrån undertecknar intyget.

Pensionsanstalten bestämmer pensionsfallstidpunkten

Trots att dagpenningutbetalaren alltid antecknar den 1 tilläggsdagen för dagpenning inom 60 veckor på arbetslöshetsintyget, är det pensionsanstalten som avgör om denna dag kan användas som pensionsfallstidpunkt. Om den arbetslöse omfattas av bestämmelserna från år 2000, gäller denna dag inte som pensionsfallstidpunkt.

6.2.2

Hur ändringar i pensionsfallstidpunkten inverkar på pensionen

När bestämmelserna från år 2000 tillämpas brukar pensionsfallet i allmänhet förskjutas till ett senare datum än när man tillämpar bestämmelserna före år 1994 och bestämmelserna från år 1994. Detta inverkar på granskningsperioderna som bestäms utgående från pensionsfallet. När pensionsfallstidpunkten förskjuts till ett senare datum kan det leda till att den tidpunkt som man utgår ifrån då man räknar arbetsvillkorstiden för arbetslöshetspension, 5/15 år, och villkorstiden för återstående tid, 12 mån/10 år, förskjuts med ett år. Eftersom man vid uträkningen av efterkarenstiden beaktar dagar med sjukdagpenning under endast tre år före pensionsfallet, inverkar en förskjutning av pensionsfallet till den delen också på hur rätten till återstående tid bestäms.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

7

AVGÖRANDE AV ANSÖKAN OM ARBETSLÖSHETSPENSION

7.1

Kontroll av uppgifterna i arbetslöshetsintyget

Utbetalaren av dagpenning fyller i arbetslöshetsintyget enligt ifyllningsanvisningarna.

När pensionsanstalten skall avgöra om sökanden har rätt till arbetslöshetspension använder den uppgifterna i arbetslöshetsintyget och kontrollerar vissa av dem.

När bestämmelserna före år 1994 och bestämmelserna från år 1994 tillämpas kontrollerar pensionsanstalten, både när det gäller 200-dagarsintyg och maximitidsintyg, att de har utfärdats inom utsatt tid enligt ifyllningsanvisningarna och att pensionsfallet, dvs. den första dagpenningdagen, in-träffar inom 60 veckor från dagpenningintygets datering. I 200-dagarsintyget kontrolleras dessutom att de 200 dagarna har fullgjorts inom 60 veckor.

Vid behov verifieras uppgifterna hos utbetalaren av dagpenningen. Om det upptäcks fel i intyget, ber pensionsanstalten om ett nytt korrigerat intyg, eftersom besvärmyndigheterna anser att pensionsanstalten själv inte kan korrigera ett intyg.

Om arbetspensionsanstalten har kontrollerat uppgifterna i arbetslöshetsintyget innan den beviljar pensionen, anmäler den vid behov kontrolluppgifterna eller vidarebefordrar det nya intyget som den fått till FPA och parallellanstalterna. FPA anmäler likaså uppgifter som den kontrollerat.

7.2

Tidsfrister i samband med arbetslöshetsintyget

7.2.1

Ansamlings tid för 200-dagarsintyget

Tiden mellan den första dagpenningdagen (punkt 2) som antecknats i dagpenningintyget (del A) och den dag 200 dagpenningss dagar har fullgjorts får omspänna högst 60 veckor. Denna tid kallas ansamlings tid. De 60 veckorna räknas bakåt från den dag dagpenningintyget har undertecknats.

När dagpenningintyget utfärdas på basis av fullgjord maximitid, har ansamlings tiden ingen betydelse.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

7.2.2

Granskningsperiod

Tiden mellan den första dagpenningdagen i dagpenningintyget (del A) och den dag (punkt 10) Arbetskraftsbyråns intyg (del B) har undertecknats får omspänna högst 60 veckor + 1 månad. Denna tid kallas granskningsperiod.

7.2.3

När intyget utfärdas för sent

Om dagpenningutbetalaren av orsaker som beror på den själv utfärdar 200-dagars- eller maximitidsintyget för sent, skriver den ut intyget på det sätt som det skulle ha skrivits om det hade utfärdats inom utsatt tid. Utbetalaren av dagpenningen räknar följaktligen 60 veckor bakåt från den tidpunkt då intyget hade kunnat utfärdas. I så fall förutsätts att dagpenningmottagaren behöver intyg från den tidpunkten. I punkten Anmärkningar på intyget redogör utbetalaren för när intyget hade kunnat utfärdas och orsaken till förseningen. Denna praxis har överenskommit mellan arbetslöshetskassorna och FPA.

Om mottagaren av ett för sent utfärdat dagpenningintyg besöker Arbetskraftsbyrån inom en månad från dagpenningintygets datering, bestäms pensionsfallet utgående från att dagpenningintyget getts inom utsatt tid och att besöket på Arbetskraftsbyrån har skett inom en månad från intygets datering. Om den arbetslöse besöker Arbetskraftsbyrån senare, begär pensionsanstalten av dagpenningutbetalaren uppgift om den första dagpenningdagen.

7.3

Arbetslösheten fortgår

För att arbetslöshetspension skall kunna beviljas, förutsätts att den arbetslöse är inskriven hos Arbetskraftsbyrån som arbetslös arbetsökande och att han inte kan anvisas sådant arbete som han inte kan vägra att ta emot utan att förlora sin rätt till dagpenning. Arbetskraftsbyrån kryssar för punkt 10 i arbetslöshetsintygets B-del som gäller detta. Om punkten inte har kryssats för och orsaken inte framkommer i punkten Anmärkningar skall pensionsanstalten utreda saken.

För att arbetslöshetspension skall kunna beviljas, förutsätts att pensionsökanden fortfarande är arbetslös när pensionen börjar. Om pensionen söks senare än 3 månader från dateringen på Arbetskraftsbyråns arbetslöshetsintyg, skall pensionsanstalten - om det inte framgår av ansökan - ta reda på om sökanden fortfarande är arbetslös. Om sökanden efter det att han eller hon fått Arbetskraftsbyråns intyg haft ett sådant arbete som innebär att sökanden inte kan ha varit inskriven hos

Juridiska avdelningen

29.11.2001

arbetskraftsbyrån som arbetslös arbetssökande, kan det gamla intyget inte godkännas.

Arbete som varat en kortare tid än sex månader

Om sökanden efter det att Arbetskraftsbyrån gett sitt intyg haft arbete som varat en kortare tid än sex månader, behöver sökanden inte be om ett nytt intyg från dagpenningutbetalaren. För att få pension, räcker det med en skriftlig utredning från Arbetskraftsbyrån.

Arbete som varat i sex månader eller längre

Om sökanden har haft arbete åtminstone i sex månader, måste sökanden för att få pension, sända ett helt nytt arbetslöshetsintyg till pensionsanstalten. Det skall således inkludera både dagpenningintyg och Arbetskraftsbyråns intyg. Med FPA finns en överenskommelse om en enhetlig praxis för ändamålet.

Den som blivit arbetslös från sin huvudsyssla kan få arbetslöshetsdagpenning och arbetslöshetsintyg, också när den bisyssla som pågått vid sidan av huvudsysslan fortgår. Detta gäller också personer som fått nytt arbete och får jämkad dagpenning vid sidan av sitt arbete. Arbetslöshetspension kan beviljas, oberoende av att personen arbetar fortgående, förutsatt att förvärvsinkomsten för det fortgående arbetet understiger det dubbla gränsbeloppet i APL (2.511,13 mark i månaden enligt index 1981 för 2001). Om förvärvsinkomsten överstiger det dubbla gränsbeloppet i APL när arbetslöshetspensionen börjar, betalas pensionen ut i början av den månad under vilken förvärvsinkomsten är lägre än gränsbeloppet.

7.4

Arbetslöshetspension och återstående tid efter 1.1.2000

Från och med 1.1.2000 kan arbetslöshetspension beviljas

- inberäknat pensionsdelen för återstående tid,
- enligt bestämmelserna från år 2000 med vilande rätt till pension för återstående tid,
- som fribrev eller
- enligt bestämmelserna från år 2000 till beloppet av den intjänade pensionen som beräknats enligt anställningsvillkoren, om pensionsåldern i anställningen är lägre än 65 år. Se närmare punkt 8.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

Med pension som innehåller vilande rätt till pension för återstående tid avses en pension som innehåller rätt till återstående tid, men där pensionsdelen för återstående tid inte ingår i arbetslöshetspensionen, utan den betalas ut först i samband med ålderspensionen eller den pension som ligger till grund för familjepensionen. Om den arbetslöse omfattas av bestämmelserna från år 2000 och har rätt till återstående tid, får han en sådan pension.

Om personen enligt ikraftträdelsebestämmelsen omfattas av bestämmelserna från år 1994 och har rätt till pension för återstående tid, beviljas arbetslöshetspensionen med pensionsdelen för återstående tid. Om personen inte har rätt till återstående tid, beviljas pensionen i form av ett fribrev.

Rätten till återstående tid kontrolleras antingen den första tilläggsdagen, pensionsfallsdagen eller den första anställningsdagen på vilken lagen om förbättrande av sysselsättningsförutsättningarna för 55 år fyllda arbetslösa tillämpas (10-månadersanställning).

7.5

Referensuppgifter i förvärsarbetsregistret

Uppgifter om skyddsbestämmelserna för årskiftena 95/96, 96/97 och 99/00, som behövs för att avgöra pensionsansökningar, har förts in i pensionsskyddscentralens förvärsarbetsregister.

Se närmare pensionssystemavdelningens meddelande 14/2000, som ingår som bilaga till del 24.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

8

ARBETSLÖSHETSPENSIONENS BELOPP

Arbetslöshetspensionens belopp kan påverkas av vilka bestämmelser som tillämpas på pensionen, de som gällde före eller de som varit i kraft sedan 1.1.2000. Arbetslöshetspensionens belopp kan också påverkas av lagändringen 1.1.1996 om intjänande av återstående tid samt lagen om förbättrande av sysselsättningsförutsättningarna för 55 år fyllda arbetstagare som trädde i kraft 1.7.1998.

Arbetslöshetspensionen är lika stor som den invalidpension som sökanden hade beviljats, om han hade haft rätt till invalidpension vid pensionsfallet. Men om den arbetslöse omfattas av bestämmelserna från år 2000, betalas den återstående tidens pensionsdel emellertid inte ut i arbetslöshetspensionen.

Av villkoren för att få arbetslöshetspension slopades kravet på rätt till återstående tid 1.1.2000, eftersom det hade lett till att de som inte hade rätt till återstående tid förlorade sin rätt till pensionen medan villkoret ännu var i kraft. Kravet slopades med retroaktiv verkan. Från och med början av år 2000 har arbetslöshetspension således också kunnat beviljas enbart till det belopp man hunnit tjäna in, dvs. i form av fribrevspension. Fribrevsbeloppet beräknas enligt de villkor och grunder för fribrev som gäller då anställningsförhållandet upphör.

Om personen omfattas av bestämmelserna från år 1994 och har rätt till pension för återstående tid, beviljas arbetslöshetspensionen, inberäknat pensionsdelen för återstående tid. Om personen däremot omfattas av bestämmelserna från år 2000 och har rätt till pension för återstående tid, ingår den återstående tidens pensionsdel inte i arbetslöshetspensionen, utan den lämnas vilande. Den läggs inte heller till när arbetslöshetspensionen ändras till invalidpension. Däremot fogas pensionsdelen för återstående tid till pensionen när den ändras till ålderspension. Likaså beaktas pensionsdelen för återstående tid i familjepensionen efter en person som fått arbetslöshetspension.

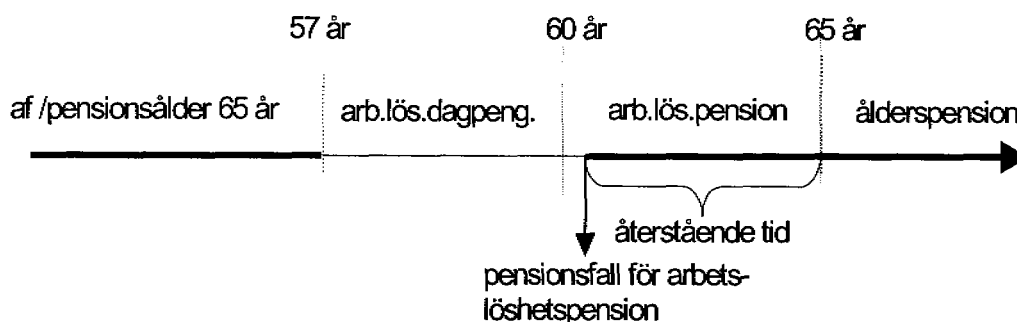
Arbetslöshetspension kan således beviljas från och med 1.1.2000 på fyra sätt:

1. inberäknat pensionsdelen för återstående tid
2. enligt bestämmelserna från år 2000 med vilande rätt till pension för återstående tid.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

Exempel 5: pensionsålder 65 år

- personen har blivit arbetslös vid 57 års ålder och sedan fått inkomstrelaterad arbetslöshetsdagpenning utan avbrott
- intjänad pension från anställningsförhållanden 5 100 mk/mån, pensionsgrundande lön 10 500 mk/mån
- arbetslöshetspension beviljas med vilande rätt till pension för återstående tid

Intjänad pension	5 100,00	mk/mån
arbetspensionstillägg på basis av den	240,00	mk/mån
	<hr/>	
	5 340,00	mk/mån

- den återstående tiden beräknas från sista dagen i den månad då personen fyller 60 år fram till pensionsåldern som är 65 år
- arbetslöshetspension betalas till beloppet 5 340,00 mk/mån

vilande pension för återstående tid	420,00	mk/mån
arbetspensionstillägg på basis av den	20,00	mk/mån
	<hr/>	
	440,00	mk/mån

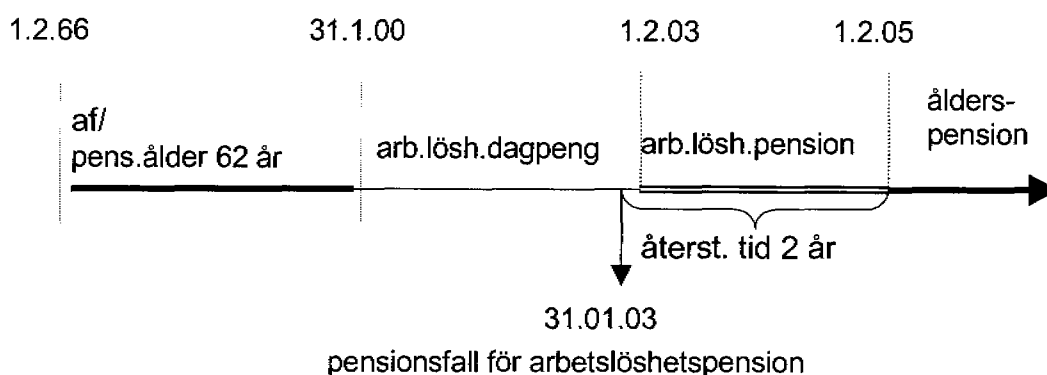
- arbetspensionstillägg tillkommer inte för det år då personen fyller 60 år, dvs. pensionsfallsåret.
- ålderspension betalas till beloppet 5 780 mk/mån

Juridiska avdelningen

29.11.2001

Exempel 6: pensionsåldern i anställningen är 62 år

Arbetstagaren är född 30.1.1943

- den pensionsgrundande lönen i anställningen 10 000 mk/mån
- har rätt till återstående tid, vilande återstående tid 31.1.2003 - 30.1.2005
- sammanlagt 745 dagpenningdagar som berättigar till arbetspensionstillägg åren 2000-2002

intjänad pension 51 %	5 100,00	mk/mån
arbetspensionstillägg på basis av den	285,86	mk/mån
	<u>5 385,86</u>	mk/mån

- arbetslöshetspension betalas fr.o.m. 1.2.2003, 5 385,86 mk/mån

vilande pension för återstående tid	160,00	mk/mån
arbetspensionstillägg på basis av den	8,97	mk/mån
	<u>168,97</u>	mk/mån

- ålderspension betalas fr.o.m. 1.2.2005, 5 554,83 mk/mån

3. Som fribrev

Villkoren och grunderna för fribrev ändrades 1.1.2000. Fribrevsvillkoren tillämpas inte på arbetslöshetspensioner med vilande rätt till pension för återstående tid.

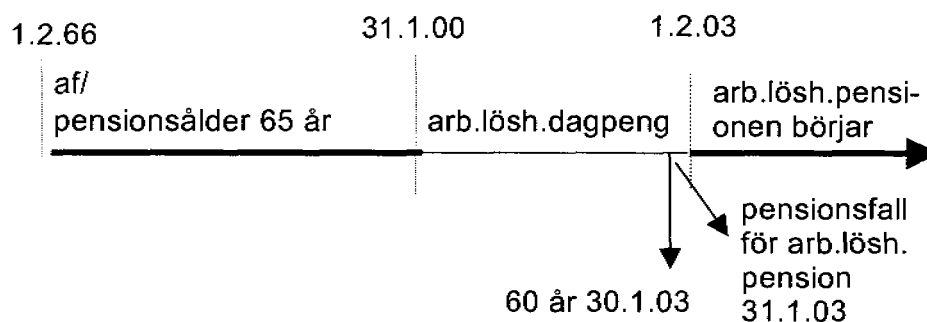
Juridiska avdelningen

29.11.2001

4. Enligt bestämmelserna från år 2000 till beloppet av den intjänade pensionen, som beräknats enligt anställningsvillkoren, om pensionsåldern är lägre än 65 år.

De fribrevsvillkor som trädde i kraft 1.1.2000 tillämpas inte heller på sådana arbetslöshetspensioner som bygger på att sökanden har rätt till återstående tid vid pensionsfallet, men i vilka den faktiska återstående tiden inte kan räknas med i pensionen, eftersom den lägre pensionsåldern (under 65 år) redan har uppnåtts.

Exempel 7: arbetstagaren är född 30.1.1943 och pensionsåldern är 60 år

- den pensionsgrundande lönen i anställningen 10 000 mk/mån
- sammanlagt 745 dagpenningdagar som berättigar till arbetspensionstillägg åren 2000-2002
- rätten till återstående tid är i kraft vid pensionsfallstidpunkten 31.1.2003, men den faktiska återstående tidens pensionsdel kan inte räknas med i pensionen, eftersom personen har uppnått pensionsåldern 30.1.2003
- enligt den ändring som infördes 1.1.2000 tillämpas villkoren och grunderna för fribrev inte på en sådan arbetslöshetspension, utan pensionen beviljas enligt villkoren för anställningsförhållandet (dvs. utan normering). Arbetslöshetspensionen ändras fr.o.m. samma tidpunkt till en lika stor ålderspension

intjänad pension 51 %	5 100,00	mk/mån
arbetspensionstillägg 2000 - 2002	285,86	mk/mån
	<hr/>	
	5 385,86	mk/mån

Juridiska avdelningen

29.11.2001

8.1

Med återstående tid

En persons rätt till återstående tid i arbetslöshetspensionen granskas på samma sätt som i fråga om andra pensionsslag. Även intjäningsprocenten för återstående är densamma för samtliga pensionsslag. Här har endast vissa fall i samband med återstående tid beskrivits. Vilande rätt till återstående tid har beskrivits redan tidigare i punkt 1.3.

8.1.1

Den återstående tiden när anställningsförhållandet upphör

När och under vilka betingelser ett APL-anställningsförhållande upphör kan ha en avgörande inverkan på den återstående tidens giltighet. Ansökan om arbetslöshetspension föregås ofta av permittering. En långvarig permittering kan i sin tur leda till att APL-anställningsförhållandet måste avslutas, trots att anställningsförhållandet arbetsrättsligt sett fortgår. I så fall kan den permitterade mista sin rätt till återstående tid. När ett APL-anställningsförhållande avslutas under permitteringstiden, förfar man på det sätt som beskrivs i Juridiska avdelningens meddelande 5/92, som följer som bilaga till del 23.

8.1.2

Rätt till återstående tid och sjukdagpenning enligt sjukförsäkringslagen

Efterkarenstiden förlängs endast av sådana dagar med sjukdagpenning som betalats under de tre närmaste kalenderåren före pensionsfallet. De tre åren räknas således bakåt från pensionsfallet.

Se närmare Juridiska avdelningens meddelande 17/97, som ingår som bilaga till del 23.

Vid beräkningen av den återstående tidens lön (utjämningslön) i korta APL-anställningsförhållanden förlängs efterkarenstiden likaså endast av sådana sjukdagpenningdagar som betalats under tre år före pensionsfallet. Se närmare Juridiska avdelningens meddelande 4/98, som följer som bilaga till del 23.

8.1.3

Familje- och närståendevårdare enligt KTAPL samt återstående tid (12 c § 3 mom. KPS)

Återstående tid läggs inte till ett anställningsförhållande som är pensionsgrundande på basis av ett avtal om familje- eller närståendevård, om familje- eller närståendevårdaren har rätt till heffektiv pension på grundval av ett tjänste- eller anställningsförhållande eller företagaverksamhet enligt en lag, ett pensionsreglemente eller en pensionsstadga som nämns i 8 § 4 mom. APL, och om den pensionsgrundande lönen för det andra tjänsteförhållandet är större än den

Juridiska avdelningen

29.11.2001

beräknade pensionslönen enligt avtalet om familje- eller närståendevård. Se närmare Juridiska avdelningens meddelande 4/2000 i del 23.

Familje- eller närståendevårdsperiod och 10-månadersanställning

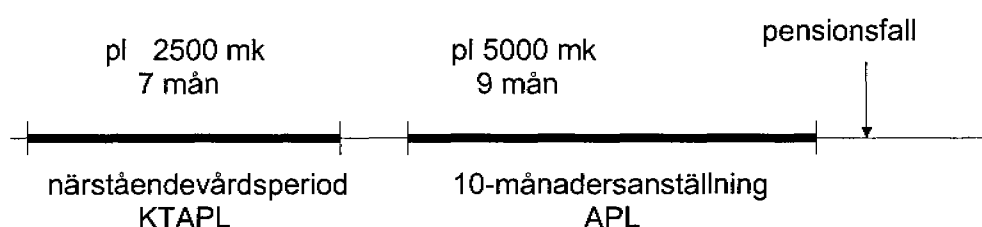
Enligt 12 c § 3 mom. KPS fogas den återstående tiden således till en annan period än familje- eller närståendevårdsperioden, om den pensionsgrundande lönen i det andra anställningsförhållandet är större. Bestämmelsen kan tillämpas på ett anställningsförhållande som infaller antingen före eller efter familje- eller närståendevårdsperioden.

Vid tillämpningen av bestämmelserna om 10-månadersanställningar görs ingen jämförelse av de pensionsgrundande lönerna. I så fall fogas den återstående tiden till familje- eller närståendevårdsperioden, där den pensionsgrundande lönen dock oftast är lägre än lönen i en 10-månadersanställning.

Syftet med lagen om förbättrande av sysselsättningsförutsättningarna för äldre arbetstagare har varit att trygga äldre arbetstagares rätt till återstående tid på basis av ett tidigare anställningsförhållande, dock utan att jämföra de pensionsgrundande lönerna. Familje- och närståendevårdare är skyddade genom en särskild bestämmelse, enligt vilken vårdperioden inte får förta den rätt till återstående tid som baserar sig på ett bättre avlönat anställnings- eller tjänsteförhållande. Men syftet med skyddsbestämmelsen uppnås inte, om den pensionsgrundande lönen för familje- eller närståendevårdsperioden är lägre än pensionslönen i den 10-månadersanställning som kommit efter vårdperioden.

Eftersom bestämmelsen angående familje- och närståendevårdare förutsätter att de pensionsgrundande lönerna jämförs sinsemellan, fogas den återstående tiden till arbetstagarens 10-månadersanställning när pensionslönen för familje- eller närståendevårdsperioden är lägre.

Exempel 8:

Den återstående tiden fogas till 10-månadersanställningen, där den pensionsgrundande lönen är större.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

8.2

Förbättrande av sysselsättningsförutsättningarna för äldre arbetstagare

8.2.1

Allmänt om tillämpning av lagen

Före 1.1.2000

Den tidsbegränsade speciallagen om förbättrande av sysselsättningsförutsättningarna för äldre arbetstagare (lagen om förbättrande av sysselsättningsförutsättningarna för 55 år fyllda arbetslösa) trädde i kraft 1.7.1998. Avsikten med lagen är att en äldre arbetslös person skall kunna ta emot ett kortvarigt, lägre avlönat arbete än tidigare, utan att den återstående tiden behöver beräknas på basis av det lägre avlönade arbetet.

För att lagen skulle kunna tillämpas, förutsattes att personen hade rätt till återstående tid - utom då en sådan högst tio månaders anställning (10-månadersanställning) börjar - också vid tidpunkten för pensionsfallet.

Om en sådan person blev anställd efter att han eller hon börjat få arbetslöshetsdagpenning för tilläggsdagar, bevarades rätten till återstående tid för den tidigare anställningen till tidpunkten för pensionsfallet med stöd av APL 6 a § 3 mom.

Om den 55 år fyllda arbetslösa tog emot ett arbete före den första tilläggsdagen, kunde det hända att han eller hon inte hade kvar sin rätt till återstående tid. Detta berodde på att rätten till arbetslöshetsdagpenning kunde återuppstå på basis av en sådan ny anställning som började före den 1 tilläggsdagen och som varade högst tio månader. Pensionsfalltidpunkten för arbetslöshetspensionen förflyttades samtidigt framåt, beroende på att arbetslöshetsdagpenningen började på nytt. När rätten till återstående tid granskades vid tidpunkten för pensionsfallet, hade det i dylika fall redan gått så lång tid sedan den tidigare bättre avlönade anställningen upphört, att den arbetslöse inte längre hade rätt till återstående tid på basis av den tidigare anställningen. Den återstående tiden anslöt sig då till den nya högst tio månader fortgående anställningen, där lönen kunde vara lägre än i den tidigare anställningen (cirkulär A 20/98).

Från och med 1.1.2000

Den tidsbegränsade lagen om förbättrande av sysselsättningsförutsättningarna för 55 år fyllda arbetslösa stiftades permanent från 1.1.2000 och samtidigt ändrades lagen delvis.

Rätten till återstående tid granskas numera endast i början av den första anställningen som varar högst tio månader. Det förutsätts alltså

Juridiska avdelningen

29.11.2001

inte längre att rätten till återstående tid från den föregående anställningen gäller också vid tidpunkten för pensionsfallet.

Om rätten till återstående tid således är i kraft på basis av en tidigare anställning när den högst tio månader pågående anställningen börjar, kan man inte längre förlora rätten till återstående tid ens p.g.a. en ny dagpenningperiod. Rätten till återstående tid bibehålls också, om den hänför sig till en tidigare anställning som upphört före 1.1.2000.

Lagen tillämpas inte på företagare.

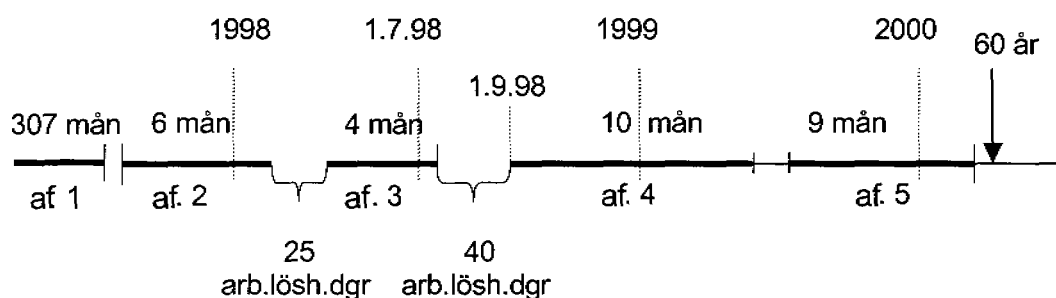
Pensionsfallet avgör vilken bestämmelse som skall tillämpas

Den nu gällande lagen om granskning av rätten till återstående tid när den första 10-månadersanställningen börjar tillämpas, om pensionsfallet inträffar 1.1.2000 eller senare. Om pensionsfallet inträffar före det, tillämpas den tidigare före 1.1.2000 gällande lagen, som föreskriver att en 10-månadersanställning förlänger efterkarenstiden på 360 dagar.

Om den återstående tiden hänför sig till ett tidigare anställningsförhållande, intjänas pensionen i 10-månadersanställningar i form av fribrev.

Exempel 9:

Arbetstagaren är född 27.6.1941

Den återstående tiden hänför sig till en anställning på sex månader som upphörde 1998 (anställning 2), eftersom den återstående tiden var i kraft när det första högst tio månader pågående anställningsförhållandet började 1.9.1998 (anställning 4). På anställning 3 tillämpas inte lagen om förbättrande av samsättningsförutsättningarna för 55 år fyllda arbetslösa, eftersom den inte föregås av 30 arbetslöshetsdagar. Rätten till återstående tid granskas således i början av anställning 4. Den återstående tiden kan således hänföra sig till det anställningsförhållande som upphörde före lagändringen.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

En ny dagpenningperiod efter lagändringen avskaffar inte redan intjänad rätt till återstående tid. Om personen inte erhållit dagpenning i 500 dagar vid utgången av den månad då han eller hon fyller 60, förskjuts pensionsfallet.

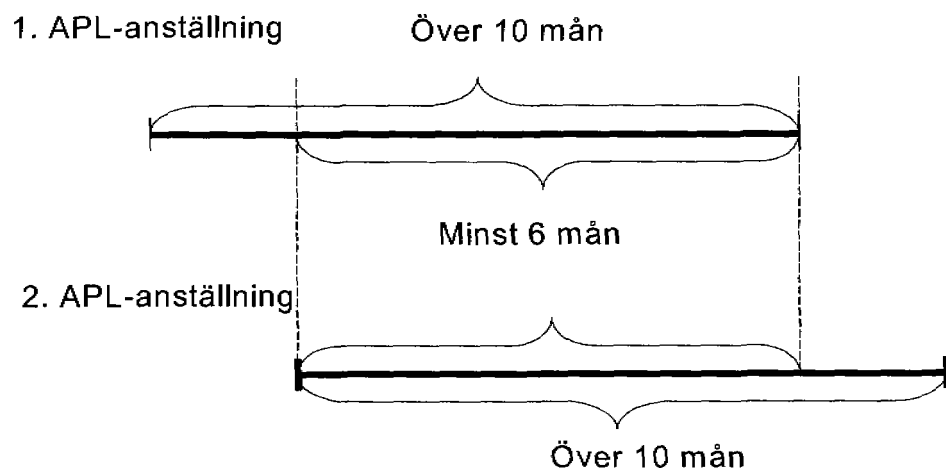
8.2.2

Rätt till återstående tid i situationer med samtidiga anställningar

Arbetstagaren får rätt till återstående tid på basis av två eller flera anställningar, om hans anställningar (eller företagarperioder) pågått samtidigt under minst sex månader.

Redan ordalydelsen i lagen om förbättrande av sysselsättningsförutsättningarna för äldre arbetslösa anger att den tillämpas skilt för varje anställning. Återstående tid kan således inte fogas till två eller flera samtidiga 10-månadersanställningar, även om de har pågått samtidigt i minst 6 månader. Den återstående tiden kan inte fogas till dem båda förrän bägge har pågått över 10 månader och samtidigt åtminstone 6 månader. Då är det å andra sidan inte längre fråga om 10-månadersanställningar.

Exempel 10:

Bägge anställningarna ger rätt till återstående tid, eftersom de pågått över 10 månader och de är således inte 10-månadersanställningar. De har pågått samtidigt i minst sex månader.

8.2.3

KAPL och KoPL

När man granskar om KAPL- eller KoPL-anställningsförhållandet är en 10-månadersanställning är anställningens faktiska längd avgörande

Juridiska avdelningen

29.11.2001

också i KAPL och KoPL. Vid granskningen tillmäts således lönen ingen betydelse.

Pensionsskyddscentralens anställningsregister innehåller uppgifter om redovisade månatliga KAPL- och KoPL-löner. Om samma arbetsgivare har redovisat över tio månader efter varandra, måste anställningens exakta längd utredas. Om arbetsgivaruppgifterna är bristfälliga, hjälper LEL arbetspensionskassan till med att skaffa fram information.

Om den återstående tiden vid tillämpningen av 10-månadersregeln bestäms antingen enligt KAPL eller KoPL, kan emellertid också de anställningslöner som omfattas av speciallagen beaktas när den pensionsgrundande lönen för den återstående tiden räknas ut, förutsatt att den sökande har en oavbruten KAPL/KoPL-arbetskarriär.

Detta förfarande har man kommit fram till, för att pensionsberäkningen inte skall bli oskäligt krånglig och å andra sidan, för att den pensionsgrundande lönen i KAPL och KoPL avgörs på basis av hela arbetskarriären.

8.3

Rätt till återstående tid från och med 1.1.1996

För att arbetstagaren skall få rätt till återstående tid, måste han eller hon ha arbetat i minst 12 månader under pensionsfallsåret och de närmast föregående 10 kalenderåren.

8.4

Gradering av återstående tid från och med 1.1.1996

Personer i åldern 50 – 60 år tjänar in pension för återstående tid med 1,2 procent i året och i åldern 60 –65 år med 0,8 procent i året. Vissa personer har dock fått behålla den gamla intjäningsprocenten 1,5 %.

8.4.1

Intjäningsprocenten är 1,5 % för vissa personer

Arbetstagare som är födda före år 1943 får behålla intjäningsprocenten 1,5 % för återstående tid, om de haft rätt till dagpenning 1.1.1996 enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller utbildningsstöd enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

Företagare som är födda före 1943 får också behålla intjäningsprocenten 1,5 procent för återstående tid, om de 1.1.1996 har haft rätt till arbetslöshetsdagpenning.

Rätt till arbetslöshetsdagpenning 1.1.1996 har den som

Juridiska avdelningen

29.11.2001

- fick arbetslöshetsdagpenning (inkomstrelaterad, jämkad eller grunddagpenning) 1.1.1996.

Undantag

Intjäningsprocenten 1,5 % tillämpas emellertid inte på den som fått arbetslöshetsdagpenning 1.1.1996 och vars permittering har börjat efter 31.10.1995, om han eller hon återgått till sitt arbete hos samma arbetsgivare senast 29.2.1996. Detta gäller också arbetstagare som arbetar deltid på grund av att de blivit partiellt permitterade och därför fått jämkad dagpenning.

- genomgick 1.1.1996 sju dagars självrisktid för arbetslöshetsdagpenning
- fick ingen dagpenning på grund av att socialförmån, lön för bisyssla eller deltidarbete avdragits på dagpenningen
- fick arbetslöshetsdagpenning för sjukdagpenningens självrisktid på 9 dagar
- var arbetslös så att anställningsförhållandet upphörde 31.12.1995 och personen var arbetslös arbetssökande hos Arbetskraftsbyrån genast första vardagen 2.1. år 1996.

Rätten till intjäningsprocenten 1,5 % för återstående tid bibehålls, även om personen senare skulle börja arbeta på nytt.

8.4.2

Ej längre rätt till högre intjäningsprocent

Personer som är födda före 1943 får inte behålla intjäningsprocenten 1,5 % för återstående tid, bl.a. i de fall då personen 1.1.1996

- genomgick en period utan dagpenning, vilket till exempel berodde på att den arbetslöse själv utan grundad orsak hade sagt upp sig från sitt arbete
- fick arbetsmarknadsstöd
- fick sjukdagpenning
- inte fick arbetslöshetsdagpenning på grund av att han eller hon fick lön av arbetsgivaren för uppsägningstiden eller motsvarande ersättning eller annan förmån, som utbetalaren av arbetslöshetsdagpenning hade periodiserat efter lönebetalningsmånaderna (t.ex. fallskärmsavtal).

Juridiska avdelningen

29.11.2001

8.5

Beaktande av garanterat arbete

PSC har i cirkulär A 12/91 gett tillämpningsanvisningar om hur garanterat arbete inverkar på pensionen för återstående tid. Anvisningarna har kompletterats med Juridiska avdelningens meddelanden 7/91t, 12/92 och 10/95, och ytterligare i cirkulär A 4/94. Meddelandena ingår i del 23.

8.6

1 tilläggsdagen, 10-månadersanställningar och anslutning av återstående tid

Anvisningar om granskning av återstående tid på den 1 tilläggsdagen, i början av en 10-månadersanställning och anslutning av återstående tid ingår i Juridiska avdelningens meddelande 5/2001, som följer som bilaga till del 23.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

9 PENSIONEN BÖRJAR

9.1 Allmänt

Arbetslöshetspensionen börjar betalas ut från början av den månad efter det att alla förutsättningar för beviljande av pensionen har uppfyllts. Dessa har beskrivits i punkterna 2, 3 och 4.

Arbetslöshetspension kan betalas retroaktivt för sex månader. Denna tid räknas från början av den månad som följer efter ansökan. Arbetslöshetspension kan av giltigt skäl betalas för en längre tid än sex månader i enlighet med 4 c § 2 mom. APL. Detta kommer i fråga i ett fåtal undantagsfall.

Arbetslöshetskassan eller FPA antecknar orsaken till dröjsmålet i intyget. Pensionsanstalten avgör huruvida skälet kan anses giltigt. Om arbetslöshetspension också skall betalas av FPA, diskuterar pensionsanstalterna tidpunkten då utbetalningen av pensionen skall börja, i syfte att nå ett enhälligt beslut.

9.2 Huvudregler

9.2.1 Maximitidsintyg

Pensionen börjar då alla förutsättningar för beviljande av pensionen har uppfyllts. Detta förutsätter dock att arbetskraftsbyråns intyg har skrivits inom en månad från dagpenningintygets datering. Om arbetskraftsbyrån skriver intyget efter en längre tid än en månad, börjar pensionen från början av den månad som följer efter att arbetskraftsbyråns intyg utfärdades.

9.2.2 Intyg över 200 dagar med arbetslöshetsdagpenning (bestämmelserna före år 1994)

Pensionen börjar då månaden under vilken intyget över dagpenning utfärdades och de två därpå följande kalendermånaderna har förflutit.

9.2.3 Utbetalning av fribrevspension efter lagändringen 1.1.2000

Fribrevspension började utbetalas 1.1.2000 om personen hade ansökt om pension under januari 2000. Enligt ikraftträdelsebestämmelsen börjar pensionen efter januari 2000 från början av den månad som följer på ansökan även om personen skulle ha haft rätt till pension redan 1.1.2000. Bestämmelsen om retroaktiv tid på sex månader tillämpas således inte på fribrevspensioner som beviljas genom ikraftträdelsebestämmelsen.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

9.2.4

Utbetalningen av pension börjar enligt gamla regler för FPA:s dagpenning

Folkpensionsanstalten antog i samband med lagändringen 1.1.2000 en ny ståndpunkt som godkänts av PSC:s tolkningsgrupp, enligt vilken de som i samband med lagändringen 1.1.1994 fått grunddagpenning för över 500 dagar på basis av övergångsbestämmelserna ansågs ha fått dagpenning till maximibeloppet enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Folkpensionsanstalten har efter detta gett ett intyg över dagpenning till personer som fått detta maximibelopp. Om pensionen omfattar rätt till pension för återstående tid, beviljas den retroaktivt för högst sex månader som föregått datumet då ansökan anlänt. Se Juridiska avdelningens meddelande 11/2000 i del 23.

9.3

Specialfall

9.3.1

Utbetalning av ersättning som motsvarar förlorad uppsägningstid då pensionen börjar

Under permitteringstiden kan en person som blivit uppsagd eller som sagt upp sig få en ersättning som motsvarar förlorad uppsägningstid i samband med uppsägningen. Denna skadeersättning påverkar inte begynnelsestidpunkten för utbetalningen av arbetslöshetspension.

9.3.2

Pension som börjar då personen arbetar

Pension kan inte beviljas om personen vid tidpunkten då pensionen börjar har förvärvsarbete från vilket hans inkomster uppgår till minst det dubbla APL-gränsbeloppet 2511,13 mark i månaden (ind. 1981). Pensionen beviljas först från början av den månad som följer efter att arbetet upphört. För att pension skall beviljas krävs det att Arbetskraftsbyrån t.ex. per telefon bekräftat att arbetet upphört och att arbetslösheten fortgår. Pension beviljas enligt det tidigare utgivna intyget om arbetet fortgår i högst sex månader. Om arbetet fortgår en längre tid än sex månader behövs ett helt nytt intyg. Sådana fall lämnar inget rum för tolkning, utan arbetet kan fortgå i högst sex månader från det antagna datum då pensionsutbetalningen skall börja.

Om en person som redan fått arbetslöshetspension börjar arbeta och inkomsterna från arbetet är minst 2511,13 mk/månad, avbryts utbetalningen av pensionen. Överbetald pension återkrävs. Detta har beskrivits närmare i punkt 15.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

9.3.3

Hur sjukdagpenning inverkar på begynnelsepunkten för utbetalningen av arbetslöshetspension

Arbetslöshetspension kan inte beviljas om den sökande får sjukdagpenning då pensionen skall börja.

Vid sjukdomsfall hålls arbetslöshetspensionsansökan anhängig i högst tre månader, varefter man senast låter den förfalla genom beslut eller meddelande

. Med tanke på den sökandes rättsskydd är ett beslut ett bättre alternativ än ett brev.

Något nytt arbetslöshetsintyg behövs inte om sjukdomen varar kortare tid än 12 månader, utan pensionsanstalten kontrollerar då hos arbetskraftsbyrån att arbetslösheten fortgår. Om sjukdomen pågår i minst 12 månader, skall den sökande lämna in ett helt nytt arbetslöshetsintyg som bilaga till ansökan.

Också FPA:s arbetslöshetspension börjar från början av månaden efter att utbetalningen av sjukdagpenning upphört.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

10

PENSIONSBESLUT FR.O.M. 1.1.2000 DÅ PENSIONEN OMFATTAR
VILANDE RÄTT TILL PENSION FÖR ÅTERSTÅENDE TID.

10.1

Pensionsbeslutets innehåll

10.1.1

Den privata sektorn

När en pensionsanstalt inom den privata sektorn beviljar en person arbetslöshetspension på basis av vilken pensionsdelen för återstående tid för ålderspensionen beräknas, fastställer pensionsanstalten genom samma beslut både arbetslöshetspensionens och den framtida ålderspensionens belopp. Förfarandet är motiverat, eftersom både beloppet av arbetstagarens arbetslöshetspension och pensionsdelen för vilande rätt till återstående tid, som eventuellt fogas till ålderspensionen, beräknas på basis av pensionsfallet för arbetslöshetspensionen.

Genom pensionsbeslutet skall man fastslå att om arbetslöshetspensionen för en person som återvänt till förvärvslivet har indragits vid datumet för avbrottet, ändras ålderspensionens belopp som uppgivits genom beslutet. Det här beror på att pensionens belopp då omräknas.

När en mottagare av arbetslöshetspension närmar sig den allmänna pensionsåldern skall pensionsanstalten skicka honom ett brev som redogör för ålderspensionens belopp efter indexförhöjningarna. Ålderspensionens belopp kan då inte längre överklagas.

Ålderspensionens belopp kan inte införas i Pensionsskyddscentralens register i samband med beslutet om arbetslöshetspension, utan pensionsanstalten skall sända ett separat meddelande till Pensionsskyddscentralens register när pensionstagaren närmar sig pensionsåldern.

Om arbetslöshetspensionen är en fribrevspension pensionsförsäkras arbete under arbetslöshetspensionstiden och den nya intjänade pensionen fogas till personens ålderspension. Härvid skall man ge personen ett nytt separat beslut om att ålderspensionen ändras vid 65 års ålder.

10.1.2

Den offentliga sektorn

Då arbetslöshetspensionen börjar ger pensionsanstalterna inom den offentliga sektorn de sökande ett beslut som endast gäller arbetslöshetspensionen och ett separat beslut om ålderspension då ålderspensionen börjar.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

10.1.3

Pensionsbeslut i EU-fall

Då pensionsanstalten beviljar arbetslöshetspension enligt de nya reglerna, fastställer den genom samma beslut arbetslöshetspensionen som fribrev och den framtida ålderspensionens belopp.

Om det vid behandlingen av arbetslöshetspensionsansökan framgått att den sökande har arbetat utomlands fastställs ålderspensionens belopp som villkorligt t.ex. på följande sätt:

"Ålderspensionens belopp är xx euro, förutsatt att ni inte beviljas pension från utlandet där den kvarvarande tiden fram till den allmänna pensionsåldern (återstående tid) beaktas i pensionsbeloppet".

Det är emellertid inte nödvändigt att fastställa ålderspensionen som villkorlig. Om en person beviljas pension från ett annat EU-land och pensionen omfattar pension för återstående tid, kan beslutet rättas till den del det gäller den återstående tiden genom att tillämpa den nationella lagstiftningens samordningsbestämmelser (8 a § APL).

Juridiska avdelningen

29.11.2001

11

UTBETALNING AV PENSION

11.1

Allmänt om utbetalning av pension

Retroaktiv utbetalning av pension görs inte utan särskilt skäl för längre tid än sex månader före månaden som följer på pensionsansökan.

Till exempel om man söker pension 27.8, kan pensionen beviljas fr.o.m. 1.3.

En arbetslöshetspension utbetalas inte som engångsbelopp.

11.2

Betalning av retroaktiv arbetslöshetspension till arbetslöshetskassan eller FPA

Om en person har fått arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd eller stöd för arbetskraftspolitisk vuxenutbildning för samma tid för vilken arbetslöshetspension beviljas retroaktivt, får arbetslöshetskassan eller FPA återkräva det belopp av förmånen som de betalat ut för samma tid från den pension som betalas retroaktivt (19 c § 2 och 7 mom. APL). Detta gäller såväl pension enligt minimivillkoren som registrerad tilläggspension.

Arbetslöshetsintyget innehåller en begäran om betalning av retroaktiv pension till arbetslöshetskassan eller FPA. Följaktligen, om pensionsanstalten ger sitt arbetslöshetspensionsbeslut senare än den 15 i den månad som föregår pensionens begynnelsemånad, bör den utreda till vem den retroaktiva pensionen skall betalas.

11.2.1

Meddelande om regresskrav

Om pensionshandlingarna innehåller dagpenningutbetalarens meddelande om regresskrav, av vilket framgår att arbetslöshetsdagpenning har betalats efter att pensionen börjat, görs alltid en innehållning av den retroaktiva pensionen.

11.2.2

Pension som beviljats på basis av maximitiden för dagpenning

Om pension beviljas efter att tilläggsdagarna för arbetslöshetsdagpenning har kommit till ända eller beviljas till personer som uppnått maximitiden på 500 dagar efter att de fyllt 60, fortsätter naturligtvis inte längre utbetalningen av dagpenning, och någon retroaktiv pension behöver därför inte återkrävas.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

Om behandlingen av pensionsansökan dröjer, kan personen emellertid ansöka om arbetsmarknadsstöd. Då kontrollerar FPA att arbetslöshetspensionsansökan är anhängig och sänder ett meddelande om regresskrav till pensionsanstalten ifall arbetsmarknadsstöd beviljas.

Då pension beviljas på basis av de 500 dagarna med dagpenning som redan tidigare fullgjorts, har personen, efter att rätten till dagpenning utgått, normalt fått arbetsmarknadsstöd. Folkpensionsanstalten kontrollerar att pensionsansökan är anhängig och sänder vid behov ett meddelande om regresskrav.

11.2.3

200-dagars intyg

Om pension beviljas på basis av ett 200-dagars intyg har personen fortfarande rätt till arbetslöshetsdagpenning. Det är dock sällan som arbetslöshetskassan eller FPA betalar ut arbetslöshetsdagpenning för den tid som pension skall betalas. Om utbetalningen av arbetslöshetsdagpenning likväl fortsätter, skickar dagpenningutbetalaren ett meddelande om regresskrav till pensionsanstalten.

För att påskynda behandlingen och för att undvika retroaktiva beslut kan pensionsanstalten också per telefon be om uppgifter om utbetalning av arbetslöshetspension eller arbetsmarknadsstöd hos Folkpensionsanstaltens lokalkontor eller arbetslöshetskassan och samtidigt begära ett eventuellt meddelande om regresskrav. Som meddelande om regresskrav används blankett Perimisilmoitus ETK/KELA 7301. Blanketten finns i del 30 (endast på finska).

Om ärendet inte sköts på förhand via telefon, sänder Folkpensionsanstaltens lokalkontor ett meddelande om regresskrav på basis av pensionsfallsmeddelandet. Arbetslöshetskassans meddelande om regresskrav erhålls då pensionsanstalten som ger beslutet har meddelat kassan om beviljad pension. I sådana situationer skall den retroaktiva pensionen återkrävas och ett separat beslut ges om att pensionen betalats.

Om det finns fler pensionsutbetalare, kontrollerar pensionsanstalten vid behov de övriga anstalternas eventuella betalningar till Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan innan det retroaktiva beslutet ges.

Pensionsanstalten innehåller förskottsskatt på pensionen innan den betalar pension till arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten.

Anvisningar om betalning av retroaktiv arbetslöshetspension till arbetslöshetskassan och FPA finns i cirkulär A 32/88. Anvisningarna om betalning av pension till annan part än pensionstagaren är under omarbetning. De omarbetade anvisningarna innehåller åtminstone inte tills vidare någon ändring i det nuvarande förfarandet, enligt vilket utbeta-

Juridiska avdelningen

29.11.2001

laren av arbetslöshetsförmånen återkräver av pensionsanstalten antingen en netto- eller bruttosumma beroende på när beskattningen slutförs.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

12 FÖRVÄRVSARBETE OCH ARBETSLÖSHETSPENSION

12.1 Arbetslöshetspension betalas inte

Arbetslöshetspension beviljas långtidsarbetslösa personer som är arbetslösa arbetssökande vid Arbetskraftsbyrån. Ingen utredning av Arbetskraftsbyrån om att arbetslösheten fortsätter krävs för fortsatt utbetalning av pension. I arbetspensionslagarna finns bestämmelser om de situationer då pension inte betalas ut.

12.2 Förvärsarbete, förvärsinkomster, kapitalinkomster och inkomster från förtroendeuppdrag

Då det gäller arbetslöshetspension finns det ingen hänvisning i lagen till 8 § 4 mom. APL, så begreppet förvärsinkomst är mer omfattande för arbetslöshetspension än för individuell förtidspension och deltidspension. Förvärsarbete är sådant arbete som görs för pengar eller annan förmån med penningvärde, också verksamhet som egenföretagare. Endast de inkomster som grundar sig på arbete beaktas. Till exempel kapitalinkomster (räntor, dividender, hyresinkomster m.m.) beaktas inte. Det har ingen betydelse hur länge arbetet fortgår eller hurudan arbetstid man har.

Hur dessa inkomster inverkar på betalningen av pension har beskrivits i cirkulär A 27/94.

12.3 Förvärsinkomstens belopp

Vid fastställandet av månadsinkomster beaktas lönen och andra förmåner på samma sätt som då den pensionsgrundande lönen räknas ut. Arbetstagarens pensionsavgift dras emellertid inte av från förvärsinkomsten. Om uppgifter om ett anställningsförhållande som redan upphört fås från Pensionsskyddscentralens register, anses månadsinkomsten vara den pensionsgrundande lön som uppgetts i registret, om inte pensionstagaren vid hörandet företer andra utredningar.

De KAPL- eller KoPL-löner som uppgetts i registret är i allmänhet inkomst från betalningsmånaden. Då anställningsförhållandet upphör kan KAPL-lönen dock inkludera också ackordslön och semesterersättning. Om KAPL-lönen är anmärkningsvärt stor, kan pensionsanstalten utreda ärendet hos arbetsgivaren redan före pensionstagaren kontaktas.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

Om arbetslöshetspensionstagaren idkar företagareverksamhet, anses förvärvsinkomsten vara den arbetsinkomst som har fastställts eller skulle fastställas för företagaren om han försäkrades enligt LFöPL eller FöPL. Då arbetsinkomsten uppskattas kan man som referensuppgifter använda den förvärvsinkomst som uppgetts eller fastställts i beskattningen.

Olika föreläsnings-, expert- och författararvoden samt gager betalas oftast på en gång, även om de tillhörande förberedelserna har gjorts under en längre tid. Då man uppskattar deras inverkan på pensionen bör arvodets belopp fördelas på de månader under vilka förberedelserna har gjorts och den genomsnittliga månadsinkomstens belopp granskas.

Om personen samtidigt har flera anställningsförhållanden eller vid sidan av ett anställningsförhållande idkar lantbruks- eller annan företagareverksamhet, räknas sådana inkomster ihop.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

13

ARBETSLÖSHETSPENSIONEN AVBRYTS OCH DRAS IN

13.1

Tid i arbete

Enligt 4 c § 4 mom. APL betalas arbetslöshetspension inte för de kalendermånader under vilka pensionstagaren förvärvsarbetar och hans månadsinkomster uppgår minst till gränsbeloppet enligt lagen. Om inkomsterna är under gränsbeloppet betalas pension ut, trots att pensionstagaren försettningsvis skulle ha sådant arbete.

Gränsbeloppet är två gånger det markbelopp per månad som avses i 1 § 1 mom. 2 punkten APL. År 2001 är gränsen 2 511,13 mark. Gränsbeloppet justeras årligen med APL-index.

13.2

Vägran att ta emot arbete

Om en pensionstagare har vägrat att ta emot arbete som arbetskraftsmyndigheten anvisat honom och som fortgår i minst en månad, utbetalas pension inte för den kalendermånad som följer på vägran att ta emot arbete. En förutsättning är dessutom att det arbete som erbjuds är sådant som den arbetslöse inte skulle ha kunnat vägra att ta emot utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsdagpenning. Pensionen kan börja betalas ut på nytt efter att pensionstagaren har tillställt pensionsanstalten arbetskraftsbyråns intyg över att arbete inte har kunnat anvisas honom.

Enligt bestämmelserna i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avgör arbetskraftsbyrån huruvida det arbete som anvisats pensionstagaren är sådant, att det inte kan avvisas. Pensionstagaren kan dock utan att förlora sin pension vägra att ta emot arbete för kortare tid än en månad, medan lagen om utkomstskydd för arbetslösa förutsätter att personen skall ta emot heltidsarbete även för kortare tid.

13.3

Pensionen avbryts

Då pensionsanstalten har fått kännedom om att pensionstagaren förvärvsarbetar eller om andra omständigheter som föranleder att pensionen inte får betalas ut, avbryts utbetalningen av pensionen från början av följande betalningsmånad då detta är möjligt. En förutsättning för att pensionen skall avbrytas är dock att förvärvsarbetet fortsätter, eller att någon annan orsak till avbrytandet fortfarande föreligger. Ett beslut ges om att pensionsutbetalningen avbryts.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

Om kännedom om orsaken som föranleder ett avbrytande har fåtts från något annat håll än av pensionstagaren själv, skall pensionstagaren höras innan beslutet om avbrytande fattas. Hörandet kan också ske via telefon. Pensionsutbetalningen kan dock tillfälligt avbrytas före detta om det är uppenbart att orsaken till avbrytandet fortfarande föreligger (till exempel att förvärvsarbetet fortgår).

I beslutet om avbrytande konstateras att utbetalningen av pensionen avbryts till exempel för den tid arbetet fortgår, och att pensionen indras utan särskilt beslut, om förutsättningarna för att den skall utbetalas på nytt inte uppfylls inom ett år.

Beslutet innehåller anvisningar om när och hur personen kan ansöka om att utbetalningen av pensionen skall börja på nytt. Personen uppmanas anmäla sig som arbetssökande vid Arbetskraftsbyrån genast när orsaken till avbrytandet, t.ex. arbetet har upphört att gälla.

Utbetalningen av arbetslöshetspensionen kan avbrytas för högst 12 månader. För att en ny arbetslöshetspension i sådana situationer skall kunna beviljas till beloppet av den tidigare pensionen, förutsätts dock att det nya pensionsfallet inträffar inom 12 månader från det att den tidigare pensionen upphörde.

Om en heleffektiv arbetslöshetspension avbryts för högst ett år påverkar detta inte ålderspensionens belopp.

13.4

Annan orsak till avbrytandet

Ett hinder för utbetalning av pension kan också vara att arbetslöshetspensionstagaren skall avtjäna frihetsstraff (FSD 4526/88, PSC22386).

Om en person flyttar utomlands till ett land utanför EU, eller till ett land med vilket Finland inte har någon överenskommelse om social trygghet, kan pensionsutbetalningen avbrytas. Detta har beskrivits närmare i punkt 20.5.

13.4.1

Hur sjukdom inverkar på utbetalningen av arbetslöshetspension

Arbetsoförmåga hos en mottagare av arbetslöshetspension påverkar inte utbetalningen av pension. Om en arbetslöshetspensionstagare för en längre tid blir så arbetsoförmögen att det berättigar honom till invalidpension, ändras pensionen på ansökan till invalidpension. Ändringen görs från närmast påföljande möjliga förfalldag.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

13.4.2

Hur flyttning utomlands inverkar på den fortsatta utbetalningen av arbetslöshetspension

Hur utbetalningen av en arbetslöshetspension fortsätter för personer som flyttat utomlands beskrivs närmare i punkt 20.5.

13.5

Pensionen upphör

Om en arbetslöshetspensionstagare återgår till förvärvsarbete och inte ansöker om ny utbetalning av den avbrutna pensionen inom ett år från avbrottet, upphör arbetslöshetspensionen vid tidpunkten för avbrottet. Något särskilt beslut om att pensionen upphört ges inte.

Ålderspensionens belopp måste då omräknas.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

14

ÖVERVAKNING AV PENSIONSTAGARNA

14.1

Pensionstagarens anmälningsskyldighet

En pensionstagare är skyldig att till pensionsanstalten anmäla sådana ändringar som inverkar på hans rätt att erhålla pension eller på pensionsbelopp (17 a § 1 mom. APL).

En mottagare av arbetslöshetspension är skyldig att meddela pensionsanstalten om vistelse utomlands eller annan motsvarande orsak till varför han inte kan ta emot arbete. Pensionstagaren skall också meddela pensionsanstalten om han börjar förvärvsarbete och förtjänar minst två gånger APL-gränsbeloppet. Pensionstagaren skall också meddela om han vägrar att ta emot arbete som Arbetskraftsbyrån anvisat honom och som pågår i minst en månad.

14.2

Uppgifter från annat håll

I praktiken meddelar Arbetskraftsbyrån om pensionstagaren har vägrat ta emot arbete som anvisats honom.

När FPA får kännedom om att pensionstagaren skall avtjäna frihetsstraff, meddelar den detta till arbetspensionsanstalten.

14.3

Uppgifter i Pensionsskyddscentralens förvärvsarbetsregister

Pensionsskyddscentralen följer med pensionstagarnas förvärvsarbete på basis av meddelanden till förvärvsarbetsregistret. När ett meddelande om en ändring i pensionstagarens anställningsuppgifter kommer till förvärvsarbetsregistret, skickar Pensionsskyddscentralen ett maskinellt alarmmeddelande till pensionsanstalterna som betalar ut pension.

Alarm ges om inskrivning av anställnings-, företagar- och tjänsteförhållanden. Dessutom alarmeras om inskrivning av uppgifter om KAPL- och KoPL-löner samt inskrivning av förmåner som påverkar arbetspensionstillägget.

Om ändringen i anställningsuppgifterna hänför sig till tiden före pensionsfallet, ges ett alarmmeddelande till den betalande pensionsanstalten för justering av pensionsbeloppet. För att ett meddelande om ett anställningsförhållande i sådana fall skall ge upphov till alarm när uppgifter om anställningsförhållandet uppdateras eller avlägsnas, skall det ha förflutit minst fyra månader från det datum då det ursprungliga pensionsbeslutet gavs.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

Registreringen av en ny anställning förorsakar alarm oberoende av pensionsbeslutets utgivningsdatum.

Om ändringen i förvärvsarbetsregisteruppgifterna hänför sig till pensioneringstiden, ges ett alarmmeddelande till den pensionsanstalt som betalar pensionen för kontroll av fortsatt pensionsrätt. I sådana fall granskar Pensionsskyddscentralen inte pensionsbeslutets utgivningsdatum.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

15

PENSIONEN ÅTERKRÄVS

Pensionslagarna innehåller bestämmelser om återkrav av pension som betalats utan grund och kvittning mot framtida pensionsrater. Utöver dessa bestämmelser finns det också specialbestämmelser om återkrav av arbetslöshetspension. När det gäller arbetslöshetspensionen finns det dock inga särskilda bestämmelser om kvittningens maximibelopp, så därför tillämpas bestämmelserna i 17 b § APL.

15.1

Pension som betalats utan grund i över tre månader

Enligt bestämmelserna om återkrav av arbetslöshetspension skall pensionen alltid återkrävas om den betalats utan grund under en längre tid än tre månader. Då har pensionsanstalten ingen prövningsrätt. Alla pensionsrater som betalats utan grund skall då återkrävas och det belopp som skall återkrävas kan inte göras mer skäligt fastän förvärvsinkomsten skulle ha varit betydligt lägre än pensionen.

15.2

Pension som betalats utan grund för högst tre månader

Om pensionen skall återkrävas för högst tre månader, kan pensionsanstalten av särskilda skäl avstå från återkravet. Om pensionstagaren upprepade gånger har haft dylika korta förvävsperioder, finns det i allmänhet inga särskilda skäl till att avstå från återkrav.

Ett särskilt skäl kan anses vara t.ex. att återkrav skulle vara klart oskäligt eller att arbetet har varit tillfälligt och av ringa omfattning. Okunskap om lagens bestämmelser anses däremot i allmänhet inte vara ett särskilt skäl.

15.3

Återkrav

Återkrav kan bli aktuellt i samband med ett avbrytande av pensionsutbetalningen, om utbetalningen inte har kunnat avbrytas från den första kalendermånaden för vilken pensionen inte skulle ha fått betalas ut. I samband med beslutet om avbrytande skall det också konstateras huruvida pensionen som betalats utan grund skall återkrävas eller inte.

Innan beslutet om återkrav ges skall pensionstagaren höras. Något beslut behöver inte ges om pensionen betalats utan grund i högst tre månaders tid och pensionsanstalten beslutar (också utan att höra pensionstagaren) avstå från att återkräva pensionen. Pensionstagaren borde dock enligt behov meddelas per brev att kännedom om hans förvävs-

Juridiska avdelningen

29.11.2001

arbete erhållits, och att pension därför inte skulle ha fått utbetalas, men att pensionen trots detta inte återkrävs.

Om det har beslutats att en pension som betalats utan grund inte skall återkrävas, skall den inte heller senare återkrävas fastän ett återkrav skulle genomföras på grund av något nytt skäl. De månader för vilka pensionen inte har återkrävts beaktas inte heller när det i ett nytt återkravsfall granskas för hur många månader pensionen har betalats ut utan grund. Tidigare förvärvsarbete beaktas dock när man överväger om det finns särskilda skäl för att på nytt avstå från att återkräva pensionen.

15.4

Kvittning mot framtida pensionsrater

Då det gäller kvittningens maximibelopp iaktas den allmänna bestämmelsen i 17 b § 3 mom. APL. Enligt den kan man genom kvittning återkräva högst en sjättedel av den utbetalda månatliga pensionens nettobelopp, om inte annat avtalas med pensionstagaren.

Man kan med pensionstagaren komma överens om ett större kvittningsbelopp, men avtalet borde då inte leda till att pensionen under en längre tid utbetalas till ett belopp som är lägre än vad som vore möjligt vid utmätningsförfarande.

I allmänhet är återkrav möjligt endast på basis av ett lagakraftvunnet beslut. Även om pensionstagaren skulle ha överklagat beslutet om återkrav, kan pensionsanstalten börja återkräva arbetslöshetspensionen genom att minska framtida pensionsrater (21 b § 1 mom. APL). Pensionstagaren är ju skyldig att meddela pensionsanstalten bland annat om han börjar arbeta.

Om utbetalningen av arbetslöshetspension inte har kunnat avbrytas på grund av arbete, utan pensionen i stället har återkrävts, tjänas ingen pension in för anställningarna under pensioneringen. När en eventuell ny pension senare fastställs, anses pensionstiden ha fortgått utan avbrott, trots återkravet.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

16

ANMÄLNINGSTRAFIKEN MELLAN PENSIONSANSTALTERNA VID ÖVERVAKNING, AVBRYTANDE OCH ÅTERKRAV

Bestämmelserna om utbetalning, avbrytande och återkrav av arbetslöshetspensioner är de samma i arbetspensionslagarna och folkpensionslagen. Målet är att besluten som fattas av alla de pensionsanstalter som betalar ut arbetslöshetspension skall vara överensstämmande.

I allmänhet är grunden för avbrytande och återkrav av pensionen helt klar, åtminstone då det gäller förvärvsarbete. Pensionsanstalten avbryter pensionsutbetalningen och inleder återkravet genast när den fått kännedom om den orsak som utgör ett hinder för utbetalningen av pensionen. Utbetalningen av pension kan inte avbrytas retroaktivt.

Om avbrytandet görs enligt prövning, t.ex. om månadsinkomsten inte entydigt kan fastställas, eller om avbrytandet av pensionsutbetalningen beror på någon annan orsak än förvärvsarbete, är det skäl för pensionsanstalten att före avgörandet kontakta FPA om pensionstagaren också får pension från FPA. Det samma gäller då man avstår från återkrav.

Om pensionsutbetalningen avbryts på grund av pensionstagarens företagarverksamhet, skall den arbetsinkomst som uppskattats som månadsinkomst meddelas till FPA.

Också när en ansökan om arbetslöshetspension avslås på grund av fortgående företagarverksamhet, skall FPA meddelas om detta, om personen också har ansökt om pension från FPA.

16.1

Pensionsanstalt som utreder förvärvsarbetet och förmedlande av information till andra anstalter

Om flera arbetspensionsanstalter betalar ut pension, skall en pensionsanstalt reda ut förutsättningarna för ett avbrytande av pensionsutbetalningen, vid behov höra pensionstagaren och stå i kontakt med FPA. Utredningen görs av den pensionsanstalt som svarar för pensionsdelen för återstående tid, eller av den sista pensionsanstalten om det gäller en fribrevspension.

Lagstiftningen förutsätter att pensionstagaren separat skall meddela både arbetspensionsanstalten och FPA om de omständigheter som förhindrar utbetalning av pensionen. För att samtliga pensionsutbetalande anstalter skall få kännedom om meddelandet, skall pensionsanstalten dock omedelbart förmedla informationen vidare till de övriga pensionsutbetalande anstalterna, också till FPA.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

Pensionsskyddscentralen sänder de maskinella alarmmeddelandena för övervakningen endast till arbetspensionsanstalterna. Pensionsanstalten förmedlar till Folkpensionsanstalten de uppgifter den fått på detta sätt och som möjligen leder till ett avbrytande eller återkrav av pensionen.

På motsvarande sätt meddelar FPA till arbetspensionsanstalten om en pensionstagares förvärvsarbete eller om andra orsaker som eventuellt kan leda till att pensionen avbryts eller återkrävs.

På FPA fattas besluten om avbrytande av utbetalningen av arbetslöshetspensioner vid lokalbyråerna. Ärendet handläggs av lokalbyrån på pensionstagarens boningsort.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

17

PENSIONEN BÖRJAR BETALAS UT PÅ NYTT

17.1

Mindre än ett års avbrott

Om ansökan om förnyad utbetalning av avbruten pension görs inom ett år från tidpunkten för avbrottet, fortsätter utbetalningen av den tidigare pensionen (4 c § 7 mom. APL). Pensionen omräknas alltså inte oberoende om det var fråga om en helegativ pension eller en fribrevspension.

För att utbetalningen av pensionen skall börja krävs en ansökan samt ett intyg av Arbetskraftsbyrån över arbetslöshet. Folkpensionsanstaltens eller arbetslöshetskassans intyg över eventuella dagar för vilka dagpenning betalats behövs inte i detta sammanhang. Någon ansökningsblankett behöver nödvändigtvis inte fyllas i, utan som ansökan räcker en utredning över att förvärsarbetet upphört. Ansökan om ny utbetalning anses ha gjorts den dag ansökan eller Arbetskraftsbyråns intyg har anlänt till arbetspensionssystemets betjäningsställe. Ett beslut ges om att pensionen börjar betalas ut på nytt.

Om pensionsutbetalningen har avbrutits på grund av arbete, börjar pensionen betalas ut från början av den månad som följer på den under vilken förvärsarbetet upphört. Om förvärsinkomsten redan före detta har varit lägre än det dubbla APL-gränsbeloppet per månad, betalas pension också för dessa kalendermånader. Om pensionsutbetalningen har avbrutits av någon annan orsak än arbete, börjar pensionen betalas ut från början av den månad som följer på den under vilken hindret för utbetalning upphört att gälla.

Om en arbetstagare har avvisat sysselsättningsåtgärder, utbetalas ingen pension från början av den kalendermånad som omedelbart följer på vägran. Efter det kan pensionen börja betalas ut, om Arbetskraftsbyrån har utfärdat ett intyg över att pensionstagaren för närvarande inte kan anvisas arbete. I sådana fall behöver ingen ny ansökningsblankett fyllas i.

Pensionen betalas ut retroaktivt för högst sex månader före ansökan. Utbetalningen av pensionen börjar alltid från början av en kalendermånad.

17.2

Avbrottet räcker längre än ett år

Om det vid ansökan om att en avbruten pension skall börja utbetalas på nytt har gått mer än ett år (varvid pensionen redan har dragits in), förutsätts det att man uppfyller alla villkor för beviljandet av pensionen. Pen-

Juridiska avdelningen

29.11.2001

sionen räknas ut på nytt, och vid uträkningen beaktas alla anställningsförhållanden som pågått under avbrottet. Pensionen börjar då alla förutsättningar för beviljandet av pensionen har uppfyllts. Pensionen kan beviljas enligt tidigare grunder.

Se punkt 13.3 om avbrytande av pensionen.

17.3

Pensionen beviljas enligt tidigare grunder

17.3.1

Pensionsfall inom två år

Liksom invalidpension kan också arbetslöshetspension beviljas enligt tidigare grunder, om pensionsfallet för arbetslöshetspensionen inträffar inom två år från det att den tidigare heffektiva pensionen upphörde.

Bestämmelsen lämnar inte rum för prövning, utan den nya pensionen skall då alltid beviljas på tidigare grunder.

Tvåårsperioden mellan avslutandet av den tidigare pensionen och det nya pensionsfallet förlängs inte av dagar med arbetslöshetsdagpenning eller andra perioder som förlänger den återstående tiden.

Arbetslöshetspension kan beviljas enligt tidigare grunder närmast i sådana fall då pensionsfallet för arbetslöshetspensionen inträffar inom två år från det att den tidigare heffektiva invalidpensionen (till exempel delinvalidpensionen eller rehabiliteringsstödet) upphörde.

Också efter en arbetslöshetspension, som dragits in vid tidpunkten då arbetslöshetspensionen avbröts på grund av arbete, kan en ny arbetslöshetspension beviljas enligt tidigare grunder. Det här är möjligt åtminstone om förvärsarbetet som ledde till att pensionen drogs in pågår endast lite längre än ett år, och om även den nya arbetslöshetspensionen omfattar ett pensionsfall i enlighet med bestämmelserna som gällde före år 2000.

17.3.2

Pensionsbeloppet när pensionen beviljas enligt tidigare grunder

När pensionen beviljas på tidigare grunder förblir dess belopp oftast det samma, men det höjs med index. Eventuella anställnings- eller tjänsteförhållanden eller perioder av företagverksamhet som infallit mellan pensionsperioderna lämnas obeaktade när den nya pensionen räknas ut.

Däremot kan en omräkning av arbetspensionstillägget till följd av det nya pensionsfallet höja pensionsbeloppet, eftersom de förmånsmåna-

Juridiska avdelningen

29.11.2001

der som räknas till arbetspensionstillägget kan öka i antal till följd av det nya pensionsfallet.

Om en arbetslöshetspension som beviljats enligt tidigare grunder beviljas med tillämpning av bestämmelserna från år 2000, ingår inte någon pensionsdel för återstående tid i arbetslöshetspensionen.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

18

ARBETSLÖSHETSPENSION BLIR ANNAN PENSION

18.1

Arbetslöshetspension blir ålderspension

Bestämmelserna från år 1994

Om arbetslöshetspensionen har beviljats enligt bestämmelserna från år 1994 och den innehåller en pensionsdel för återstående tid, ändrar inte pensionsbeloppet då arbetslöshetspensionen blir ålderspension.

Bestämmelserna från år 2000

När arbetslöshetspensionen blir ålderspension och pensionsdelen för återstående tid fogas till ålderspensionen, fogas till pensionen också arbetspensionstillägg och barntillägg som beräknats på pensionsdelen för återstående tid.

Exempel 11:

- den pensionsgrundande lönen i anställningsförhållandet 10 000 mk/mån
- tid i arbete 25 år = 300 månader

intjänad pension 37,5 %	3 750,00	mk/mån
arbetspensionstillägg räknat från detta 10,2 %	382,50	mk/mån
	<hr/>	
	4 132,50	mk/mån

pensionsdel för vilande återstående tid 4 %	400,00	mk/mån
arbetspensionstillägg räknat från detta 10,2 %	40,80	mk/mån
	<hr/>	
	440,80	mk/mån

- arbetslöshetspension betalades 4 132,00 mk/mån
- ålderspension betalas 4 573,30 mk/mån

Juridiska avdelningen

29.11.2001

Fribrevspensioner

Om pensionen har beviljats som en fribrevspension, sker inga ändringar i pensionens belopp då den ändras till ålderspension, om inte pensionstagaren förvärvat arbetat under arbetslöshetspensionen.

Samordning av normeringshöjningen

På en ålderspension eller förtida ålderspension som beviljas som fortsättning på en arbetslöshetspension görs ingen samordning av normeringshöjningen, eftersom denna samordning gäller bara för en person som direkt går i ålderspension. Närmare anvisningar om saken finns i cirkulär A 41/95.

18.1

Arbetslöshetspension blir förtida ålderspension

Om en arbetslöshetspensionstagare beviljas förtida ålderspension, avslutas arbetslöshetspensionen när den förtida ålderspensionen börjar.

Om arbetslöshetspensionen har beviljats som en fribrevspension, räknas till pensionen endast den förtidsminskning som grundar sig på antalet månader som pensionen tas ut i förtid.

Om personen däremot har rätt till en pensionsdel för återstående tid på basis av arbetslöshetspensionen och den betalas antingen till arbetslöshetspensionen eller först till ålderspensionen, beräknas den förtida ålderspensionen på följande sätt:

- till den intjänade pensionen (=fribreven) fogas den pension som intjänats för pensioneringstiden mellan pensionsfallet och tidpunkten då arbetslöshetspensionen upphörde. Efter detta läggs sedan till eventuella arbetspensionstillägg och barnförhöjning, och pensionen samordnas. En förtidsminskning enligt antalet månader som pensionen tidigare lagts görs i den samordnade pensionen.

18.3

Arbetslöshetspension blir invalidpension eller individuell förtidspension

Om arbetslöshetspensionstagaren blir långvarigt arbetsoförmögen, dvs. för minst ett år, är den fulla invalidpensionen eller den individuella förtidspensionen lika stor som den arbetslöshetspension som betalats. Om arbetslöshetspensionen har omfattat en pensionsdel för återstående tid som lämnats vilande, fogas inte denna vilande pensionsdel för återstående tid till invalidpensionen eller den individuella förtidspensionen.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

Arbetslöshetspensionen ändras till invalidpension eller individuell förtidspension från närmast följande möjliga förfallodag (4 c § 9 mom. APL).

Pensionsdelen för återstående tid och eventuella arbetspensionstillägg och barnförhöjning för denna period fogas dock till pensionen då den blir ålderspension, också i de fall då arbetslöshetspensionen först har ändrats till invalidpension.

18.4

Familjepension efter arbetslöshetspension eller arbetslöshetspension som blivit invalidpension

Familjepension som beviljas efter en person som fått arbetslöshetspension eller arbetslöshetspension som blivit invalidpension fastställs på basis av förmånslåtarens pension.

Om pensionen omfattade en vilande pensionsdel för återstående tid läggs den och eventuella arbetspensionstillägg till den pension som ligger till grund för familjepensionen.

18.5

Arbetslöshetspension vid pensionsjämkning

Gällande beaktandet av arbetslöshetspensionen vid pensionsjämkning finns juridiska avdelningens meddelande 3/2000 i del 23.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

19

ANNAN PENSION BLIR ARBETSLÖSHETSPENSION

19.1

Delinvalidpension blir arbetslöshetspension

En person som får delinvalidpension kan ha rätt till arbetslöshetsdagpenning och på basis av denna senare ha rätt till arbetslöshetspension. Från början av 1994 behöver en sådan person inte vara anmäld som sökande av heltidsarbete. Om den som får heffektiv delpension får ett intyg som berättigar till arbetslöshetspension, har han rätt till arbetslöshetspension också enligt bestämmelserna från år 2000. I kravet på 5/15 år av förvärsarbete jämföras tid av heffektiv pension med tid i förvärsarbete.

Om en person som får delinvalidpension uppfyller villkoren för arbetslöshetspension, ändras pensionen på ansökan till arbetslöshetspension. Den är lika stor som den invalidpension personen skulle ha fått om delpensionen hade ändrats till full invalidpension. Om arbetslöshetspension beviljas enligt bestämmelserna från år 2000, lämnas pensionsdelen för återstående tid vilande. Arbetslöshetspensionens belopp motsvarar dock minst den betalda delpensionen, om inte annat föreligger t.ex. på grund av samordning. Om arbetslöshetspension beviljas retroaktivt för samma tid för vilken delpension redan har betalats, anses delpensionen vara en delbetalning av arbetslöshetspensionen.

Bestämmelserna från år 2000 tillämpas om pensionsfallen för både delinvalidpensionen och arbetslöshetspensionen, dvs. bägge pensionsfallen, infaller 1.1.2000 eller senare, och den sökande inte hör till kategorin som skyddats genom ikraftträdelsebestämmelsen.

I övriga fall tillämpas oberoende av personens födelseår bestämmelserna från år 1994 enligt vilka arbetslöshetspensionen kan omfatta full pensionsdel för återstående tid.

Exempel 12: exempel på tillämpningen av bestämmelserna från år 1994

En person som är född år 1946 får delinvalidpension med återstående tid från år 1995 och han blir arbetslös år 2001. Hans arbetslöshetspension som börjar år 2006 innehåller en pensionsdel för återstående tid om han då har rätt till arbetslöshetspension.

19.2

Arbetslöshetspension efter deltidspension

Om en person som får deltidspension blir arbetslös, upphör hans deltidspension. Efter att anställningsförhållandet eller företagarverksamhe-

Juridiska avdelningen

29.11.2001

ten upphört, kan han få arbetslöshetsdagpenning och uppfylla villkoren för arbetslöshetspension.

Det kan också ske sådana förändringar i deltidspensionstagarens arbetstid eller förvärvsinkomster så att personen inte längre har rätt till pension. Personen kan dock ha rätt till jämkad arbetslöshetsdagpenning och senare till arbetslöshetspension.

Vid beviljandet av arbetslöshetspension granskas huruvida villkoren för återstående tid uppfylls. Om villkoren uppfylls och pension skall beviljas enligt bestämmelserna från år 2000, beviljas arbetslöshetspensionen som heffektiv pension, men den betalas utan pensionsdel för återstående tid. Pensionsdelarna för återstående tid i anknytning till såväl anställningsförhållanden som eventuellt pensionsperioder (=inkomstminskning) läggs senare till ålderspensionen eller en familjepension som beviljas efter arbetslöshetspensionstagaren.

Bestämmelserna från år 2000 tillämpas om pensionsfallet för arbetslöshetspensionen infaller 1.1.2000 eller senare, och den sökande inte hör till kategorin som skyddats med ikraftträdelsebestämmelsen.

19.2.1

Deltidspension och arbetstagarens arbetslöshetsdagpenning

För deltidarbetet under deltidspensionen fastställs arbetslöshetsdagpenningen för en arbetstagare som blir arbetslös från detta deltidarbete i allmänhet på basis av inkomstnivån innan deltidspensionen började, om deltidarbetet omfattade minst 18 veckotimmar. Närmare uppgifter om detta och om arbetslöshetsdagpenningen för en företagare som varit på deltidspension får man av dagpenningsutbetalaren, arbetslöshetskassan eller FPA.

19.3

Ålderspension före 65 års ålder

En arbetslös arbetssökande som är under 65 år och som får ålderspension kan få nedsatt dagpenning om pensionen är lägre än dagpenningen. Rätten till dagpenning förutsätter att ålderspensionen inte baserar sig på fulla tjänsteår. Om de nedsatta dagpenningarna uppgår till maximibeloppet för dagpenningarna, har personen rätt till arbetslöshetspension på basis av sådant förvärvsarbete för vilket han inte beviljats ålderspension.

En person som får förtida ålderspension har inte rätt till arbetslöshetsdagpenning.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

19.4

Avträdelsepension, avträdelsestöd och generationsväxlingspension

Om en person som får avträdelsepension är arbetslös arbetssökande på Arbetskraftsbyrån dras hans förmån av från arbetslöshetsdagpenningens belopp. En person som får avträdelsepension kan alltså få rätt till arbetslöshetspension.

Generationsväxlingspension och avträdelsestöd förhindrar däremot erhållandet av arbetslöshetsdagpenning.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

20

UTLANDSVISTELSENS INVERKAN PÅ UPPKOMSTEN AV RÄTT
TILL ARBETSLÖSHETSPENSION

20.1

Villkoren för beaktande av återstående tid

5 års bosättning

I arbetslöshetspensionen kan man beakta tiden från pensionsfallet till den egentliga pensionsåldern, dvs. den återstående tiden, endast om personen har bott i Finland i minst fem år före pensionsfallet. Med denna tid jämföras

- bosättning eller arbete i EU-länderna som försäkrats och
- försäkrat arbete i andra avtalsländer än Israel och Schweiz.

I EU-fall duger för 5-årskravet alltså också försäkringsperioder baserade på bosättning utomlands. I avtalsländerna förutsätts uttryckligen förvärvsarbete. Detta beror på den vidare ordalydelsen i EU-bestämmelserna (förordning 1408/71 bilaga VI).

Anställningsförhållande (eller i EU-fall bosättning) påvisas med ett intyg över försäkringsperioder från den utländska anstalten.

12/10-arbetsvillkoret

För att man skall kunna beakta den återstående tiden i pensionen krävs det att personen har 12 månader av försäkrat arbete i Finland under 10 års tid. Här beaktas endast arbete utfört i Finland. Sådant arbete är också arbete utomlands som utsänd arbetstagare. Utländska försäkringsperioder i EU-länder eller andra länder kan inte tas med i denna period på 12 månader.

Om arbetstagaren flyttar för att arbeta i ett annat EU- eller EES-land så att han också är försäkrad där, avbryts hans rätt till full pension där den återstående tiden beaktas från Finland senast 10 år efter det att anställningsförhållandet i Finland upphörde.

20.2

5/15-arbetsvillkoret

För att arbetslöshetspension skall kunna beviljas åt en arbetslös förutsätts att han i sammanlagt minst 5 år under de senaste 15 kalenderåren närmast före pensionsfallet tjänat in sådan grundpension som avses i 8 § 4 mom. APL eller annan därmed jämförbar pension på grundval av ett anställnings- eller tjänsteförhållande.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

Förvärvsarbete i ett EU-land eller annat avtalsland jämföras vid granskningen av detta villkor med förvärvsarbete i Finland. Förvärvsarbete i Schweiz eller Israel räknas dock inte med.

Försäkringsperioderna i ett annat EU-land kan innehålla antingen enbart perioder av förvärvsarbete eller också andra likställda perioder så som arbetslöshetsperioder beroende på vilka perioder som räknas som pensionsgrundande i det landet (cirkulär A 48/96 punkterna 4.4.1 och 4.4.2).

Pensionsskyddscentralen skaffar vid behov uppgifter om dessa försäkringsperioder från förbindelseorganet i avtalslandet (intyg över försäkringsperioder).

20.3

Arbetslöshetsintyg

En förutsättning för att få arbetslöshetspension är att den sökande föresätter ett intyg från arbetslöshetskassan eller FPA över att han inte längre har rätt till arbetslöshetsdagpenning enligt 26 § 1 eller 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Något annat slags intyg, exempelvis en utländsk myndighets intyg över betalda arbetslöshetsdagpenningar, duger alltså inte.

Om personen får rätt till arbetslöshetsdagpenning i Finland, räknas till den finska dagpenningens maximitid på 500 dagar också dagpenningar som betalats i EU/EES-länder samt Estland, Lettland och Litauen.

Om rätt till dagpenning inte uppstår i Finland ens efter det att man jämför arbetet utomlands, har personen inte rätt till arbetslöshetspension. Enbart på basis av dagpenningar som betalats utomlands uppkommer inte rätt till pension, eftersom dessa dagpenningar räknas till maximumantalet finska dagpenningar endast om personen får rätt till dagpenning också i Finland.

En person som arbetat utomlands har skäl att utreda sin rätt till dagpenning från arbetslöshetskassan eller FPA.

20.4

Utländska pensioners inverkan på rätten till arbetslöshetspension och beräkningen av pensionen

Enligt EU-bestämmelserna

Eftersom en pension som beviljas från ett annat EU-land kan förhindra erhållandet av arbetslöshetsdagpenning, lönar det sig att ansöka om pension först när dagpenningensintyget har utfärdats.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

I EU-bestämmelserna indelas pensionsförmånerna i ålders-, invalid- och familjeförmåner. Eftersom arbetslöshetspensionen inte baserar sig på arbetsförmåga, räknas den vid tillämpningen av EU-bestämmelserna till åldersförmånerna. Av detta följer att på arbetslöshetspensionen tillämpas bestämmelserna om åldersförmåner i förordning 1408/71.

Man har föreslagit att EU-bestämmelserna skall ändras så att de skall tillämpas också på förtida pensioner. Enligt definition kan en förutsättning för en sådan förmån inte vara det att personen skall stå till arbetsmarknadens förfogande. Eftersom en förutsättning för arbetslöshetspension fortfarande är att den sökande står till arbetsmarknadens förfogande, förblir arbetslöshetspensionen fortfarande en åldersförmån som definierats i förordning 1408/71.

Enligt förordningen kan den pensionsökande uppskjuta ansökan av åldersförmån från de andra EU- eller EES-länder där han har arbetat. Således behöver den som ansöker om arbetslöshetspension inte ansöka om pension från annat EU- eller EES-land om han inte vill. Å andra sidan kan han ansöka om sin utländska pension som förtida ålderspension, men en sådan pension är mindre än den pension han skulle få i pensionsåldern, på samma sätt som en förtida ålderspension i Finland. Om den sökande har meddelat om sitt utlandsarbete, utreder pensionsanstalten av den sökande om han har för avsikt att ansöka om förtida pension från annat EU- eller EES-land.

I Sverige får man förtida ålderspension tidigast vid 61 års ålder och i Tyskland under olika förutsättningar tidigast vid 60 års ålder. I Norge finns ingen förtida ålderspension.

Den som ansöker om arbetslöshetspension kan från annat EU- eller EES-land ansöka också om invalidpension. Om personen beviljas invalidpension från Sverige, Norge, Island eller Tyskland och han har rätt till arbetslöshetspension med återstående tid, fördelas den återstående tiden enligt överenskommelserna om social trygghet (se EU-cirkulär A 48/96 punkt 4).

Arbetslöshetspensionen beräknas i allmänhet som en nationell pension, men i en sådan situation som refererats ovan kan fördelningsbestämmelserna i överenskommelsen om social trygghet bli tillämpbara. Likaså gäller EU-bestämmelsernas övriga regler om samordning också arbetslöshetspensionen, men eftersom pensionen i dessa situationer i allmänhet beviljas endast från Finland, har de ingen praktisk betydelse.

Det är möjligt att arbetslöshetspensionstagaren har intjänat förhöjd intjäningsprocent på basis av utländska försäkringsperioder. Då skall pensionen beräknas som en EU-pension fastän personen inte ännu skulle ansöka om pension från annat EU- eller EES-land. Ansökan an-

Juridiska avdelningen

29.11.2001

hängiggörs dock som en nationell ansökan, eftersom den handläggs enbart i Finland. Pensionsskyddscentralen ber på begäran av pensionsanstalten om ett intyg över försäkringsperioder också i dessa situationer, och ur intyget framgår de utländska försäkringsperioder som berättigar till höjd intjäningsprocent. Juridiska avdelningens meddelande 11/99 i del 23.

Enligt överenskommelserna om social trygghet

I övriga överenskommelser än de med USA och Canada samt Quebec finns inte bestämmelser som påverkar beräkningen av pensionen. Också i dessa överenskommelser finns endast en bestämmelse på basis av vilken också en fribrevspension kan innefatta en pensionsdel för återstående tid. I praktiken har denna bestämmelse ingen betydelse för arbetslöshetspensionen.

20.5

Fortsatt utbetalning av arbetslöshetspension vid vistelse utomlands

Pension betalas inte för en sådan kalendermånad under vilken pensionstagaren på grund av utlandsvistelse eller annan motsvarande orsak inte kan ta emot ett arbete som han eventuellt blir erbjuden.

Avbrott i utbetalningen av pensionen övervägs då pensionstagaren vistas utomlands i över en månad. En utlandsresa som pågår i högst en månad är inte hinder för utbetalning av pensionen.

Hur en utlandsvistelse som pågår längre än en månad inverkar på betalningen av pensionen övervägs särskilt för varje enskilt fall.

Pension kan betalas till en person som uppehåller sig en längre tid i ett annat land, t.ex. hos sina barn, om pensionstagaren har en bostad i Finland och han är villig att återvända till sitt hemland genast om arbete erbjuds (FSD 341/87, PSC9431).

Utbetalning till EU/EES-länder

Enligt EU-bestämmelserna kan betalningen av arbetslöshetspensionen inte avbrytas på den grund att pensionstagaren vistas utomlands om det är frågan om ett annat EU- eller EES-land och pensionstagaren är EU- eller EES-medborgare.

Utbetalning till avtalsländer

Arbetslöshetspensionen betalas till Canada, Förenta Staterna och Quebec, eftersom det inte finns något särskilt förbud i överenskommelsen om social trygghet.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

Däremot betalas arbetslöshetspensionen inte till Israel, Lettland, Litauen, Schweiz och Estland.

20.6

Hur arbetslösheten följs upp utomlands

20.6.1

Pensionstagarens anmälningsskyldighet

Arbetslöshetspensionstagaren är skyldig att meddela pensionsanstalten om faktorer som avses i 4 c § 4 mom. APL till följd av vilka pension inte betalas. Anmälan kan göras skriftligt eller per telefon.

20.6.2

Pensionsanstaltens övervakningsåtgärder

Om det finns grundad anledning att misstänka att arbetslöshetspensionstagaren börjat arbeta i ett EU/EES-land, kan pensionsanstalten be FPA skaffa utredning över pensionstagarens arbete. Detta sker på så sätt att FPA ombes sända blankett E215 till ifrågavarande lands förbindelseorgan. Blanketten finns i del 30.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

21

KOSTNADERNA FÖR ARBETSLÖSHETSPENSIONERNA

21.1

Pensionsanstaltens ansvar för arbetslöshetspensionerna

I lagen (12 § APL, 9 § KAPL, 3 a § SjöPL) bestäms det sätt på vilket man fastställer den andel av arbetslöshetspensionen som åligger en enskild APL-, KAPL-, KoPL- eller SjöPL-pensionsanstalt. Den enskilda pensionsanstalten svarar för pensionsdelen för återstående tid i arbetslöshetspensionen (för närvarande 80 procent) enligt lönenivån och lagen vid begynnelsestidpunkten.

Den del av arbetslöshetspensionen som den enskilda pensionsanstalten svarar för finansieras som ett engångsbelopp när pensionen beviljas. Som engångsbelopp uppbärs den summa som i genomsnitt behövs för att betala den enskilda pensionsanstaltens andel av arbetslöshetspensionen fram till den egentliga pensionsåldern. När man beräknar engångsbeloppet beaktas den ränteavkastning som kan fås på tillgångarna samt mortaliteten.

APL-, KAPL-, KoPL- och SjöPL-pensionsanstalterna finansierar gemensamt den del av arbetslöshetspensionen som någon annan än en enskild pensionsanstalt svarar för. Den arbetslöshetspension som skall finansieras gemensamt omfattar en del av arbetslöshetspensionen för den återstående tiden (nuförtiden 20 procent) enligt beloppet vid pensionens begynnelsestidpunkt, förbättringar i den allmänna pensionsnivån samt utgifter till följd av höjd lönenivå och indexförhöjningar. Arbetslöshetspensioner som beviljats som fribrev finansieras gemensamt i sin helhet.

Arbetslöshetspensioner enligt FöPL finansieras gemensamt av FöPL-pensionsanstalterna. Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt svarar för arbetslöshetspensioner enligt LFöPL.

I detta kapitel avses med begynnelsestidpunkten början på månaden efter pensionsfallet och med pension för återstående tid avses också vilande pension för återstående tid.

21.1.1

Pensioner som beviljats enligt bestämmelserna från år 1994

Om arbetslöshetspension för återstående tid har beviljats enligt APL, uppgår den andel som den enskilda APL-pensionsanstalten svarar för till 50 procent av pensionsbeloppet vid begynnelsestidpunkten. En enskild APL-pensionsanstalt svarar för pensionen endast i det fall att APL-anställningsförhållandet har pågått minst fem år.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

Om arbetslöshetspension för återstående tid har beviljats enligt KAPL eller SjöPL, uppgår den andel som den ifrågavarande pensionsanstalten svarar för till 30 procent av pensionsbeloppet vid begynnelsepunkten. Arbetslöshetspension för återstående tid som beviljats enligt KoPL finansieras gemensamt i sin helhet.

21.1.2

Pensioner som beviljats enligt bestämmelserna från år 2000

Om arbetslöshetspension med vilande rätt till återstående tid har beviljats enligt APL, KAPL, KoPL eller SjöPL, uppgår den andel som den enskilda pensionsanstalten svarar för till 80 procent av pensionsbeloppet vid begynnelsepunkten.

Kravet på ett APL-anställningsförhållande som pågått minst fem år har slopats.

21.1.3

Specialbestämmelser

Om pension beviljas på tidigare grunder (kapitel 17.3), svarar den pensionsanstalt som svarade för den tidigare arbetslöshetspensionen för den andel av arbetslöshetspensionen som den enskilda pensionsanstalten svarar för.

Om en person som fyllt 55 år sysselsätts för högst 10 månader (kapitel 8.2), svarar den pensionsanstalt som var ansvarig före sysselsättningen för den del av arbetslöshetspensionen som den enskilda pensionsanstalten svarar för.

21.2

Arbetsgivarens kostnader för arbetslöshetspensionerna

Pensionsanstaltens ansvar som definieras i kapitel 21.1 säger inte ännu huruvida det är pensionsanstalten eller den i pensionsanstalten försäkrade arbetsgivaren som svarar för den del av arbetslöshetspensionen som den enskilda pensionsanstalten svarar för. I pensionsanstaltens beräkningsgrunder samt pensionskassornas och –stiftelsernas regler fastställs fördelningen av kostnaderna mellan pensionsanstalten och de i pensionsanstalten försäkrade arbetsgivarna.

21.2.1

Pensionskassorna

I en APL-pensionskassa med flera arbetsgivare uppbär kassan kostnaderna för arbetslöshetspensionen av arbetsgivarna i förhållande till lö-

Juridiska avdelningen

29.11.2001

nesummorna. I en APL-pensionskassa med en arbetsgivare står arbetsgivaren själv för sina kostnader.

21.2.2

Pensionsstiftelserna

I en APL-pensionsstiftelse med flera arbetsgivare beror fördelningen av kostnaderna för arbetslöshetspensionen mellan arbetsgivarna på det bokföringssätt som används. Om pensionsstiftelsen använder utjämnande bokföring, uppbär pensionsstiftelsen kostnaderna av arbetsgivarna i förhållande till lönesummorna. Om pensionsstiftelsen använder arbetsgivarspecifik bokföring, svarar den enskilda arbetsgivaren själv för sina kostnader.

I en APL-pensionsstiftelse med en arbetsgivare står arbetsgivaren själv för sina kostnader.

21.2.3

Arbetspensionsbolagen

Vid fördelningen av kostnaderna för arbetslöshetspensionen mellan arbetsgivaren och arbetspensionsbolaget har man strävat efter att den andel som den enskilda arbetsgivaren skall betala är skälig. Detta genomförs så att när arbetstagarnas antal är 51-799 (51-299 före år 2000) växer arbetsgivarens kostnader för sina egna pensionsfall gradvis.

Om arbetsgivaren har färre än 50 arbetstagare som omfattas av APL, har arbetsgivaren aldrig något direkt kostnadsansvar för sina egna pensionsfall. Om arbetsgivaren har 800 eller flere (300 eller flere före år 2000) arbetstagare som omfattas av APL, svarar den enskilda arbetsgivaren själv för sina kostnader.

21.2.3.1

Arbetstagare som anställs i en ålder av över 50 år i arbetspensionsbolagen

Från början av år 2000 underlättades arbetsgivarens kostnadsansvar för arbetslöshetspensioner till personer över 50 år. Målet är att arbetsgivarna inte skall avstå från att anställa åldrande arbetstagare på grund av arbetslöshetsrisken.

Om arbetstagaren har anställts i en ålder av över 50 år och anställningsförhållandet pågått kortare tid än tre år när arbetstagaren blir arbetslös, delas kostnaderna mellan de arbetsgivare som är försäkrade i arbetspensionsbolaget. Arbetsgivarna svarar för kostnaderna i förhållande till antalet arbetstagare. På så sätt utjämnas den arbetsgivarspecifika risken.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

21.3

Grunder för befrielse från arbetsgivarspecifik självrisk vid arbetslöshetspension

Den arbetsgivarspecifika självrisk vid arbetslöshetspension bestäms i specialgrunderna för grundpensionsförsäkringen enligt APL. För att undvika oskäligheter i den arbetsgivarspecifika självrisk vid arbetslöshetspension föreligger ingen självrisk vid arbetslöshetspension i situationer där anställningsförhållandet upphört genom laga uppsägning eller hävning på individuella grunder, av andra än hälsoskäl, eller om arbetstagaren sagt upp sig av egen fri vilja.

För att förhindra kringgående av självrisk måste man reda ut att fallen inte till någon del inbegriper uppsåt att kringgå arbetsgivarens självrisk, påtryckning mot arbetstagaren eller uppmuntran till uppsägning. Till exempel visar ekonomiska förmåner som utbetalas i samband med att anställningsförhållandet upphör (utvecklingspeng o.s.v.) i praktiken att det är fråga om ett fall som kan jämföras med uppsägning på produktionsekonomiska grunder och som omfattas av självrisk. Då arbetstagaren säger upp sig själv, bär arbetsgivaren självrisk även då uppsägningen bevisligen beror på skäl som orsakats av arbetsgivaren och som avses i 43 § 3 mom. arbetsavtalslagen. I oklara fall har arbetsgivaren alltid självrisk.

Vid behov avgör Pensionsskyddscentralen befintligheten av självrisk.

Arbetspensionsanstalten skickar i alla arbetslöshetspensionsfall en faktura baserad på självrisk till storarbetsgivaren. Om arbetsgivaren inte anser sig ha självrisk på nämnda grunder, kan arbetsgivaren sända en skriftlig utredning till pensionsanstalten för att bli befriad från självrisk.

Om arbetsgivaren tillställt pensionsanstalten en sådan skriftlig utredning, kan pensionsanstalten be Pensionsskyddscentralen om ett utlåtande. Härvid undersöker Pensionsskyddscentralen riktigheten i arbetsgivarens påståenden och motiveringar samt hör vid behov både arbetsgivaren och arbetstagaren.

För sitt utlåtande utreder Pensionsskyddscentralen huruvida det föreligger domstolsbeslut eller avtal om saken. Pensionsskyddscentralen utreder också hur arbetstagarens uppsägning inverkat på hans rätt till arbetslöshetsdagpenning. På basis av dessa utredningar samt arbetsgivarens och arbetstagarens utredningar avger Pensionsskyddscentralen ett utlåtande till pensionsanstalten om huruvida anställningsförhållandets upphörande uppfyller de kriterier på basis av vilka arbetsgivaren blir befriad från självrisk enligt premiegrunderna.

När grunder för befrielse från självrisk föreligger, överförs ansvaret för fonderingen av arbetslöshetspensionen på pensionsanstaltens ar-

Juridiska avdelningen

29.11.2001

betsgivare med självrisk att betalas gemensamt i enlighet med premiegrunderna.

I samband med lagändringen har man överenskommit att Arbetskraftsbyrån i Arbetslöshetsintyget antecknar uppgift om att arbetstagaren har förordnats en period utan dagpenning på grund av egen uppsägning.

21.4

Pensionskassor och pensionsstiftelser

Ändringarna av beräkningsgrunderna som gäller arbetstagare som anställs i en ålder av över 50 år samt grunderna för befrielse från den arbetsgivarspecifika självrisk vid arbetslöshetspension gäller inte pensionskassor och inte heller pensionsstiftelser.

21.5

Kringgående av skyldighet att ordna pensionsskydd

Före 1.1.2000 kunde en storarbetsgivare med självrisk påverka sina pensionsutgifter t.ex. genom att dela företaget i mindre enheter och flytta över åldrande arbetstagare till dessa småföretag som inte omfattas av självrisk. Lagbestämmelserna har inte gett pensionsanstalterna möjlighet att förbigå dessa arrangemang.

Om dessa arrangemang företagits uppenbarligen i avsikt att kringgå självrisk, kan pensionsanstalten fr.o.m. 1.1.2000 vidta åtgärder mot dem. Till 1 § 6 mom. APL, där kringgående av skyldigheten att ordna pensionsskydd regleras, har från början av år 2000 fogats en bestämmelse för att förhindra kringgående av försäkringspremier. Enligt bestämmelsen skall man vid uttag av försäkringspremie förfara i enlighet med sakens verkliga natur och syfte, om rättshandlingen har getts ett innehåll som inte motsvarar sakens verkliga natur och syfte i avsikt att undgå att betala försäkringspremie.

Om alltså företagets arrangemang klart avser att kringgå bestämmelserna om arbetsgivarens ansvar för arbetsoförmåga eller arbetslöshet, kan pensionsanstalten ålägga försäkringspremie i enlighet med situationen före nämnda arrangemang. Om arbetsgivaren kan framföra klara företagsekonomiska motiveringar för företagsarrangemangen, har pensionsanstalten ingen anledning att lägga sig i saken. I sådana situationer görs bedömningen alltid skilt för varje fall.

Arbetsgivaren kan ansöka om ändring av pensionsanstaltens avgörande med grundbesvär som avses i 22 § APL.

Om det uppstår oklarhet huruvida det är fråga om kringgående av försäkringspremie, kan ärendet också överflyttas till Pensionsskyddscentralen för avgörande. Ansökan till Pensionsskyddscentralen kan göras

Juridiska avdelningen

29.11.2001

av ifrågavarande arbetsgivare eller pensionsanstalt. Arbetstagaren anses i en dylik situation inte vara part i frågan, och således har han inte rätt att lämna in ansökan. Pensionsskyddscentralen ger ett överklagbart beslut i ärendet.

21.6

Handläggning av ärende vid pensionsanstalten

I praktiken borde av arbetsgivaren krävas en uttrycklig ansökan för befrielse från självriskan. Ärendet kan behandlas och utredas på pensionsanstalten redan innan försäkringspremien fastställs, om man klart vet att det finns grund för befrielse från självriskan för något enskilt anställningsförhållande.

I sista hand är arbetsgivaren själv skyldig att förete utredning över grunden för befrielse från självriskan. Pensionsanstalten kan dock redan i förväg vid behandlingen av arbetstagarens arbetslöshetspensionsärende skaffa utredning i ärendet bl.a. av Arbetskraftsmyndigheterna eller utbetalaren av arbetslöshetsdagpenningen.

Till arbetslöshetsintygsblanketten har i och med lagstiftningen som trädde i kraft 1.1.2000 fogats en punkt där Arbetskraftsbyrån meddelar om den pensionsökande har förordnats "korvaukseton määräaika työstä eroamisen johdosta" (tid utan ersättning p.g.a. egen uppsägning) och från vilken tidpunkt arbetslöshetsskyddets s.k. karenstid har börjat. Karens förordnas åt en person som utan giltig orsak har sagt upp sig från sitt arbete eller som själv har förorsakat att anställningsförhållandet upphört. Karens förordnas också åt en arbetstagare som sagts upp på laga individuell grund, dock inte av hälsoskäl, om denna inte bevisligen bestridit uppsägningen inom uppsägningstiden. Karens kan förordnas också om arbetstagaren uppenbart utan orsak bestrider anställningsförhållandets uppsägningsgrund. Om arbetstagaren hävt arbetsavtalet bevisligen på grunder som nämns i 43 § 3 mom. arbetsavtalslagen förordnas han dock inte karens, eftersom han anses ha en giltig orsak att avgå.

Uppgift om karens som utfärdats av Arbetskraftsmyndigheterna kan anses som tillräckligt bevis på att anställningsförhållandet upphört av orsak som beror på arbetstagaren eller lagenlig, annan än hälsomässig individuell uppsägningsgrund. På basis av Arbetskraftsbyråns anteckning på intygsblanketten kunde pensionsanstalten således också på eget initiativ "poola" kostnaden för arbetslöshetspensionen mellan alla storarbetsgivare som tecknat försäkring vid samma pensionsanstalt enligt premiegrunderna. Då förordnas inte självrisk för ifrågavarande arbetsgivare.

I praktiken är pensionsanstaltens möjligheter att skaffa annan utredning

Juridiska avdelningen

29.11.2001

om orsaken till att anställningsförhållandet upphör utöver anteckningen gällande karens på arbetslöshetsintyget begränsade. Fastställandet av självriskens måste alltså i praktiken avgöras på basis av detta och arbetsgivarens utredning. Från ansökningsblanketten för arbetslöshetspension får man inte tilläggsuppgifter gällande denna fråga.

Om arbetsgivaren inte trots begäran ("ansökan") blir befriad från självriskens, har han möjlighet att bestrida saken (debitering) med grundbesvär enligt 22 § APL. Besvärstiden vid grundbesvär är två år från slutet av försäkringspremiens debiteringsår. Det blir i praktiken också den absoluta tidsfristen för att anhålla ("ansöka") om befrielse från självriskens.

21.7

Utredningar av arbetsgivaren

Utredning företedd av arbetsgivaren *kan bestå av åtminstone följande* handlingar:

Exempel, när arbetsgivaren ansöker om befrielse på basis av laglig avslutning av anställningsförhållandet

- eventuellt lagakraftvunnet beslut av domstol, där avslutandet av anställningsförhållandet konstaterats vara lagligt (arbetstagarens ersättningskrav för olaga uppsägning har avslagits)
- handlingar på basis av vilka man kan dra slutsatsen att man vid avslutandet av anställningsförhållandet försökt följa arbetsavtalslagens bestämmelser om förfarandet när ett anställningsförhållande avslutas (bl.a. avslutningsanmälan om arbetsavtalet, och utredning om att avslutningsanmälan getts till kännedom samt eventuell skriftlig promemoria över hörande av arbetstagaren och eventuell närmare skriftlig utredning över avslutningsgrunden)
- ifall ärendet inte behandlats vid domstol, skriftlig försäkran om detta

Exempel, när arbetsgivaren ansöker om befrielse på basis av arbetstagarens egen uppsägning

- eventuellt domstolsbeslut (avslag), om arbetstagaren som avslutningsgrund väddat till hävningsgrunder enligt 43 § 3 mom. arbetsavtalslagen
- arbetstagarens skriftliga anmälan om att anställningsförhållandet upphört
- löneintyg eller annan utredning över den lön som betalats till arbetstagaren i samband med att anställningsförhållandet upphör

Juridiska avdelningen

29.11.2001

- ifall ärendet inte behandlats vid domstol, skriftlig försäkran om detta

Om arbetsgivaren företer en lagakraftvunnen dom från häradsrätt, hovrätt, Högsta domstolen eller arbetsdomstolen, där arbetstagarens krav gällande olaga avslutande av anställningsförhållandet har avslagits till alla delar, kan arbetsgivaren befrias från arbetslöshetspensionens självrisk.

Anställningsförhållandet kan vara lagligt uppsagt eller hävt fastän det överhuvudtaget inte finns domstolsavgörande i ärendet. Då måste pensionsanstalten avgöra om arbetsgivarens utredning om uppsägningen eller hävningen är tillräcklig för befrielse från självrisken.

Om arbetsgivaren inte bifogar ett domstolsbeslut till sin utredning gällande lagligheten i avslutningsgrunden, blir där alltid en osäkerhetsfaktor. För att minska denna kan man av arbetsgivaren kräva en skriftlig (t.ex. på blankett) försäkran om att det inte givits något domstolsavgörande i ärendet och att ärendet inte heller som bäst är anhängigt vid någon domstol. Om det senare framgår att arbetsgivarens skriftliga försäkran har varit felaktig, kan de personer som handlat på arbetsgivarens vägnar anses vara skyldiga till en brottsrättsligt straffbar gärning.

Åtminstone i Helsingfors tingsrätt är det inte möjligt att få ett sådant skriftligt intyg, enligt vilket det mellan vissa parter inte finns eller inte har funnits anhängiga tvistefrågor. Ett sådant intyg kan alltså inte krävas av arbetsgivaren. I enskilda fall kan en sådan förfrågan dock göras från pensionsanstalten per telefon till tingsrättens kansli, om det uppkommer behov av att kontrollera riktigheten i de uppgifter som arbetsgivaren meddelat.

Om arbetsgivaren inte företer ett domstolsbeslut bör man av arbetsgivaren dock avkräva *något slags bevis* på att man vid *avslutningsförfarandet har försökt följa arbetsavtalslagens bestämmelser*. För att vara fullständig bör utredningen innehålla följande handlingar:

- skriftlig varning som daterats tidigast ett år före anställningsförhållandets utgångsdatum.
- skriftlig promemoria över hörande av arbetstagaren
- arbetsavtalets avslutningsanmälan och utredning över hur den förmedlats till arbetstagarens kännedom.

Pensionsanstaltens uppgift är dock inte att vid behandlingen av självriskärendet undersöka huruvida arbetsavtalslagens förfarandebestäm-

Juridiska avdelningen

29.11.2001

melser har följts i detalj. Trots små brister kan avslutningsgrunden anses lagenlig om det inte i övrigt finns några oklarheter i frågan. Syftet med de ovan redogjorda handlingarna är att få tilläggsbevis och tilläggsförsäkringen för att försäkringspremieärendet skall kunna avgöras på basis av tillräckliga uppgifter i pensionsanstalten eller eventuellt senare i Pensionsmyndigheten.

En finansiell förmån som betalats i samband med att anställningsförhållandet upphör (utvecklingspeng osv.) kan i praktiken visa att det är frågan om uppmuntran av arbetstagarens egen uppsägning och därigenom avsikt att kringgå arbetsgivarens självrisk. För att utreda detta kan man av arbetsgivaren kräva utredning (t.ex. löneintyg) över lön och annan ersättning som betalats i samband med att arbetsavtalet upphör till en arbetstagare som sagt upp sig på eget initiativ.

När anställningsförhållandet upphör i samförstånd mellan arbetstagaren och arbetsgivaren är det möjligt att en eventuell finansiell förmån betalas förtäckt t.ex. som retroaktiv resultatpremie eller obetalda övertidserättigheter. Därför borde inkomsterna för det år när anställningsförhållandet upphör jämföras med anställningsförhållandets tidigare inkomster och om de är betydligt högre, är det möjligt att arbetsgivaren har "köpt" arbetstagaren att säga upp sig på eget initiativ.

Arbetsgivaren kanske företer en handling som skrivits under av arbetstagaren där arbetstagaren meddelar att han inte kommer att bestrida anställningsförhållandets avslutningsgrund. Ett sådant samtycke eller åtagande förhindrar enligt arbetsavtalslagen inte arbetstagaren från att väcka talan om olaga avslutande av arbetsavtalet. Arbetstagarens åtagande kan alltså inte vara av avgörande betydelse då man avgör om arbetsgivarens avslutande av anställningsförhållandet skett lagenligt av orsak som beror på arbetstagaren. Vad gäller fastställandet av självrisk kan en handling som undertecknats av arbetstagaren snarare tyda på att arbetstagaren och arbetsgivaren de facto överenskommit om att anställningsförhållandet upphör och att uppsägningen på individuell grund endast varit en skenbar rättshandling som ingåtts för att kringgå arbetsgivarens självrisk vid APL-pension.

Pensionsanstalten har alltid vid behov möjlighet att be om utlåtande i ärendet av PSC, om pensionsanstalten misstänker riktigheten i arbetsgivarens utredning och man inte annars får saken pålitligt kontrollerad.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

22

TABELL ÖVER IKRAFTTRÄDANDE AV LAGÄNDRINGARNA OM ARBETS-
LÖSHETSPENSION: ARBETSLÖSHETSPENSIONSSITUATIONER ÅR 2000
OCH SENARE

Juridiska avdelningen

29.11.2001

23

JURIDISKA AVDELNINGENS MEDDELANDEN

Juridiska avdelningen

29.11.2001

24

PENSIONSYSTEMAVDELNINGENS MEDDELANDE

Juridiska avdelningen

29.11.2001

25
RÄTTSPRAXIS

Rättsfall gällande arbetslöshetspensionen finns i PSC:s lagtjänst under punkten rättspraxis på adress <http://www.tyoelakelait.etk.fi/>

Juridiska avdelningen

29.11.2001

26

SHM:S ANVISNINGAR TILL ARBETSLÖSHETSKASSORNA

26.1

Anvisningar för ifyllande av arbetslöshetsintyg och intygsblanketten

Juridiska avdelningen

29.11.2001

27

ARBETSLÖSHETSDAGPENNINGAR OCH ARBETSMARKNADSSTÖD

Aktuella uppgifter finns på följande Internet-adresser:

- inkomstrelaterad arbetslöshetsdagpenning: Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf:s sidor på adress <http://www.tyj.fi/>
- grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd: <http://www.kela.fi/>

På arbetsministeriets sidor finns också information om utkomstskyddet för arbetslösa på adress <http://www.mol.fi/tyonhakijapalvelut/tyottomyyysturva.html>

27.1

Utlandsvistelse och arbetslöshetsdagpenning

27.1.1

Arbetslöshetsdagpenning under utlandsresor

En arbetslös person har rätt att göra sporadiska och kortvariga utlandsresor utan att mista rätten till dagpenning. Arbetskraftsbyrån skall på förhand informeras om resan och den skall också meddelas kontaktuppgifterna under resan, d.v.s. postadressen utomlands. Som kontaktuppgift räcker inte enbart telefonnumret utomlands eller t.ex. de anhörigas adress i hemlandet. För att rätten till dagpenning skall bibehållas också under utlandsresan, får vistelsen utomlands inte förorsaka dröjsmål i att ta emot arbete om arbete skulle erbjudas. Utlandsvistelsen eller en kommande utlandsresa är inte giltig orsak att avböja ett erbjudet arbete.

Som en sporadisk resa anses en resa eller resor på högst ungefär en vecka under året. Av särskilda skäl kan rätten till dagpenning kvarstå också under längre resor. Sådana särskilda skäl är t.ex. en resa som föranleds av att man besöker familjemedlemmar eller nära släktingar som bor utomlands samt en resa som är nödvändig för upprätthållande av arbetsförmågan och en god hälsa. Utgångspunkten är att rätten till dagpenning kvarstår under resor till Europa och andra traditionella mål för sällskapsresor.

Anmälningsskyldigheten gäller inte resor under vilka det inte betalas arbetslöshetsförmåner. Sådana är t.ex. resor under veckoslut. Man behöver inte heller meddela om resor på högst en dag för att uträta ärenden som företas till grannlandet av personer som bor i gränskommunerna.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

Arbetskraftsbyrån ger ett bindande utlåtande för arbetslöshetskassan eller FPA om huruvida personen står till arbetsmarknadens förfogande under utlandsresan.

I 5 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa fastställs rätten till arbetslöshetsdagpenning under utlandsresor.

27.1.2

Söka arbete i ett annat EU/EES-land

En arbetslös som är berättigad till arbetslöshetsdagpenning i Finland kan med stöd av den finska dagpenningen resa för högst tre månader till ett annat EU/EES-land för att söka arbete (om inte maximitiden på 500 dagar för arbetslöshetspenningen blir fullgjord redan innan tre månader förflutit). En förutsättning är att personen före avresan har varit arbetslös arbetssökande vid Arbetskraftsbyrån i Finland och stått till arbetsmarknadens förfogande under minst fyra veckor. Under den tid den arbetssökande söker arbete betalas den finska arbetslöshetsdagpenningen till honom av anstalten i det land där han söker arbete.

För att rätten till dagpenning skall fortsätta skall den arbetslösa personen anmäla sig som arbetslös arbetssökande i det land där han söker arbete inom sju dagar från avresan från Finland.

Under samma arbetslöshetsperiod kan man endast en gång använda rätten till att resa utomlands för att söka arbete med stöd av den finska arbetslöshetsdagpenningen. Man kan på nytt resa på en dylik resa för att söka arbete först när man arbetat i Finland i minst fyra veckor och därefter varit arbetslös arbetssökande åtminstone fyra veckor.

Den som reser till ett annat EU/EES-land för att söka arbete skall före avresan be om ett intyg över rätten till utkomstskydd för arbetslösa från FPA eller arbetslöshetskassan (blanketterna E303/0-E303/5).

27.1.3

Återflyttning till Finland

En återflyttare har skäl att utreda sin rätt till arbetslöshetsdagpenning i Finland från arbetslöshetskassan eller FPA. Villkoren för att få dagpenning påverkas bl.a. av i vilket land och hur länge personen har arbetat utomlands.

Juridiska avdelningen

29.11.2001

28

AVGÅNGSBIDRAG

Aktuell information finns på Internet-adressen <http://www.koulutus-erorahasto.fi/>

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

CIRKULÄR

A 23/2001 101

Juridiska avdelningen

29.11.2001

29

GAMLA CIRKULÄR

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

CIRKULÄR

A 23/2001 102

Juridiska avdelningen

29.11.2001

30

ANNAT MATERIAL

Arbetslöshetspensionerna fr.o.m. år 2000

- rätt till återstående tid är inte längre en förutsättning för arbetslöshetspension
- i nya pensioner blir pensionen för den återstående tid alltid vilande eller pensionen beviljas som fribrev
- gamla pensioner inbegriper återstående tid eller pensionen beviljas som fribrev

född 1938 eller tidigare			
arbetslös 1.1.1994 arbetslös 1.1.1996 arbetslös 1.1.2000 - inget krav på 5/15 år i fråga om yrkesbanan - ev. återstående tid 1,5 %/år - kan få pension med 200-dagarsintyg - pensionsfall o. pension enligt gamla regler	f. 1939 -1942		
arbetslös 1.1.1994 arbetslös 1.1.1996 arbetslös 1.1.2000 - inget krav på 5/15 år i fråga om yrkesbanan - ev. återstående tid med intjäningsprocent 1,2 och 0,8 %/år - kan få pension med 200-dagarsintyg - pensionsfall o. pension enligt gamla regler	arbetslös 1.1.1996 arbetslös 1.1.2000 - yrkesbana på 5/15 år krävs - ev. återstående tid 1,5 %/år - pension efter intyg över maximitid - arbetslöshetspension enl. gamla regler	f. 1943 -1944	
i arbete 1.1.1994 i arbete 1.1.1996 arbetslös 1.1.2000 - yrkesbana på 5/15 år krävs - ev. återstående tid med intjäningsprocent 1,2 och 0,8 %/år - pension efter intyg över maximitid - pensionsfall o. pension enligt gamla regler	i arbete 1.1.1996 arbetslös 1.1.2000 - yrkesbana på 5/15 år krävs - ev. återstående tid med 1,2 och 0,8 %/år - pension efter intyg över maximitid - pension enligt gamla regler	arbetslös 1.1.2000 - yrkesbana på 5/15 år - ev. återstående tid med 1,2 o. 0,8 %/år - pension efter intyg över maximitid - pension enligt gamla regler	
arbetslös 1.1.1994 arbetslös 1.1.1996 i arbete 1.1.2000 - inget krav på 5/15 år i fråga om yrkesbanan - vilande pensionsdel för återst. tid 1,5 %/år - kan få pension med 200-dagarsintyg - pensionsfall o. pension med nya regler	arbetslös 1.1.1996 i arbete 1.1.2000 - yrkesbana på 5/15 år krävs - vilande pensionsdel för återst. tid 1,5 %/år - pension efter intyg över maximitid - pensionsfall o. pension med nya regler	i arbete 1.1.2000 - yrkesbana på 5/15 år - vilande pensionsdel för återst. tid 0,8 %/år - pension efter intyg över maximitid - pensionsfall o. pension med nya regler	f. 1945 eller senare
i arbete 1.1.1994 arbetslös 1.1.1996 i arbete 1.1.2000 - yrkesbana på 5/15 år krävs - vilande pensionsdel för återst. tid 1,5 %/år - pension efter intyg över maximitid - pensionsfall o. pension med nya regler	i arbete 1.1.1996 i arbete 1.1.2000 - yrkesbana på 5/15 år krävs - vilande pensionsdel för återst. tid 0,8 %/år - pension efter intyg över maximitid - pens.fall o. pension med nya regler	i arbete eller arbetslös 1.1.2000 - yrkesbana på 5/15 år - vilande pensionsdel för återst. tid 0,8 %/år - pension efter intyg över maximitid - pensionsfall o. pension med nya regler	
arbetslös 1.1.1994 i arbete 1.1.1996 i arbete 1.1.2000 - inget krav på 5/15 år i fråga om yrkesbanan - vilande pensionsdel för återst. tid 0,8 %/år - kan få pension med 200-dagarsintyg - pensionsfall o. pension med nya regler			
i arbete 1.1.1994 i arbete 1.1.1996 i arbete 1.1.2000 - yrkesbana på 5/15 år krävs - vilande pensionsdel för återst. tid 0,8 %/år - pension efter intyg över maximitid - pensionsfall o. pension med nya regler			

Ikraftträdanden 1994 - 2000

1994 Som arbetslös 1.1.1994 betraktades person som fick dagpenning eller som på särskilda grunder ansågs vara arbetslös - grunder för pension * ålder och * intyg över 200 eller 500 dagars arbetslöshet	1996 Arbetslös 1.1.1996 var person som fick dagpenning eller var permitterad 1.11-95 1.1.96 1.3-96 	2000 Som arbetslös 1.1.2000 betraktades person som - hade rätt till arbetslösh.dagpenning eller utbildningsstöd - inte fick dagpenning pga godtagbart skäl - hade en Mönkäre-anställning 1.1.2000 Också de som hade fått arb.lösh.dagpenning för 100 dagar år 1999 omfattades av de gamla reglerna, även om de arbetade 1.1.2000.
---	---	---

Juridiska avdelningen

8.6.2001

Till arbetspensionsantalerna

1 TILLÄGGSDAGEN, 10-MÅNADERSANSTÄLLNINGAR OCH ANSLUTNING AV ÅTERSTÅENDE TID

I fråga om invalidpension och individuell förtidspension samt arbetslöshetspension enligt gamla bestämmelser räknas också tiden från pensionsfallet fram till pensionsåldern som pensionsgrundande tid, om det finns förutsättningar att beakta den återstående tiden. Pension som innehåller återstående tid kallas heleffektiv pension.

1

Villkor för heleffektiv pension

För att få heleffektiv pension förutsätts för det första att sökanden har bott i Finland i minst fem år före pensionsfallet. Denna femårsperiod jämföras med boende- eller förvärvsperioder i ett annat EU- och EES-land och andra länder som Finland har ingått överenskommelser om social trygghet med.

För det andra måste sökanden ha varit försäkrad i Finland i minst 12 månader under pensionsfallsåret och de 10 närmast föregående åren. Försäkringsperioder som fullgjorts i EU- och EES-länder och andra avtalsländer tillgodoräknas inte.

Det förutsätts vidare att pensionsfallet inträffar under förvärvstiden eller åtminstone innan det har gått 360 dagar från det att arbetet upphörde. Denna efterkarenstid förlängs av sådana förmånsdagar som är uppräknade i APL. Bland annat beaktas dagar med arbetslöshetsförmån upp till högst 500 dagar och dagar med sjukdagpenning under högst tre år före pensionsfallet.

Enligt KAPL och KoPL har en arbetstagare rätt till lön för återstående tid, om han i sitt KAPL- eller KoPL-arbete under de närmast föregående 540 dagarna före uppkomsten av den sjukdom, det lyte eller den skada som utgör den huvudsakliga orsaken till arbetsoförmågan tjänat in minst det gränobelopp på 800 mk som nämns i 7 § 1 mom. KAPL. Dessa 540 dagar förlängs av samma förmånsdagar som förlänger efterkarenstiden enligt APL.

Juridiska avdelningen

8.6.2001

2

När återstående tid granskas

Arbetstagarens rätt till återstående tid granskas antingen på pensionsfallsdagen, den första tilläggsdagen, dvs. på den 501 dagen med arbetslöshetsdagpenning eller 10-månadersanställningens första dag.

1 tilläggsdagen

Den som fyller 57 år innan han fullgjort 500 dagar med arbetslöshetsdagpenning får enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa arbetslöshetsdagpenning till utgången av den månad då han fyller 60 år. Rätten till återstående tid granskas på den 501 dagen med arbetslöshetsdagpenning, dvs. på den 1 tilläggsdagen.

Den arbetslöse har rätt till återstående tid, om det mellan den sista förvärvsdagen och den 1 tilläggsdagen infaller högst 360 sådana dagar som avses i 6 a § APL. Dagar med sjukdagpenning uppskjuter inte den 1 tilläggsdagens efterkarenstid, om de inte ingår i den treårsperiod som närmast föregår pensionsfallet. (Fastställandet av KAPL- och KoPL-lönen för återstående tid avviker från vad som gäller i APL).

Om den arbetslöse har rätt till återstående tid på den 1 tilläggsdagen, gäller denna rätt fram till pensionsfallet.

10-månadersanställning

Från och med 1.7.1998 till och med 31.12.1999 fanns en tidsbegränsad lag som gällde 55 år fyllda arbetslösa och beräkning av lön för återstående tid. Enligt den skall rätten till återstående tid granskas när den arbetslöse har tagit emot ett arbete som fortgått högst 10 månader utan avbrott (benämns 10-månadersanställning). För att den gamla bestämmelsen om 10-månadersanställningar skall kunna tillämpas, måste rätten till återstående tid fortfarande gälla vid tidpunkten för pensionsfallet. Den gamla speciallagen om 10-månadersanställningar förutsatte således att rätten till återstående tid granskas också på pensionsfallsdagen.

Denna lag som stiftades för att förbättra sysselsättningsförutsättningarna blev permanent 1.1.2000. Lagen ändrades delvis. Rätten till återstående tid står kvar i det anställningsförhållande, där den har gällt då den första 10-månadersanställningen började. Rätten till återstående tid granskas inte längre på pensionsfallsdagen. Inte ens den 1 tilläggsdagen inverkar på hur den återstående tiden fastställs, även om tilläggsdagen följer efter 10-månadersanställningen.

Det enda som kan överta rätten till återstående tid, som bestämts enligt den nya bestämmelsen om 10-månadersanställningar är en över 10-månadersanställning som upphört under den efterkarenstid, som räk-

Juridiska avdelningen

8.6.2001

nats ut på pensionsfallsdagen. Då fogas den återstående tiden till den senare.

3

Anslutning av återstående tid

6-månadersregeln (normal bestämmelse)

Den återstående tiden fogas till det sista APL- eller SjöPL-anställningsförhållandet eller den sista FöPL- eller LFöPL-företagarperioden som fortgått minst sex månader, som överskridit gränobeloppet och upphört under efterkarenstiden eller fogas till KAPL- eller KoPL-löner som överskridit gränobeloppet för rätt till återstående tid. Om sökanden under efterkarenstiden inte har haft ett enda förvärvsarbete på minst sex månader eller KAPL/KoPL-löner som överskridigt gränobeloppet för återstående tid, fogas den återstående tiden till den äldsta förvärvsperioden under efterkarenstiden.

1 tilläggsdagsregeln

Det anställningsförhållande som den återstående tiden skall fogas till står att finna under den "1 tilläggsdagens efterkarenstid" med beaktande av 6-månadersregeln och flottörsbestämmelsen. Dagar med sjukdagpenning förlänger den 1 tilläggsdagens efterkarenstid endast i det fall att de ingår i den treårsperiod som närmast föregår pensionsfallet.

Om rätten till återstående tid är i kraft på den 1 tilläggsdagen, innebär det att sökanden har rätt till heffektiv pension fram till pensionsfallet. Det anställningsförhållande som den återstående tiden fogas till ändras till ett annat bara i det fall att den sökande har haft ett förvärvsarbete på minst 6 månader, men inte en 10-månadersanställning, under den efterkarenstid, som räknats ut på pensionsfallsdagen. Den återstående tiden fogas till detta anställningsförhållande. Ett anställningsförhållande som övertar den rätt till återstående tid som gällt på den 1 tilläggsdagen på basis av ett tidigare förvärvsarbete, bör i allmänhet ha fortgått över 10 månader. Bestämmelserna om 10-månadersanställningar skyddar 10-månadersanställningen också efter den 1 tilläggsdagen och därför fogas inte den återstående tiden till den.

Den gamla bestämmelsen om 10-månadersanställningar

Från och med 1.7.1998 till och med 31.12.1999 har det funnits en tidsbegränsad lag som gällde 55 år fyllda arbetslösa och beräkning av pension för återstående tid. Syftet med lagen är att bibehålla arbetstagarens förvärvsbaserade pensionsskydd på den nivå det hade innan arbetstagaren blev arbetslös, också när arbetstagaren som arbetslös

Juridiska avdelningen

8.6.2001

tagit emot ett arbete som fortgått högst tio månader utan avbrott. Den återstående tiden fogas inte till detta högst 10 månader fortgående anställningsförhållande, utan **till det förvärvsarbete som omedelbart föregått arbetslösheten**, om

- personen hade rätt till återstående tid på basis av något förvärvsarbete när det nya anställningsförhållandet på högst 10 månader började,
- personen var minst 55 år när det nya anställningsförhållandet på högst tio månader började
- personen var arbetslös arbetssökande efter 1.1.1998 i minst 30 dagar innan 10-månadersanställningen började och om 10-månadersanställningen upphörde efter 30.6.1998 och började senast 31.12.1999.

En person kan ha flera 10-månadersanställningar, till och med sådana som fortgår från dag till dag.

Om anställningsförhållandet emellertid fortgår över 10 månader, övergår rätten till återstående tid från den tidigare anställningen till detta anställningsförhållande.

För att den gamla bestämmelsen om 10-månadersanställningar skall kunna tillämpas, måste **rätten till återstående tid fortfarande gälla också vid tidpunkten för pensionsfallet**. Den gamla speciallagen om 10-månadersanställningar tillämpas inte, om sökanden då han inledde ett tillfälligt anställnings- eller tjänsteförhållande hade rätt till återstående tid på basis av ett tidigare anställnings- eller tjänsteförhållande eller en tidigare företagarperiod, men denna rätt inte längre var i kraft på pensionsfallsdagen. I sådana situationer tillämpas de normala bestämmelserna om återstående tid.

En gammal 10-månadersanställning beaktas inte när efterkarenstiden räknas. Efterkarenstiden förlängs således av anställningsperioder som omfattas av speciallagen.

Ny bestämmelse om 10-månadersanställningar från och med 1.1.2000

Den tidigare nämnda lagen som stiftades för att förbättra sysselsättningsförutsättningarna blev permanent 1.1.2000. Tillämpningsvillkoren avviker endast delvis från de gamla villkoren om 10-månadersanställningar.

Från och med 1.1.2000 granskas och fastställs rätten till återstående på den dag den första 10-månadersanställningen har börjat. Om rätten till återstående tid då är i kraft på basis av ett tidigare förvärvsarbete, kan man inte längre förlora den på grund av senare händelser. Den återstå-

8.6.2001

ende tiden beräknas på basis av det förvärvsarbete, där rätt till återstående tid ingick då det första anställningsförhållandet som fortgick oavbrutet i högst 10 månader började.

Detta förvärvsarbete behåller rätten till återstående tid, som fastställs oberoende av nya anställningar som pågått oavbrutet i högst 10 månader eller av den 1 tilläggsdagen. Rätten till återstående tid påverkas inte heller av att arbetslöshetsdagpenningen nollställs. Rätten till återstående tid granskas således inte längre på pensionsfallsdagen.

Denna lag tillämpas om pensionsfallet har inträffat 1.1.2000 eller senare, förutsatt att

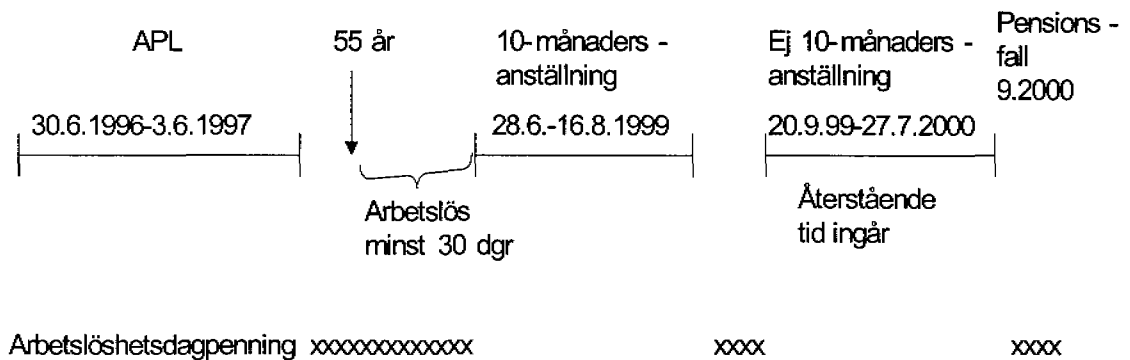
- personen är minst 55 år när det nya anställningsförhållandet på högst tio månader börjar,
- personen har varit arbetslös arbetssökande efter 1.1.1998 i minst 30 dagar innan 10-månadersanställningen började,
- personen har rätt till återstående tid på basis av ett annat förvärvsarbete när den första 10-månadersanställningen börjar och
- 10-månadersanställningen upphör efter 30.6.1998.

När rätten till återstående tid fastställts på basis av en 10-månadersanställning övergår rätten från det tidigare förvärvsarbetet till ett annat endast, om personen har haft ett anställningsförhållande som fortgått över 10 månader och upphört under den efterkarenstid som räknats ut på pensionsfallsdagen och till vilket återstående tid kan fogas.

BILAGOR	4 exempel på tillämpningssituationer med 10-månadersanställningar
Förfrågningar	Oili Luimula Telefon 09 1512380 oili.luimula@etk.fi
Distribution	A-cirkulär

8.6.2001

Exempel 1

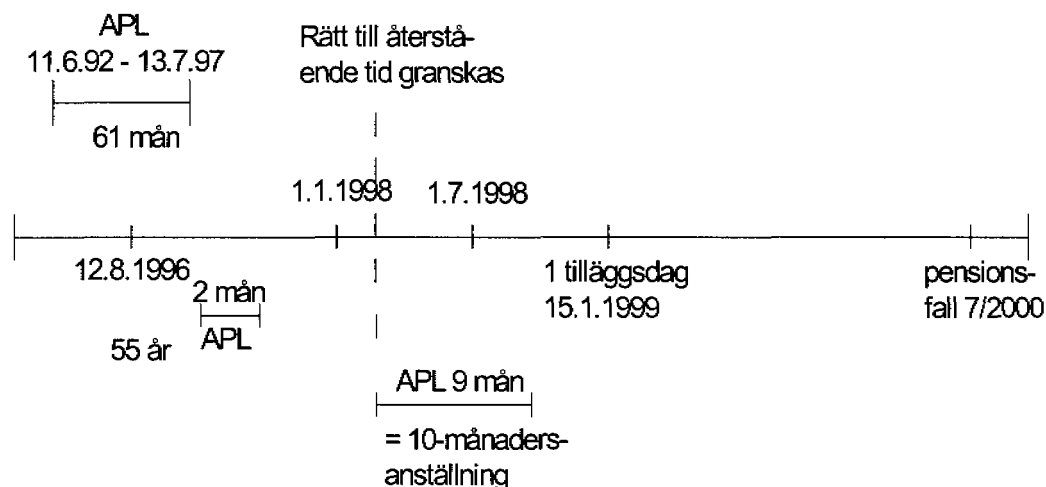
I exemplet har rätten till återstående tid granskats i början av 10-månadersanställningen, dvs. 28.6.1999. Då är den återstående tiden i kraft på basis av ett anställningsförhållande som upphört 3.6.1997. Arbetstagaren har emellertid haft rätt till återstående tid vid tidpunkten för pensionsfallet på basis av ett anställningsförhållande som fortgått över 10 månader och som upphört 27.7.2000. Den återstående tiden beräknas på basis av detta anställningsförhållande.

Rätten till återstående tid granskas och fastställs i början av 10-månadersanställningen. Om den återstående tiden då är i kraft på basis av ett tidigare anställningsförhållande, kan arbetstagaren inte förlora denna rätt på grund av senare händelser. Rätten till återstående tid har uppkommit på basis av ett sådant första anställningsförhållande som fortgått högst 10 månader (10-månadersanställning). Den återstående tiden fogas till ett senare anställningsförhållande, om det har upphört under efterkarenstiden och fortgått över 10 månader.

Juridiska avdelningen

8.6.2001

Exempel 2

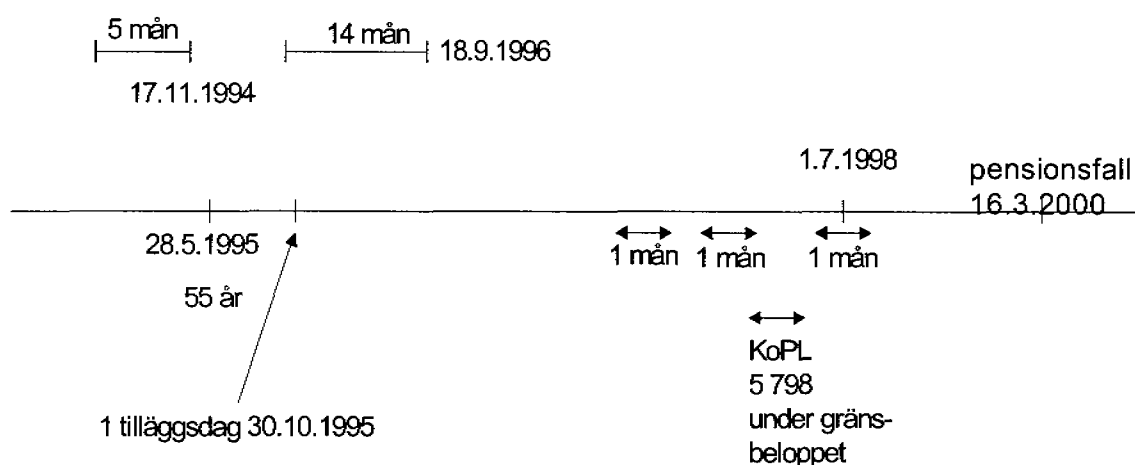

När arbetstagaren inleder 10-månadersanställningen har han rätt till återstående tid på basis av det anställningsförhållande som har upphört 13.7.1997. Efter 10-månadersanställningen ändras inte denna rätt på grund av den 1 tilläggsdagen.

Den återstående tiden fastställs i början av den första 10-månadersanställningen. Om rätten till återstående tid då är i kraft på basis av ett tidigare förvärvsarbete, står den kvar där. Även om den 1 tilläggsdagen följer efter 10-månadersanställningen och rätten till återstående tid på den 1 tilläggsdagen ser ut att basera sig på ett annat anställningsförhållande, granskas inte rätten till återstående tid på nytt.

8.6.2001

Exempel 3

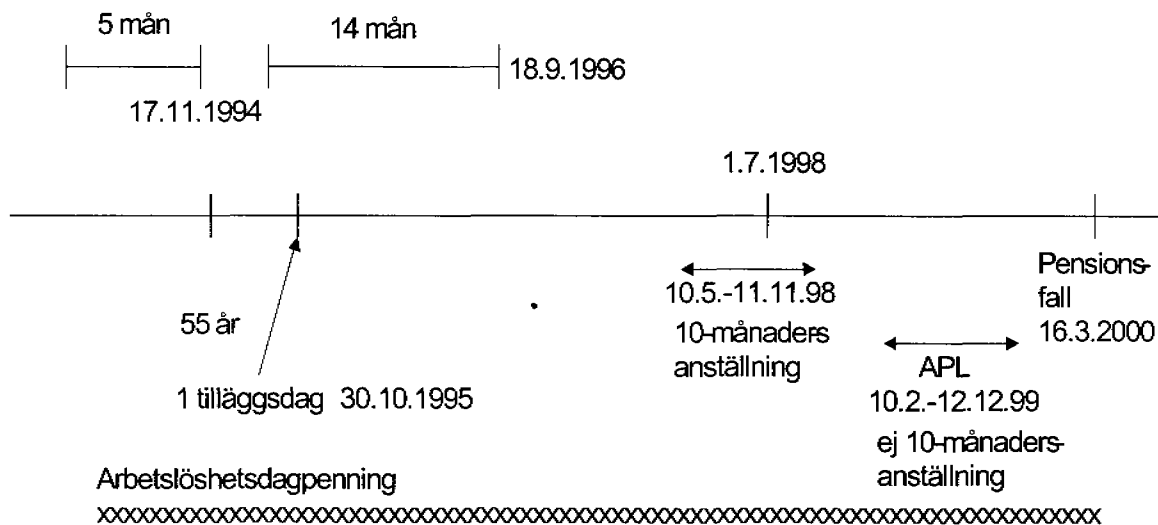
Arbetstagaren har rätt till återstående tid på den 1 tilläggsdagen på basis av det anställningsförhållande som upphört 17.11.1994. Denna rätt förtas inte av den 14-månadersanställning som upphört 18.9.1996, eftersom anställningen inte ger rätt till återstående tid på pensionsfallsdagen. Den återstående tiden fogas på grund av den 1 tilläggsdagen till APL-anställningsförhållandet som upphört 17.11.1994.

Om personen inte har haft en enda 10-månadersanställning före den 1 tilläggsdagen och han har rätt till återstående tid på den 1 tilläggsdagen, bibehåller detta anställningsförhållande rätten till återstående tid, förutsatt att personen inte har ett anställningsförhållande som har upphört under den efterkarenstid som räknas ut på pensionsfallsdagen och som har fortgått över 10 månader och till vilket återstående tid kan fogas. I sådana fall förtas inte rätten till återstående tid av ett APL-anställningsförhållande, som fortgått över 10 månader och vars rätt till återstående tid inte längre kan beaktas på pensionsfallsdagen. När 10-månadersanställningar följer efter tilläggsdagarna inverkar de inte heller på hur den återstående tiden fastställs.

Bestämmelserna om 10-månadersanställningar skyddar ett anställningsförhållande som fortgått högst 10 månader också efter den 1 tilläggsdagen och därför kan återstående tid inte fogas till ett sådant anställningsförhållande.

8.6.2001

Exempel 4

I exemplet fogas den återstående tiden till det APL-anställningsförhållande som upphört 12.12.1999, eftersom arbetstagaren har rätt till återstående tid på pensionsfallsdagen på basis av detta anställningsförhållande.

På den 1 tilläggsdagen är rätten till återstående tid i kraft på basis av det APL-anställningsförhållande som upphört 17.11.1994. Det anställningsförhållande som upphört 18.9.1996 förtar inte den rätt som gäller på den 1 tilläggsdagen, eftersom detta anställningsförhållande inte ger rätt till återstående tid på pensionsfallsdagen. Speciallagen å sin sida skyddar 10-månadersanställningen och därför fogas inte återstående tid till den. Det anställningsförhållande som fortgått över 10 månader efter den 1 tilläggsdagen och upphört under efterkarenstiden förtar den rätt till återstående tid som gäller på den 1 tilläggsdagen, eftersom den återstående tiden fogas till detta anställningsförhållande.

Juridiska avdelningen

16.6.2000

Till arbetspensionsanstalterna

ARBETSLÖSHETSPENSION PÅ BASIS AV GAMLA DAGPENNINGAR

Kravet på återstående tid i arbetslöshetspension slopades 1.1.2000. Dagpenningintyg, som är ett krav för att få arbetslöshetspension, har av FPA utfärdats till allt flera grunddagpenningmottagare, som fått dagpenning för minst 500 dagar och vilkas rätt till dagpenning har gått ut för redan flera år sedan. Dock har både FPA:s byråer och pensionsanstalterna funnit utgivningsreglerna för intyget i viss mån oklara. Detta har i sin tur lett till att handläggningen av ansökningar om arbetslöshetspension försvårats.

Förhandlingar om intygsförfarandet har förts med FPA och i detta meddelande redogörs för till vem och hur FPA utfärdar dagpenningintyg på basis av gamla grunddagpenningar. Vidare redogörs för när arbetslöshetspensionen börjar och pensionsfallstidpunkten.

1

Utfärdande av dagpenningintyg

200-dagarsintyg

Enligt 4 c § 1 mom. APL, sådant det lyder i lag till och med 31.12.1993, är ett villkor för att få arbetslöshetspension att arbetstagaren uppvisar ett intyg från Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan över att

1. han eller hon fått arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa för minst 200 dagar under de senaste 60 veckorna, räknat bakåt från den dag som infaller tidigast en månad innan arbetskraftsbyråns intyg undertecknats, eller
2. han eller hon enligt 26 § 1 och 3 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte längre har rätt till **inkomstrelaterad** dagpenning.

Lagen om utkomstskydd ändrades 1.1.1994 så att behovsprövningen för grunddagpenning slopades och maximitiderna för utbetalning av grunddagpenning och inkomstrelaterad dagpenning överensstämde med varandra. Samtidigt ändrades APL så att även de som fått grunddagpenning kan få arbetslöshetspension på grundval av att de fått dagpenning för maximitiden. Men de som är födda år 1938 eller tidigare och som fortfarande hade rätt till arbetslöshetsdagpenning 1.1.1994

Juridiska avdelningen

16.6.2000

med stöd av lagens ikraftträdelsebestämmelse, omfattades av de gamla bestämmelserna om arbetslöshetspension. Dessa grunddagpenningmottagare har således rätt till arbetslöshetspension endast på basis av 200-dagarsregeln i punkt 1.

Dock har FPA efter det att bestämmelserna om arbetslöshetspension ändrades 1.1.2000 utfärdat maximitidsintyg åt personer som omfattas av dessa "uråldriga" bestämmelser. Arbetslöshetspension kan inte beviljas på basis av sådana intyg, eftersom dessa grunddagpenningmottagare kan få rätt till arbetslöshetspension endast på grundval av ett 200-dagarsintyg. Enligt överenskommelse skall FPA nu utfärda endast 200-dagarsintyg för denna grupp.

Maximitidsintyg

I bilaga 1 redogörs för FPA:s tolkning när grunddagpenning betalts för maximitiden. En kinkig fråga har varit om personen i de framförda fallen i promemorian inte längre kan anses ha rätt till grunddagpenning enligt 26 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa, vilket innebär att FPA kan utfärda ett maximitidsintyg för personen.

Tolkningsgruppen har godkänt FPA:s ståndpunkt om att maximitidsintyg kan utfärdas, oberoende av att dagpenning har betalts för över 500 dagar. Dessa personer skulle ha haft rätt att få intyg på grundval av 500 dagar, om de inte fått dagpenning för över 500 dagar med stöd av ikraftträdelsebestämmelsen i den ändrade lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Eftersom de över 500 betalningsdagarna baserar sig på ikraftträdelsebestämmelsen i den ändrade lagen om utkomstskydd för arbetslösa och således inte på 26 § i sig, är de inte egentliga dagpenningdagar enligt 26 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa, som APL hänvisar till.

Saken har beskrivits närmare i en avdelningsanvisning, som FPA har gett ut till sina byråer.

Schema över vem som får FPA:s maximitidsintyg

Som bilaga 3 följer Pensionsskyddscentralens schema över vem som får FPA:s maximitidsintyg på basis av gamla grunddagpenningdagar.

Förfarande när intyg inte har getts tidigare

FPA har tidigare i allmänhet inte gett dagpenningintyg till personer som hör till grupp 3 i schemat. Om intyget däremot, enligt vad som nu överenskommits, hade kunnat ges redan när 60 års åldern var uppnådd och det maximala antalet dagar med grunddagpenningar var fullgjorda,

Juridiska avdelningen

16.6.2000

skriver FPA på sökandens begäran ett intyg som om det var försenat. I juridiska avdelningens meddelande 18/98 Blankett och ifyllningsanvisningar för arbetslös-hetsintyg; endast på finska) har utfärdandet och följderna av för sent skrivna intyg beskrivits. Detta förfarande tillämpas, trots att personen själv inte har förstått att be om ett intyg då han eller hon fyllde 60 år.

När intyget är felaktigt

När man märker att FPA gett ett maximitidsintyg på felaktiga grunder åt en grunddagpenningmottagare som är född 1938 eller tidigare och som varit arbetslös 1.1.1994, kan intyget skickas till FPA under adressen:

Folkpensionsanstalten
Avdelningen för hälsovård och utkomstskydd
Elise Kivimäki
PB 78
00381 Helsingfors

FPA rättar och ogiltigförklarar vid behov felaktiga intyg och sänder dessutom ett brev till klienten om saken.

2

Lagändringen år 2000

När ändringen av 4 c § APL trädde i kraft i början av år 2000 ändrades pensionsfallsbegreppet. Enligt ikraftträdelsebestämmelsen tillämpas det nya pensionsfallsbegreppet på personer som inte hör till den kategori som är skyddad med stöd av ikraftträdelsebestämmelsen.

Eftersom FPA utfärder ett dagpenningintyg i efterskott åt personer som är födda 1939 eller tidigare med tillämpning av anvisningarna om hur intyget skrivs när det blir försenat, tillämpas inte det nya pensionsfallsbegreppet.³

När pensionen börjar

Om sökanden har rätt till återstående tid, beräknas pensionen på det sätt som den skulle ha räknats om intyget hade utfärdats inom utsatt tid. Dock betalas pensionen retroaktivt för högst sex månader, räknat från pensionsansökan. Till dem som inte har rätt till återstående tid betalas pensionen tidigast från och med 1.1.2000.

För dem som är födda år 1938 eller tidigare och som hade rätt till dagpenning 1.1.1994 börjar pensionen från början av den tredje kalendermånaden efter den månad då dagpenningintyget undertecknades.

Juridiska avdelningen

16.6.2000

4

Hur pensionsanstalterna förfar i praktiken

Tidigare avslagsbeslut kan innehålla sådana beslut, som omtolkade enligt FPA:s nya praxis, hade kunnat vara beviljande beslut. Pensionsanstalterna behöver ändå inte på eget initiativ ta upp sådana beslut till ny behandling som de gett före årsskiftet. Å andra sidan har man kommit överens om att pensionsanstalterna i sina register tar fram avslagsbeslut som de gett i början av året och omprövar förutsättningarna för pensionen.

Personer som får förtida ålderspension

En person kan efter det att han eller hon fått ett beslut om avslag på sin ansökan om arbetslöshetspension eller på basis av de råd han eller hon fått vid förhandsinformationen ha ansökt om förtida ålderspension. Om beslutet om förtida ålderspension redan vunnit laga kraft, kan pensionsbeslutet inte längre ändras i efterhand.

5

Blankett och ifyllningsanvisningar för arbetslöshetsintyg

Arbetslöshetsintygsblanketten och ifyllningsanvisningarna är under omarbetning på social- och hälsovårdsministeriet. När blanketten och anvisningarna är färdiga sänder Pensionsskyddscentralen dem till pensionsanstalterna för kännedom.

Förfrågningar

Tapio Karsikas
tfn 09 151 2346
e-post: tapio.karsikas@etk.fi

Bilagor

1. Kivimäkis promemoria som behandlats av tolkningsgruppen
2. FPA:s avdelningsanvisning
3. Schema över FPA:s gamla dagpenningar och arbetslöshetsintyg

Distribution

A-cirkulär

Genom lagen om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1541/1993), som trädde i kraft 1.1.1994, fastställdes ett arbetsvillkor för grunddagpenningen och för utbetalningen en maximitid. Enligt lagens ikraftträdelsebestämmelse räknades även tiden före ikraftträdelsen med i grunddagpenningens maximitid. Till maximitiden för grunddagpenning skulle således även grunddagpenningdagarna före 1.1.1994 räknas med. Arbetsvillkoret däremot kunde endast omfatta sådant arbete som utförts efter det att lagen trätt i kraft.

Enligt lagens ikraftträdelsebestämmelse kunde grunddagpenning dock fortfarande betalas på vissa villkor under en två års övergångsperiod (1.1.1994 – 31.12.1995). En person som när lagen trädde i kraft fick grunddagpenning eller som uppfyllt arbetsvillkoret när en tidigare lag var gällande, hade dock rätt till grunddagpenning för minst 300 arbetslöshetsdagar efter det att lagen trätt i kraft. Enligt denna ikraftträdelsebestämmelse kunde grunddagpenning dock betalas högst fram till 31.12.1995. Efter detta datum måste utbetalningen av grunddagpenningen upphöra, även om 500 dagar inte ännu hade uppfyllts.

När lagen trätt i kraft betalades grunddagpenning således fortfarande för åtminstone 300 dagar. De första 300 dagarna uppfylldes i slutet av februari 1995. När 300 dagar var uppfyllda, räknade man ut för hur många dagar grunddagpenning hade betalats innan lagen trädde i kraft. Om grunddagpenning i detta skede hade betalats för minst 500 dagar, upphörde utbetalningen av grunddagpenningen. Om 500 dagar ännu inte hade uppfyllts, fortgick utbetalningen tills 500 dagar var uppfyllda. I sådana situationer räknades grunddagpenningdagarna från 1.1.1992 och då beaktades dagar med grunddagpenning för de fyra föregående kalenderåren. Om personen var 55 år när de 500 dagarna blev fullgjorda, kunde betalningen fortgå tills personen fyllde 60 år. Om denna 55-åriga person inte hade uppfyllt arbetsvillkoret för löntagare när han eller hon blev arbetslös, måste utbetalningen av grunddagpenningen upphöra 31.12.1995, trots att personen vid det laget ännu inte hade fyllt 60 år.

De som inte längre fått grunddagpenning har fått arbetsmarknadsstöd, vilket lett till att de inte haft rätt till arbetslöshetspension. De hade ingen möjlighet att få ett s.k. 200-dagarsintyg från FPA, eftersom intyget kan ges enbart för personer som fått grunddagpenning. De miste också sin möjlighet att få arbetslöshetspension på basis av bestämmelserna om arbetslöshetspension som trädde i kraft 1.1.1994, eftersom deras rätt till arbetspension för återstående tid gick ut då de lyfte arbetsmarknadsstöd.

I och med att villkoren för arbetslöshetspension ändrades i början av detta år och de "missgynnade" arbetsmarknadsstöddagarna utlovades arbetslöshetspension, har man på FPA blivit tvungen att reda ut maximitiderna för dessa gamla grunddagpenningar under övergångsperioden och överväga för vilka personer och på vilka villkor intyg nu skall kunna ges för ansökan om arbetslöshetspension.

Enligt 4 c § 1 mom. 4 punkten APL bör sökanden förete ett intyg från arbetslöshetskassan eller folkpensionsanstalten över att sökanden inte längre har rätt till arbetslöshetsdagpenning enligt 26 § 1 och 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

I fråga om grunddagpenning som betalats under övergångsperioden har man i vissa fall stött på tolkningsproblem och frågat sig om en person inte längre kan anses ha rätt till grunddagpenning enligt 26 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Tolkningen har varit speciellt svår i situationer,

- där 500 dagar redan hade uppfyllts i det skede då 300-dagarstiden enligt ikraftträdelsebestämmelsen uppfylldes, och
- där en 55-årig person fortfarande fick grunddagpenning efter det att 500 dagar var uppfyllda, men högst till och med 31.12.1995.

Som ett exempel kan nämnas en person som blivit arbetslös år 1992 och fått grunddagpenning till och med 24.2.1995, då 300-dagarstiden enligt ikraftträdelsebestämmelsen uppfylldes. Eftersom grunddagpenning vid det laget redan hade betalats för 500 dagar, upphörde utbetalningen av grunddagpenningen och sökanden övergick till att få arbetsmarknadsstöd. Grunddagpenning har således betalats för maximitiden enligt 26 § och till den delen uppfylls villkoren för arbetslöshetspension. Det som är problematiskt i fall som dessa är emellertid att betalningen av grunddagpenningen fortgick efter det att 500 dagar hade uppfyllts. Betalningen upphörde således inte i och med att maximitiden uppfylldes. FPA har i sådana fall avgjort frågan genom att betrakta också en sådan maximitid som maximitid enligt 26 § 1 mom., och sökanden har fått ett intyg för att kunna ansöka om arbetslöshetspension. Intyget har då getts utgående från den dag då 500 dagar de facto uppfylldes (inte från den dag 300 dagar uppfylldes eller från 31.12.1995 då övergångsperioden gick ut). Man har således ansett att personen i dessa fall inte längre har rätt till grunddagpenning enligt 26 § 1 mom.. Den egentliga orsaken till att grunddagpenning inte längre betalas är att 500 dagar har uppfyllts. Maximitiden får inte upphävas av att dagpenning betalades för en längre tid med stöd av ikraftträdelsebestämmelsen. Dock har intyget kunna utfärdas på villkor att 500 dagar har uppfyllts 1.1.1994 eller senare. För tiden innan har man inte kunnat ge ett maximitidsintyg, eftersom grunddagpenningen inte hade någon maximal utbetalningstid före 1.1.1994 som kunde uppfyllas.

Tolkningsproblemen i samband med intygsutfärdandet har ur FPA:s synvinkel varit synnerligen beklagliga. Om intyg inte ges, har sökanden ingen möjlighet att få arbetslöshetspension eller möjlighet att överklaga det att FPA inte gett något intyg för ansökan om pension. Därför är det i oklara situationer bättre att ge sökanden ett intyg. Då tryggar man sökandens rättsskydd genom att han eller hon får rätt att överklaga pensionsanstalt-ens beslut, om ansökan eventuellt förkastas.

Utfärdande av intyg för arbetslöshetspension

Pensionsanstalterna har flera gånger tagit kontakt i fråga om intyg som skrivits för arbetslöshetspension. Byråerna har fått anvisningar om utfärdande av intyg i ifyllningsanvisningarna, som finns som bilaga 1 till kapitel VII Grunddagpenning i Förmånsanvisningar 3. Dessutom har anvisningar om utskrivningen av intyg getts i avdelningsdirektiv P 9/1999. Eftersom det råder oklarhet i tolkningen av dessa anvisningar och det i en del fall har skrivits felaktiga intyg, görs anvisningarna om utskrivning av intyg mera precisa i enlighet med de överläggningar som förts med Pensionsskyddscentralen och de preciserade tolkningar som gjorts i dem.

1. För en person som **omfattas av det gamla systemet**, dvs. som är född 1938 eller tidigare och som hade rätt till arbetslöshetsdagpenning 1.1.1994 (se Förmånsanvisningar 3, VIIA Arbetslöshetspension, punkt 7.1.2) **kan under inga omständigheter ges ett intyg på basis av maximitiden 500 dagar**. För en sådan person kan endast skrivas ett 200-dagarsintyg.
2. Såsom det konstateras i avdelningsdirektiv P 9/1999, s. 11 kan ett intyg utfärdas också över 500 dagars maximitid med grunddagpenning, som har fullgjorts av en löntagare under 55 eller 57 år eller en företagare. Maximiantalet dagar skall ha uppfyllts efter 1.1.1994. I denna maximitid inräknas dagarna från och med 1.1.1992.

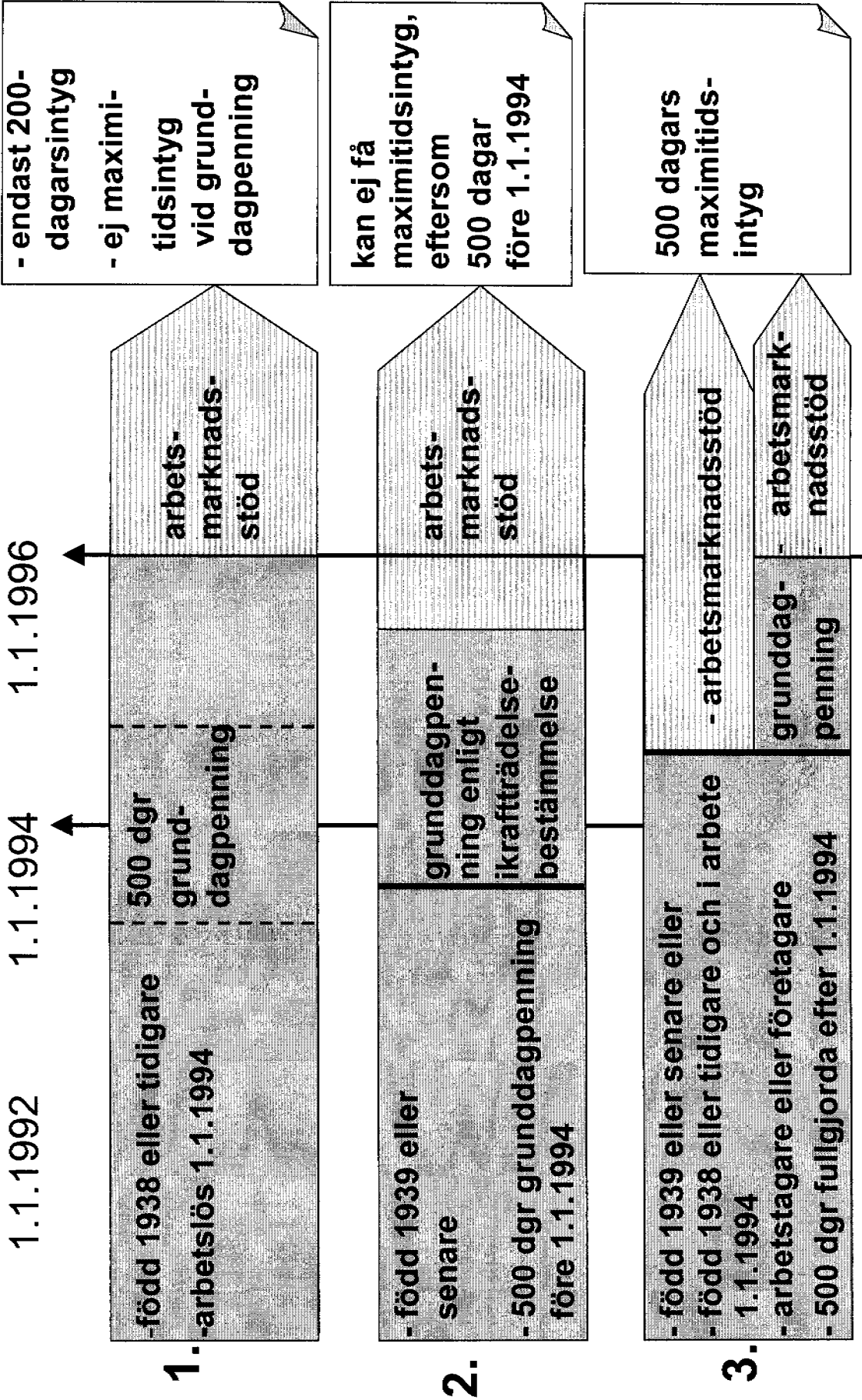
Ett maximitidsintyg kan således också ges för en sådan person som efter 1.1.1994 på grundval av skyddsbestämmelsen fick dagpenning för endast 300 dagar eller högst till 31.12.1995, förutsatt att 500 dagar verkligen uppfylls, räknat från 1.1.1992. Intyg får inte ges om endast 300 dagar uppfylls och inte heller över dagpenning som upphört 31.12.1995. Med beaktande av begränsningen i punkt 1 kan för en sådan person således ändå på de villkor som nämnts ges ett intyg över 500 dagar, som verkligen har uppfyllts.

Ett maximitidsintyg kan skrivas både för en person som är född 1939 eller senare och för en person som är född 1938 eller tidigare, som inte hade rätt till arbetslöshetsdagpenning 1.1.1994.

FPA:S GAMLA DAGPENNINGAR OCH ARBETSLÖSHETSINTYG

BILAGA 3

Till arbetspensionsanstalterna

HUR FAMILJE- ELLER NÄRSTÅENDEVÅRD INVERKAR PÅ ÅTERSTÅENDE TID OCH DELTIDSPENSION

Återstående tid

Om en pensionsdel för återstående tid har fogats till ett tjänsteförhållande som uppstått på basis av ett avtal om familje- eller närståendevård har detta kunnat försämra personens pensionskydd. Personen har då senast före pensionsfallet haft ett avtal om familje- eller närståendevård som pågått i minst sex månader. Trots att personen vid tidpunkten för pensionsfallet ännu skulle ha haft rätt till pension för återstående tid från ett anställnings- eller tjänsteförhållande eller från företagarkerksamhet före familje- eller närståendevårdsavtalet, har den återstående tiden i enlighet med den kommunala pensionsanstaltens pensionsstadga fogats till tjänstgöringen som baserats på avtalet om familje- eller närståendevård som börjat efter dessa, om tjänstgöringen enligt avtalet har pågått i minst sex månader. Den pensionsgrundande lön som beräknas på basis av arvodet från sådana avtal är ofta mycket liten.

För att ett avtal om familje- eller närståendevård inte skall förta rätten till återstående tid från ett föregående anställnings- eller tjänsteförhållande eller företagarkerksamhet, vars inkomstnivå har varit högre, har en ändring godkänts i den kommunala pensionsanstaltens pensionsstadga (12 c § 3 mom. KPS) 26.11.1999. Enligt denna läggs återstående tid inte till tjänsteförhållanden som på basis av ett familje- eller närståendevårdsavtal räknas till den pensionsgrundande tiden om familjevårdaren eller den närstående vårdaren är berättigad till heffektiv pension på grundval av ett tjänste- eller arbetsförhållande enligt någon i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare nämnd lag, ett pensionsreglemente eller en pensionsstadga eller på grundval av företagarkerksamhet, och om den pensionsgrundande lönen från ett annat tjänsteförhållande är högre än den pensionsgrundande lön som beräknas på basis av ett avtal om familje- eller närståendevård.

Enligt 6 b § 3 mom. APL gäller att om arbetstagaren, sedan det till återstående tid berättigande arbetsförhållandet har upphört, på grundval av ett annat arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarkerksamhet har blivit berättigad till heffektiv pension, finns ingen rätt till pension för återstående tid från det tidigare arbetsförhållandet. Efter ändringen i 12 c § 3 mom. KPS har arbetstagaren inte blivit berättigad till återstående tid på grundval av familje- eller närståendevård om den på basis därav uträknade pensionsgrundande lönen är lägre än den tidigare pensionsgrundande lönen. Sålunda förtar sådan familje- eller närståendevård inte den återstående tiden från ett tidigare anställningsförhållande inom den privata sektorn eller från företagarkerksamhet.

Det 3 mom. i 12 c § KPS trädde i kraft 1.1.2000 och det tillämpas på pensioner där pensionsfallet inträffar 1.1.2000 eller senare. Momentet kan dock på pensionstagarens ansökan tillämpas retroaktivt också på pensioner

som börjat 1.12.1999 eller senare. I en sådan situation rättar Kommunernas pensionsförsäkring sitt pensionsbeslut och avlägsnar den återstående tiden från arbetet som baseras på det kommunala avtalet om familje- eller närståendevård. Samtidigt kontaktar Kommunernas pensionsförsäkring den pensionsanstalt som på motsvarande sätt skall rätta beslutet som den tidigare gett pensionstagaren så, att den återstående tiden fogas till anställningsförhållandet som blivit fribrev.

Deltidspension

Om den närstående vårdaren samtidigt får lön både från ett avtal om familje- eller närståendevård och från annat förvärvsarbete i minst sex månader, beaktas lönen för närståendevård inte i den stabiliserade inkomstnivån, eller som lön för deltidarbete.

Om den sökande på grundval av annat förvärvsarbete först övergår till deltidspension från heltidsarbete och senare börjar arbeta som familjevårdare eller närstående vårdare, skall lönen som betalas på basis av avtalet för familje- eller närståendevård beaktas i inkomsterna från deltidarbetet och ett rättelsebeslut ges.

Förfrågningar

Tapio Karsikas

Till arbetspensionsanstalterna

ARBETSLÖSHETSPENSION VID PENSIONSJÄMKNING

Arbetslöshetspensionen beaktas vid pensionsjämkningen till beloppet av den utbetalda pensionen

Arbetslöshetspension beviljas i enlighet med ändringen i 4 c § 3 mom. som trädde i kraft 1.1.2000 utan andel pension för återstående tid. Andelen pension för den återstående tiden läggs till pensionen då den ändras till ålderspension.

Den efterlevande makens egen arbetslöshetspension beaktas vid jämkningen av efterlevandepensionen till det belopp som utbetalas, dvs. utan pensionsdelen som hänför sig till den återstående tiden, om pensionsdelen för den återstående tiden har lämnats vilande.

Motivering

Vid jämkning av efterlevandepension beaktas enligt 8 c § 4 mom. APL den arbetspension som den efterlevande maken har fått på grundval av sitt förvärvsarbete.

Avsikten med pensionsjämkningen är att efterlevandepensionen tillräckligt exakt skall kompensera den ekonomiska förlusten som makens död orsakat också då den efterlevande maken för sin del har ansvarat för familjens utkomst genom egen förvärsinkomst eller pensionsinkomst. Om den efterlevande maken får egen invalid-, arbetslöshets- eller ålderspension, utgör denna arbetspension den inkomst som man vid pensionsjämkningen skall ta i beaktande som den efterlevande makens egen inkomst (regeringens proposition 173/1989 rd).

Enligt Pensionsskyddscentralens cirkulär som gäller familjepension gäller att om den efterlevande maken redan uppbär pension vid förmånslåtarens död, beaktas vid pensionsjämkningen såsom den efterlevande makens inkomst arbetspensionen till det belopp enligt vilket den utbetalades vid förmånslåtarens död (Cirkulär A 11/90).

Vid pensionsjämkningen strävar man alltså till att fastställa behovet av efterlevandepension genom den efterlevande makens egen pension och förmånslåtarens pension enligt den nivå de hade vid tidpunkten för förmånslåtarens död. Därför beaktas den efterlevande makens egen pension i regel till det belopp enligt vilket den utbetalas.

I lagen nämns uttryckligen de specialfall där efterlevandepensionen beaktas till ett annat belopp än till det som betalas ut (delinvalidpension och samordning av ersättningar enligt lagen om olycksfallsförsäkring eller trafikförsäkringslagen). Eftersom det inte finns några specialbestämmelser om pensionsdelen som omfattar vilande rätt till pension för återstående tid som ingår i arbetslöshetspensionen, beaktas arbetslöshetspensionen vid pensionsjämkningen till det belopp enligt vilket den betalas ut.

Pensionsjämkningen justeras inte då den efterlevande makens egen arbetslöshetspension ändras till ålderspension

Pensionsjämkning förrättas på nytt endast om den efterlevande maken beviljas pension som nämns i 8 c § 1 mom. i någon annan form än deltidspension (8 f § APL).

Pensionsjämkningen justeras inte på grund av att den efterlevande makens egen pension ändrats. Tanken var att efterlevandepensionen för en efterlevande make som redan är pensionerad skall dimensioneras enligt situationen vid dödsfallet. Pensionsjämkningen justeras inte heller om den efterlevande makens egen pension ändras senare.

Sålunda justeras pensionsjämkningen inte heller när den efterlevande makens pensionsdel som hänför sig till den vilande rätten till pension för återstående tid läggs till ålderspensionen för en efterlevande make som fått arbetslöshetspension.

Beräknad invalidpension räknas ut för en efterlevande make som får arbetslöshetsdagpenning

Om den efterlevande maken får arbetslöshetsdagpenning vid förmåns-låtarens död, beräknas för den efterlevande maken en sådan invalidpension som hade beviljats om han hade blivit så arbetsoförmögen att han hade fått rätt till full invalidpension den dag då förmåns-låtaren avled (8 c § 3 mom. APL).

I dessa situationer ingår alltså återstående tid i den efterlevande makens egen beräknade pension, trots att den efterlevande maken senare skulle beviljas en arbetslöshetspension där andelen pension för återstående tid har lämnats vilande.

Pensionsjämkning görs när det yngsta barnet fyller 18 år

Ovannämnda förfarande tillämpas i liknande situationer också då pensionsjämkningen görs först då det yngsta barnet fyller 18 år.

Förfrågningar

Riitta Korpiluoma

Juridiska avdelningen

30.7.1999

Till arbetspensionsanstalterna

EG-DOMSTOLENS RÄTTSPRAXIS VID BEAKTANDET AV FÖRSÄKRINGSPERIODER

Beaktande av försäkringsperioder i ett annat EU-land vid beräkningen av pension

Beaktandet av försäkringsperioder i ett annat EU-land vid beräkningen av pension i situationer där pension inte ännu söks från det andra EU-landet, har förorsakat oklarheter.

Enligt EG-domstolens rättspraxis och artikel 49 i förordning 1408/71 skall pensionen alltid beräknas enligt förordning 1408/71 med beaktande av försäkringsperioderna i alla medlemsstater oberoende om försäkringsperioderna i det andra EU-landet behövs för att pensionsrätt skall uppstå, och huruvida det andra EU-landet ännu beviljar pension eller inte, om pensionen därigenom blir större. Det här gäller också situationer där den sökande uttryckligen har bett om uppskov av pensionen. Pensionen skall då alltid beräknas på två sätt, både som nationell pension och som pro rata-pension. Den större av dessa två beviljas.

EG-domstolens senaste beslut som gäller denna fråga är C-244/97 Rijkdienst voor Pensioen och Geradina Lustig. EG-domstolen har tagit till ställning till tolkningen av artikel 49.1 b ii i förordning 1408/71. Denna bör tolkas så, att när personen uppfyller villkoren för även en liten pension i ett EU-land utan att det är nödvändigt att beakta det andra EU-landets försäkringsperioder, skall det EU-land som räknar ut pensionen dock beakta de perioder som uppfyllts enligt det andra EU-landets lagstiftning i enlighet med artikel 46 i förordningen, om personen i fråga på detta sätt kan beviljas en större pension.

Då det gäller arbetspension i Finland är den nationella pensionen större eller lika stor som pro rata-pensionen om man inte behövt beakta försäkringsperioderna i de andra medlemsstaterna för att rätten till pension för återstående tid skall uppstå, eller om arbetet i den andra medlemsstaten har skett före personen fyllt 60 år. Efter att personen fyllt 60 år stiger intjäningsprocenten för arbetspensionen (höjd intjäningsprocent). Den höjda intjäningsprocenten beräknas enligt den nationella lagstiftningen endast för arbetet som utförts i Finland, men enligt förordningen

också för arbete i ett annat EU-land genom jämställande av försäkringsperioder. Pensionen skall också i Finland beräknas som pro rata-pension även i de fall då man ännu inte söker pension från ett annat EU-land, förutsatt att pensionen är större beräknad på det sättet.

Exempel: En person ansöker om arbetslöshetspension från Finland vid 63 års ålder, men avser ansöka om pension från Sverige först vid 65 års ålder. Han har arbetat i Sverige efter att han fyllt 60 år. Pensionen beräknas så att perioderna i Sverige beaktas då den förhöjda intjäningsprocenten bestäms, eftersom pensionen blir större på detta sätt. Pensionen som beviljas från Finland är pro rata-pension, även om personen inte ännu ansöker om pension från Sverige.

Det ovannämnda avgörandet inverkar inte på förutsättningarna för proportioneringen av återstående tid. Dessutom är en förutsättning för att den återstående tiden skall kunna proportioneras att pensionstagaren har beviljats pension för återstående tid också från något annat EU/EES-land (från Sverige, Norge, Island eller Tyskland).

Även om pensionen i en situation som ovan bestäms enligt EU-bestämmelserna, anhängiggörs pensionsansökan inte som EU-pensionsansökan. Beslutet som ges är då ett EU-beslut. Det görs dock inte något beslutssammandrag, eftersom pension inte söks från andra EU-länder. Sålunda behöver den teoretiska anstalten inte skicka pensionsbeslut till Pensionsskyddscentralen. (Pensionsansökan anhängiggörs således som EU-pensionsansökan endast om pension söks från minst två EU-länder).

I en situation som behandlats i detta meddelande beställer pensionsanstalten genom Pensionsskyddscentralen ett intyg över försäkringsperioder från det andra EU-landet för beräkningen av höjd intjäningsprocent. Begäran om intyg över försäkringsperioder kan göras till exempel på blanketten för tilläggsinformation E 001.

Juridiska avdelningen

23.2.1998

Till arbetspensionsanstalterna

GRANSKNINGSPERIODEN VID BERÄKNING AV UTJÄMNINGSLÖN

Anvisningar för beräkning av lön för återstående tid eller utjämningslön på basis av korta APL-anställningsförhållanden har getts i cirkulär A 14/89. När anvisningarna utgavs fanns det ännu inte bestämmelser om tilläggsdagar i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Eftersom det råder ovisshet om hur granskningsperioden för att räkna ut utjämningslönen skall bestämmas när en person har rätt till tilläggsdagar enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, kompletteras cirkuläret med detta meddelande.

Tilläggsdagar

Om den arbetslöse har rätt till pension för återstående tid på den 1 tilläggsdagen, gäller denna rätt enligt 6 a § 3 mom. APL fram till pensionsfallet. Rätten är i kraft, oberoende av om den arbetslöse kommer att beviljas arbetslöshetspension, invalidpension eller individuell förtidspension, eller om familjepension kommer att beviljas den arbetslöses efterlevande. Avsikten med lagrummet är således att bevara den rätt till pension för återstående tid som eventuellt är i kraft på den 1 tilläggsdagen så att den gäller fram till pensionsfallet. Rätten till återstående tid består, även om den arbetslösa inte alls har några anställningsförhållanden efter den 1 tilläggsdagen.

Utjämningslön

Om den återstående tiden för APL-pension baserar sig på ett anställningsförhållande som har fortgått en kortare tid än sex månader, skall den pensionsgrundande lönen för återstående tid fastställas på basis av APL-anställningsförhållanden som pågått under den efterkarenstid som nämns i 6 a § APL och under året närmast före denna tidsperiod (granskningsperioden). Av de APL-anställningsförhållanden som pågått under granskningsperioden väljs sammanlagt högst 12 fulla månader och på basis av dem uträknas sedan ett vägt medeltal. Anställningsförhållandena räknas från pensionsfallet bakåt (7 b § 1 mom. APL).

Syftet med bestämmelsen är att pensionsdelen för återstående tid skall kunna beräknas på basis av sådana löner, som bättre avspeglar den arbetslöses lönenivå än en oftast lågavlönad anställning som pågått en kortare tid än sex månader.

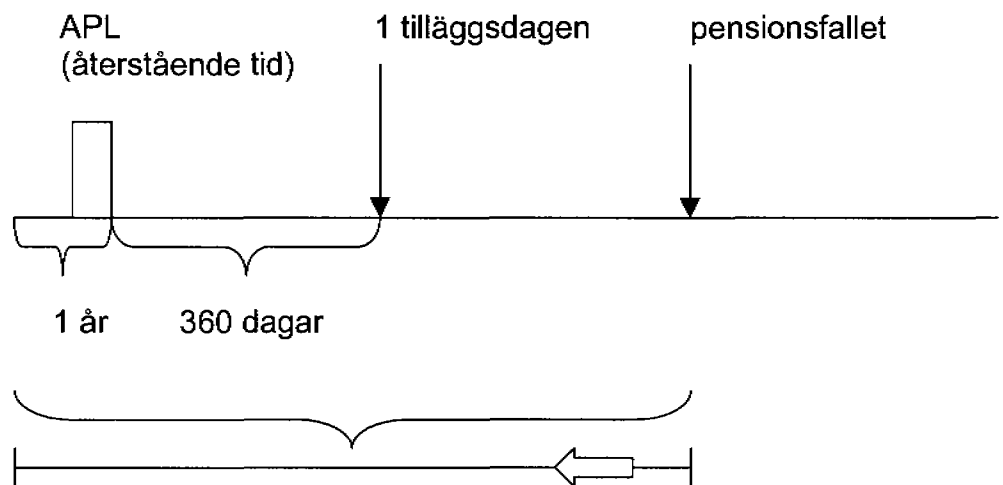
Juridiska avdelningen

23.2.1998

Hur granskningsperioden bestäms

Om det efter den 1 tilläggsdagen inte följer några anställningsförhållanden som utjämningslönen kan beräknas på, kan det hända att bestämmelsens syfte inte nås. Därför preciseras anvisningen för att beräkna utjämningslönen enligt följande:

I princip skall utjämningslönen även för dem som är på tilläggsdagar beräknas så att granskningsperioden bestäms från pensionsfallet bakåt. På grund av bestämmelsen om tilläggsdagar förlängs emellertid granskningsperioden så att den utgörs av den tid som sträcker sig bakåt från pensionsfallet till och med den 1 tilläggsdagen samt därifrån ytterligare bakåt av efterkarenstiden + ett år.

Anställningsperiod

För att räkna ut det vägda medeltalet av lönen väljer man av granskningsperiodens APL-anställningsförhållanden en 12 månaders anställningsperiod med fulla månader, räknat bakåt från pensionsfallet. Denna period kan i sin helhet fyllas av anställningsförhållanden som pågått mellan pensionsfallet och den 1 tilläggsdagen eller också kan den fyllas bara delvis av dem, varvid resten av perioden fylls av anställningsförhållanden som pågått före den 1 tilläggsdagen. När det inte alls finns några anställningsförhållanden efter den 1 tilläggsdagen, räknas de 12 månaderna på basis av anställningar under efterkarenstiden + året före denna period.

Juridiska avdelningen

23.2.1998

När dagpenning betalats enligt sjukförsäkringslagen

Också i detta fall förlängs efterkarenstiden av dagar med sjukdagpenning enligt sjukförsäkringslagen endast till den del som sjukdagpenning har betalats under de tre år som närmast föregått pensionsfallet (se juridiska avdelningens meddelande 17/97).

Förfrågningar

Heli Ovaskainen

18.6.1997

Till arbetspensionsanstalterna

RÄTTEN TILL ÅTERSTÅENDE TID OCH 1 TILLÄGGSDAGEN

Det har rått ovisshet om hur dagar med dagpenning enligt sjukförsäkringslagen bevarar rätten till återstående tid i situationer, där den arbetslöse har rätt till tilläggsdagar enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Om den arbetslöse har rätt till pension för återstående tid på den 1 tilläggsdagen, gäller rätten enligt 6 a § 3 mom. APL fram till pensionsfallet. Rätten är i kraft, oberoende av om den arbetslöse kommer att beviljas arbetslöshetspension, invalidpension eller individuell förtidspension, eller om familjepension beviljas den arbetslöses efterlevande. Avsikten med lagrummet är således att bevara den rätt till pension för återstående tid som eventuellt är i kraft på den 1 tilläggsdagen så att den gäller fram till pensionsfallet.

Enligt 6 a § 2 mom. 6 punkten APL förlängs efterkarenstiden av dagar med sjukdagpenning, som betalats under de tre närmaste åren innan arbetsoförmågan inträffade. De tre åren räknas således bakåt från pensionsfallet. Detta innebär att sjukdagpenning, som eventuellt betalats till arbetslösa som är på tilläggsdagar, förlänger efterkarenstiden bara till den del som sjukdagpenning betalats under de tre år som föregått det egentliga pensionsfallet.

6 a § 3 mom. APL är en undantagsbestämmelse jämfört med 1 och 2 mom. i samma lagrum. En undantagsbestämmelse skall tillämpas snävt. Om tidsperioden på tre år räknades från den 1 tilläggsdagen bakåt, i strid med ordalydelsen i 2 mom. 6 punkten, skulle det förlänga den tid som rätten till återstående tid kvarstår i en del fall t.o.m. betydligt från det som avses i 3 mom.

Förfrågningar

Heli Ovaskainen

Juridiska avdelningen

30.5.1995

Till arbetspensionsanstalterna

1. BEAKTANDE AV GARANTERAT ARBETE I ARBETSPENSIONSSKYDDET I UNDANTAGSFALL

Pensionsskyddscentralen har i cirkulär A 12/91 gett tillämpningsanvisningar om hur garanterat arbete inverkar på pension för återstående tid. Anvisningarna har kompletterats med Juridiska avdelningens meddelanden 7/91T och 12/92. Ytterligare anvisningar finns i cirkulär A 4/94.

Enligt sysselsättningslagen är staten och kommunerna skyldiga att ordna arbete för sex månader åt arbetslösa arbets sökande, om arbetslösheten pågått oavbrutet i ett år eller sammanlagt ett år under en period på två år (18 § 3 mom. sysselsättningslagen). Motsvarande arbete kunde också ordnas inom den privata sektorn med hjälp av statsstöd. Sådant arbete kallas garanterat arbete.

I början stiftades en särskild lag om beaktande i undantagsfall av garanterat arbete i arbetspensionsskyddet. Syftet med lagen var att man utan hinder av bestämmelserna i APL, KAPL, SjöPL och StPL skulle kunna foga återstående tid till ett tidigare bättre avlönat anställningsförhållande, som hade föregått det garanterade arbetet. Motsvarande ändringar infördes även i det kommunala pensionssystemet. Senare togs motsvarande bestämmelser in i arbetspensionslagarna.

Paragraf 18 i sysselsättningslagen upphävdes 1.1.1993. Efter upphävandet kan det emellertid fortfarande ha förekommit garanterade arbeten, eftersom lagens ikraftträdelsebestämmelse föreskrev att en möjlighet till ett sex månaders garanterat arbete måste ordnas vid behov för den som fått rätt till garanterat arbete före utgången av år 1992. På dessa garanterade anställningsförhållanden tillämpas fortfarande de bestämmelser om återstående tid som gäller garanterat arbete. Sådana fall förekommer alltså, framförallt när det gäller arbetslöshetspensioner. Dock måste den återstående tiden vara i kraft både när det garanterade arbetet börjar och när pensionsfallet inträffar. Efter 1.1.1993 har man inte längre kunnat få rätt till garanterat arbete enligt 18 § 3 mom.

Ett sex månaders arbete betraktas således i regel som garanterat arbete, men det har ingen betydelse om arbetet de facto har pågått en kortare tid än sex månader, eftersom det ändå har varit ett garanterat arbete. (Tolkningsgruppen ståndpunkt 24.5.1995)

Juridiska avdelningen

30.5.1995

Om pensionssökanden anmäler att han eller hon haft garanterat arbete efter år 1992, bör saken kontrolleras på Arbetskraftsbyrån, om det inte går att få tillförlitliga uppgifter från annat håll (till exempel av arbetsgivaren) om att det är fråga om garanterat arbete.

Staten, kommunerna och de privata arbetsgivarna har också efter 1.1.1993 sysselsatt arbetslösa med hjälp av olika stöd, men sådana åtgärder är inte det slags sysselsättning som avses i det tidigare 18 § 3 mom. sysselsättningslagen.

2

PRECISERING AV ANVISNINGARNA OM NÄR ARBETSLÖSHETSINTYG SKALL UTFÄRDAS

I cirkuläret om arbetslöshetspension (A 4/94) vid punkt 4.2 Utfärdande av intyg nämns på sidan 13 att dagpenningintyg på basis av att kravet på 200 dagar har uppfyllts utfärdas tidigast två månader innan den arbetslöse fyller 60 år.

Anvisningen preciseras nu så att dagpenningutbetalaren kan utfärda 200-dagarsintyget ungefär två månader före 60-årsdagen. Detta motsvarar det förfarande som tillämpats tidigare.

De nya anvisningarna om arbetslöshetspension var inte avsedda att upphäva de tidigare anvisningarna, enligt vilka intyg i praktiken har kunnat utfärdas under den månad då den arbetslöse fyller 59 år och 10 månader. Detta innebär att pensionen har kunnat börja genast i början av den månad som följer efter den månad under vilken den arbetslöse fyller 60 år.

Förfrågningar

Irma Kortesoja och Tapio Karsikas

Juridiska avdelningen

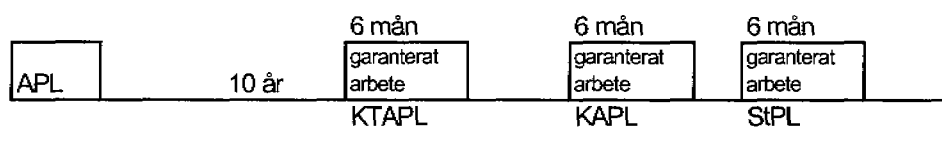
4.12.1992

Till arbetspensionsanstalterna

FOGANDE AV ÅTERSTÅENDE TID TILL GARANTERAT ARBETE

I lagen om beaktande i undantagsfall av garanterat arbete i arbetspensionsskyddet (476/91) bestäms till vilken anställning den återstående tiden skall fogas i fall av garanterat arbete. Lagen avser att bevara rätten till återstående tid på basis av den normala anställning som föregår det garanterade arbetet.

Om arbetstagaren har flera perioder av garanterat arbete efter varandra och rätten till återstående tid från den normala anställning som föregår dem har slocknat redan innan den första perioden av garanterat arbete började, tillämpas inte lagen om beaktande i undantagsfall av garanterat arbete i arbetspensionsskyddet.

Den återstående tiden fogas i dessa fall enligt den normala regeln till den sista anställning som varade minst sex månader utan att jämföra lönerna för perioderna av garanterat arbete.

Denna anvisning kompletterar cirkulär A 12 /91.

Tolkningsgruppens ställningstagande.

Juridiska avdelningen

22.6.1992

Till arbetspensionsanstalterna

NÄR APL-ANSTÄLLNINGSFÖRHÅLLET AVSLUTAS UNDER PERMITTERINGSTIDEN

1

Allmänt

Anställningsförhållandet anses fortgå arbetsrättsligt utan avbrott under permitteringstiden. Dock har arbetet och löneutbetalningen avbrutits tillsvidare eller för viss tid.

För att ett arbetsrättsligt anställningsförhållande skall kunna avslutas under permitteringstiden, förutsätter det normal uppsägning. Under permitteringstiden har arbetstagaren rätt att säga upp sig när som helst, oberoende av uppsägningstiden.

APL-anställningsförhållandet upphör senast när det arbetsrättsliga anställningsförhållandet upphör.

APL-anställningsförhållandet kan i vissa fall upphöra redan innan det arbetsrättsliga anställningsförhållandet upphör. Enligt 2 § 2 mom. APL anses anställningsförhållandet ha upphört i slutet av den dag, för vilken lön senast betalades innan anställningsförhållandet upphörde eller innan arbetsoförmåga inträdde eller individuell förtidspension började.

2

När arbetstagaren återgår till arbetet efter permitteringen

2.1

Permitteringen har fortgått högst ett år

Enligt vedertagen tillämpningspraxis anses APL-anställningsförhållandet pågå oavbrutet, om den oavlönade tiden i anställningsförhållandet (barnvårdstid, permittering, studieledighet e.d.) fortgår högst ett år.

APL-anställningsförhållandet avbryts således inte av en permitteringsperiod, som pågått högst ett år under anställningstiden.

2.2

Permittering har fortgått över ett år

Om permitteringen pågår över ett år, avslutas APL-anställningsförhållandet så att det upphör på den sista avlöningsdagen före permitteringen.

Om arbetstagaren håller semesterledigt under permitteringen i en eller flera perioder, men innan det gått ett år av permitteringstiden, avslutas APL-anställningsförhållandet så att det upphör på den sista avlönade semesterdagen. Om semesterlönen betalas på samma sätt som semesterersättningen utan att

Juridiska avdelningen

22.6.1992

semesterperioden fastställs, upphör APL-anställningsförhållandet den dag semesterlönen betalas ut.

När arbetstagaren återgår till sitt arbete efter att ha varit permitterad över ett år, tar ett nytt APL-anställningsförhållande vid.

Om arbetstagaren håller semesterledigt innan han eller hon återgår till arbetet, men efter att ha varit permitterad över ett år, ger en sådan minst en månad lång semesterperiod upphov till ett separat APL-anställningsförhållande.

3

Anställningsförhållandet upphör under permitteringstiden

3.1

När arbetstagaren sägs upp

Permitteringen börjar i allmänhet efter en viss meddelandetid för permittering, som är kortare än den uppsägningstid som avses i lagen eller i kollektivavtal. Om anställningsförhållandet upphör under permitteringstiden och arbetsgivaren inte kan ordna arbete för arbetstagaren under uppsägningstiden, har arbetstagaren rätt till skadestånd som ersättning för uppsägningstidens lön eller del av den, som han gått miste om. Denna ersättning beaktas inte som pensionsgrundande lön och den tid ersättningen hänför sig till räknas inte med i APL-anställningstiden.

Om arbetsgivaren ordnar arbete för uppsägningstiden för sin permitterade arbetstagare, växer APL-pensionen på samma sätt som under övrig förvärvstid.

3.2

När arbetstagaren säger upp sig

Under permitteringstiden har arbetstagaren rätt att säga upp sitt anställningsförhållande att upphöra när som helst under permitteringstiden. APL-anställningsförhållandet upphör på den sista avlöningsdagen enligt ovan nämnda bestämmelser.

Enligt uppsägningsskyddsavtalet mellan FFC och FTFC gäller att, om permitteringen har skett utan att arbetstagaren fått räkna sig till godo tiden för uppsägning av arbetsavtalet och om permitteringen som gäller tillsvidare har varat minst 225 dagar utan avbrott, har den permitterade arbetstagaren när han eller hon säger upp sitt arbetsavtal rätt att få ersättning för den skada som arbetstagaren åsamkats genom att han eller hon helt eller delvis gått miste om uppsägningstidens lön.

Det är alltså fråga om skadestånd som inte beaktas när den pensionsgrundande lönen fastställs. APL-anställningsförhållandet upphör på den sista avlöningsdagen.

Juridiska avdelningen

22.6.1992

3.3

Semester under uppsägningstiden

Om arbetsgivaren inte lyckas ordna något arbete för arbetstagaren under uppsägningstiden, men semestern förläggs till uppsägningstiden i en eller flera perioder, förfar man på det sätt som redogörs för i punkt 2.2.

I APL-anställningsförhållandet beaktas således endast semestertiden och semesterlönen.

Den semesterersättning som skall betalas när APL-anställningsförhållandet upphör betraktas inte som APL-lön och därför inverkar den inte på när APL-anställningen upphör.

3.4

Ersättning som betalas för lönebetalningsperioden

Det har kommit ändringar i uppsägningsskyddsavtalet mellan FFC och FTFC 1.3.1992. Bland annat ersättning för uppsägningstidens lön skall enligt avtalet betalas för lönebetalningsperioden. Ändringen inverkar inte på ersättningens natur och således inte heller på när APL-anställningsförhållandet upphör.

4

Nytt anställningsförhållande under permitteringstiden

Arbetstagaren kan ta emot annat arbete för den tid som permitteringen pågår. Då uppstår ett nytt APL-anställningsförhållande, förutsatt att det uppfyller villkoren för att omfattas av APL.

Om det visar sig att arbetstagaren under permitteringstiden börjat arbeta för en annan arbetsgivare, med vilken han ingått ett arbetsavtal som gäller tillsvi-dare, upphör det tidigare APL-anställningsförhållandet på den dag för vilken lön senast betalades.

5

Individuell förtidspension efter permitteringen

Individuell förtidspension börjar efter det att löneutbetalningen har upphört. Utbetalning av uppsägningstidens lön i form av skadestånd uppskjuter inte den individuella förtidspensionens pensionsfallstidpunkt. Individuell förtidspension kan således betalas ut vid sidan av ersättning som betalas för lönebetalningsperioden (se punkt 3.4).

6

Söckenhelg ersättning

Söckenhelg ersättning hänför sig till den tid för vilken ersättningen har betalats. Utbetalning av en sådan ersättning förlänger således inte anställningstiden. Den räknas emellertid med i den pensionsgrundande lönen.

Juridiska avdelningen

22.6.1992

7

Omräkning av den pensionsgrundande lönen enligt prövning

Om den pensionsgrundande lönen i anställningsförhållandet förvrängs till följd av permitteringen, kan den pensionsgrundande lönen beräknas med tillämpning av bestämmelserna i 7 § 2 mom. APL, som gäller omräkning av den pensionsgrundande lönen enligt prövning.
(PSC:s cirkulär 3/83 och A 7/89)

8

Avgångsbidrag av arbetsgivaren

Arbetsgivaren och arbetstagaren kan i vissa situationer komma överens om att arbetstagaren själv säger upp sig i stället för att arbetsgivaren säger upp honom eller henne av produktionsmässiga och ekonomiska skäl.

Arbetsgivaren betalar då en löneersättning till arbetstagaren för den tid som kunnat vara uppsägningstid, om arbetsgivaren hade sagt upp anställningsförhållandet. (Arbetstagarens uppsägningstid är 1-2 månader, arbetsgivarens är 2-6 månader). Ersättning kan betalas under olika beteckningar, till exempel i form av utvecklingsbidrag.

Ersättningsbeloppet kan även inbegripa en ersättning som är lika stor som avgångsbidraget. Den är avsedd att ersätta det avgångsbidrag eller andra liknande ersättningar som arbetstagaren gått miste om då han eller hon sade upp sig själv (t.ex. ersättning för arbetslöshetsdagpenningens karenstid).

En sådan ersättning som arbetsgivaren betalar för att arbetstagaren gått miste om olika slags förmåner betraktas som skadestånd. Den tid som ersättningen hänför sig till räknas inte med i APL-anställningstiden och ersättningen räknas inte med i APL-pensionslönen.

Tolkningsgruppens ståndpunkt.

Juridiska avdelningens meddelande

22.8.1991

Till arbetspensionsanstalterna

LÄNGDEN PÅ PERIODEN AV GARANTERAT ARBETE

I Pensionsskyddscentralens cirkulär A 12/91 angående beaktande i undantagsfall av garanterat arbete i arbetspensionsskyddet konstateras i punkt 3.1 att undantagslagen om garanterat arbete (lagen om beaktande i undantagsfall av garanterat arbete i arbetspensionsskyddet 476/91) inte tillämpas om anställningen varar längre än sex månader.

I praktiken kan speciellt inom hälso- och sjukvården perioderna av garanterat arbete fortsätta några få dagar över sex månader närmast till följd av arbetsarrangemangen.

Om en anställning som börjat som ett garanterat arbete fortsätter högst 14 dagar över sex månader, tillämpas undantagslagen om garanterat arbete också på en sådan anställning.

Pensionsystemavdelningen

15.02.2001

Till arbetspensionsanstalterna

ÅTGÄRDER SOM FÖRORSAKAS AV REGISTRERINGEN AV UPPSÄGNINGS- OCH PERMITTERINGSANMÄLNINGAR

För verkställandet av lagändringen gällande arbetslöshetspensionen som trädde i kraft från början av år 2000 har Pensionsskyddscentralen avtalat med FPA och arbetslöshetskassorna att dessa införskaffar uppgift om tidpunkten för uppsägning eller permittering under år 1999 av försäkrade personer som är födda före år 1945. Uppgiften införskaffas genom att be om en kopia av uppsägnings- eller permitteringsanmälningen. Man har dock inte till alla delar bett om kopia av de arbetstagare som fick arbetslöshetsdagpenning eller utbildningsstöd för 100 dagar år 1999. För deras del utreds tidpunkten för uppsägningen eller permitteringen genom en tilläggsfråga på ansökningsblanketten för arbetslöshetspension.

FPA och arbetslöshetskassorna vidarebefordrar dessa anmälningar till Pensionskyddscentralen, som skickar dem vidare till den huvudsakliga pensionsanstalten som anmält om att arbetslöshetspensionsansökan blivit anhängig. Den huvudsakliga pensionsanstalten skall vid behov också skicka anmälningen till de följande anstalterna.

Vid rådgivningstillfället innan arbetslöshetspensionsansökan blir anhängig kan arbetspensionsanstalten kontrollera tidpunkten för uppsägningen eller permitteringen ur Pensionskyddscentralens ärendehanteringsregister. Uppgifterna framgår på följande sätt: ärendeslaget är "muu hakemusasiakirja" (annan ansökningshandling) och som specifikation eller arkivnummer står "irtisano-misilmoitus" (uppsägningsanmälning) och i punkten vireille (blir anhängig) står datum för uppsägningen.

De nämnda uppgifterna kan man fråga efter från 15.2.2001.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Pensionsystemavdelningen

Riitta Lindström

Förfrågningar

Registreringen av uppsägnings- och permitteringsanmälningar, Terttu Niinistö,
tfn.151 2315
Sakinnehäll, Tapio Karsikas, tfn.151 2346

DISITRIBUTION

C-cirkulär

Pensionsystemavdelningen

24.11.2000

Till arbetspensionsanstalterna

NYA UPPGIFTER PÅ ANSTÄLLNINGSREGISTERUTDRAGET OM ATT EN PERSON OMFATTAS AV SKYDDSBESTÄMMELSERNA I LAGÄNDRINGEN OM ARBETSLÖSHETSPENSION 1.1.2000

Cirkulär A 37/99 tar upp de ändringar i arbetslöshetspensionen som trädde i kraft 1.1.2000. Genom lagens ikraftträdelsebestämmelse har man velat skydda dem som var arbetslösa då arbetsmarknadsparternas avtal ingicks och tillämpa de tidigare bestämmelserna på dem. I cirkulärets punkt 2.2 och 2.3 har man i detalj redogjort för de förutsättningar under vilka en person kan bevara sin rätt till en bättre pension som gällde före lagändringen. Den som blir omfattad av skyddet får rätt till återstående tid i sin pension.

Personer som omfattas av skyddsbestämmelsen

PSC får av arbetslöshetskassorna och av Folkpensionsanstalten uppgift om de personer som fått arbetslöshetsdagpenning eller utbildningsstöd enligt lagen om frivillig arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller personer som är berättigade till dessa förmåner och som möjligen fortsättningsvis kan bli omfattade av de gamla bestämmelserna. Uppgifterna om dagpenning har insamlats maskinellt. Uppgifterna kan inte efterfrågas på datorskärmen. Uppgifterna förmedlas på anställningsregisterutdraget för rådgivning, pensionsberäkning och avgörande av pensionsansökan.

Uppgifterna har plockats som följer:

- personen är född 1.1.1935 - 31.12.1944 och
- har för minst 100 dagar fått inkomstrelaterad dagpenning/grunddagpenning eller arbetskraftspolitiskt utbildningsstöd eller dessa båda tillsammans under tidsperioden 1.1.- 31.12.1999 eller
- personen hade rätt till dagpenning/utbildningsstöd 1.1.2000

Rätt till arbetslöshetsdagpenning 1.1.2000 har man enligt lagändringen också då när

- karenstid pågår enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller

Pensionsystemavdelningen

24.11.2000

- personen inte har haft rätt till dagpenning till följd av giltig orsak enligt 16 § 4 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa (bl.a. sjukdom) eller han/hon har inte haft rätt till dagpenning till följd av avgångsvederlag, semesterlön eller semesterersättning.

Ytterligare förutsättningar är att

- personen har blivit uppsagd
- permitterad eller
- han/hon har själv sagt upp sig senast 31.7.1999, eller om uppsägningstiden är sex månader, senast 30.6.1999.

Pensionsanstalten utreder faktorer i samband med uppsägningen på basis av ansökningsuppgifterna och i ett senare skede också på basis av de uppgifter som fås från PSC. Uppsägnings- och permitteringsanmälningarna kommer att samlas in och uppbevaras i PSC. Uppgift om blanketten kommer att införas i ärendehanteringsregistret.

Anvisningar om handläggningen av ansökan och uppsägningsanmälan ges senare.

Nya uppgifter om skyddsbestämmelsen på anställningsregisterutdraget från 2.1.2001

Det finns två nivåer av nya uppgifter om skyddsbestämmelsen. Uppgiften är antingen säker eller på uppgiftsnivå. I bägge fallen måste man dock skilt utreda om uppsägningsvillkoret uppfylls.

Säker uppgift

Om personens uppgifter har fåtts plockade från arbetslöshetskassorna eller Folkpensionsanstalten uttömmande ur skyddets synvinkel, har anställningsregisterutdragsappret texten:

Personen har rätt till arbetslöshetspension med den återstående tidens andel, om uppsägningsvillkoret uppfylls (lagändring om arbetslöshetspension 1.1.2000).

I anställningsregisterutdragsmeddelandet finns i uppgiftsgruppen Työeläkelisätiedot (tilläggsuppgifter om arbetspensionen) P01 beteckning S. Uppgiftsfältets namn är LAMU2000 suojasäänös-tunnus (skyddsbestämmelsebeteckning).

Pensionsystemavdelningen

24.11.2000

Information på uppgiftsnivå

Om man inte har lyckats utreda personens uppgifter uttömmande från arbetslöshetskassorna eller Folkpensionsanstalten, har anställningsregisterutdraget i pappersform texten:

Personen har eventuellt rätt till arbetslöshetspension med den återstående tidens andel, om uppsägningsvillkoret uppfylls (lagändring om arbetslöshetspension 1.1.2000).

I anställningsregisterutdragsmeddelandet finns i uppgiftsgruppen Työeläkelisätiedot (tilläggsuppgifter om arbetspensionen) P01 beteckning V. Uppgiftsfältets namn är LAMU2000 suojasäännöstunnus (skyddsbestämmelsebeteckning).

Den som anmäler uppgifterna

För inhämtande av tilläggsuppgifter finns på anställningsregisterutdraget i pappersform efter skyddsbestämmelsefrasen texten:

Anmälare FPA/arbetslöshetskassa nr

Arbetslöshetskassans nummer är samma beviljarens identifikationsnummer som används vid anmälingen av arbetspensionens tilläggförmåner.

På anställningsregisterutdragsmeddelandet är anmälarens, dvs. beviljarens, identifikationsnummer i uppgiftsgruppen Työeläkelisätiedot (arbetspensionens tilläggsuppgifter) P01. Uppgiftsfältets namn är LAMU 2000 suojasäännöksen myöntäjän tunnus (skyddsbestämmelsens beviljarens identifikation).

Som bilaga finns anmälarnas identifikationsnummerförteckning.

Tidigare skyddsbestämmelseuppgifter

Information på uppgiftsnivå som insamlats på basis av skyddsbestämmelserna i lagändringarna år 1996 och 1997 (intjänandeprocent 1,5 och 1 tilläggsdagen, se Informationstjänstavdelningens meddelande 4/97) kan förekomma jämsides med dessa nya skyddsbestämmelseuppgifter.

Anmälaruppgift också för uppgiften ensimmäinen lisäpäivä (1 tilläggsdagen)

Från 2.1.2001 finns på anställningsregisterutdraget uppgift om meddelaren också beträffande den första tilläggsdagen (501 dagen, lagändring 1997).

Pensionsystemavdelningen

24.11.2000

På anställningsregisterutdraget i pappersform finns efter frasen gällande den första tilläggsdagen texten:
Anmälare FPA/arbetslöshetskassa nr

På anställningsregisterutdraget är beviljarens identifikationsnummer i uppgiftsgruppen Työeläkelisätiedot (tilläggsuppgifter om arbetspensionen) P01. Uppgiftsfältets namn är 501-päivän myöntäjän tunnus (501-dagens beviljarens identifikation).

Dokument till arbetspensionsanstalterna

Dokument PRT002.DOC (Anställningsregisterutdragets meddelande-beskrivning) kan ftp-nerladdas från sökregistret IT1Y.UD.TIPA.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN
Pensionssystemavdelningen

Riitta Lindström

Förfrågningar	Tarja Heino	tfn 151 2575
	Kirsti Kuusisto	tfn 151 2455
	Terttu Saarto	tfn 151 2384

DISTRIBUTION C-cirkulär

BILAGA Anmälarnas identifikationsnummerförteckning

Pensionsystemavdelningen

24.11.2000

LISTA ÖVER MEDDELARNAS IDENTIFIKATIONSKODER

Kod	Beviljarens namn
002	Byggbranschens arbetslöshetskassa
003	Elbranschernas arbetslöshetskassa
005	Arbetslöshetskassan för statens och specialtjänsternas löntagare
008	Mediebranschens arbetslöshetskassa
009	Textil- och beklädnadsarbetarnas arbetslöshetskassa
010	Järnvägsmännens arbetslöshetskassa
011	Pappersindustriarbetarnas arbetslöshetskassa
013	Hotelli- ja ravintolatyöntekijäin työttömyyskassa
015	Metallarbetarnas arbetslöshetskassa
016	Kommunsektorns arbetslöshetskassa
019	Liikealan työttömyyskassa (Handelsbranschens arbetslöshetskassa)
021	Trä- och specialbranschernas arbetslöshetskassa
022	Teknisten työttömyyskassa
024	Journalisternas arbetslöshetskassa
026	Finlands Livsmedelsarbetares arbetslöshetskassa
029	Finansbranschens arbetslöshetskassa
030	Suomen Teollisuustoimihenkilöiden työttömyyskassa
033	Teknisten ja Erikoisammattien työttömyyskassa
037	Bil- och Transportbranschens arbetslöshetskassa
038	Finlands Sjömans-Unions arbetslöshetskassa
045	Arbetslöshetskassan för anställda inom bassetorerna
052	Arbetslöshetskassan för land- och sjösektorernas Tjänstemän
053	Statens tjänstemäns och arbetares arbetslöshetskassa
055	Luffarts- och Järnvägsbranschens arbetslöshetskassa
060	Försäkringstjänstemännens arbetslöshetskassa
067	Kiinteistötyöntekijäin työttömyyskassa (Fastighetsarbetarnas arbetslöshetskassa)
068	Merkonomernas arbetslöshetskassa

Pensionsystemavdelningen

24.11.2000

Kod	Beviljarens namn
071	IAEA-kassan
072	Primärskötarnas arbetslöshetskassa
073	Hälsovårdens arbetslöshetskassa
074	Lärarnas arbetslöshetskassa
075	Kemiska arbetslöshetskassan
077	Arbetslöshetskassan för Tjänstemän i Specialbranscher
082	Kommunaltjänstemännens arbetslöshetskassa
083	Statstjänstemännens arbetslöshetskassa
086	Myyntimiesten työttömyyskassa
089	Arbetslöshetskassan för akademiker inom bassetorerna
097	Arbetslöshetskassan för tekniska funktionärer inom den offentliga sektorn
098	Läkarnas arbetslöshetskassa
100	Juristernas arbetslöshetskassa
101	Socialarbetarnas arbetslöshetskassa
106	Specialutbildades arbetslöshetskassa
109	Församlingarnas Tjänste- och Befattningshavares arbetslöshetskassa
110	Privatsektorns arbetslöshetskassa
111	Yrkesutövarnas och företagarnas arbetslöshetskassa
112	Företagarnas arbetslöshetskassa i Finland
113	Utövande konstnärernas arbetslöshetskassa
114	Farmaseuttisen ja erityisteknisen henkilöstön työttömyyskassa
429	Folkpensionsanstalten

Juridiska avdelningen

28.11.2000

Till arbetspensionsanstalterna

BLANKETT FÖR ARBETSLÖSHETSINTYG OCH IFYLLNINGSANVISNINGAR

Social- och hälsovårdsministeriet har i samarbete med Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassorna och Pensionsskyddscentralens företrädare omarbetat blanketten för arbetslöshetsintyg och ifyllningsanvisningarna. Blanketten och ifyllningsanvisningarna tas genast i bruk av arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten. SHM har gett direktiv till kassorna om att de gamla intygsblanketterna skall upphävas och inte längre användas.

Vi översänder bifogat till pensionsanstalterna den nya intygsblanketten jämte ifyllningsanvisningarna.

Förfrågningar Tapio Karsikas
09-151 2346
tapio.karsikas@etk.fi

Distribution A-cirkulär

INTYG FÖR ANSÖKAN OM ARBETSLÖSHETSPENSION

A. IFYLLS AV FOLKPENSIONSANSTALTEN / ARBETSLÖSHETSKASSAN (se anvisning för ifyllande)

1 UPPGIFTER OM SÖKANDEN	Namn _____	Personbeteckning _____
	Näradress _____	
	Postnummer _____	Postkontor _____
2 RÄTT TILL DAGPENNING 1.1.1994 (född år 1938 eller tidigare)	Sökanden har haft rätt till dagpenning/utbildningsstöd 1.1.1994 ☐ Ja ☐ Nej ☐ Inte medlem i vår kassa 1.1.1994	
3 ARBETSLÖSHETSDAGPENNING FÖR MINST 200 DAGAR (född år 1938 eller tidigare)	Sökanden har under de 60 senaste veckorna fått arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om _____ dagar.	Första dagen för vilken dagpenning har betalats under 60 veckor _____
	200 dagar har uppnåtts _____	Sökanden har rätt till tilläggsdagar _____ 1. tilläggsdagen _____
4 DAGPENNING UTBETALATS TILL MAXIMIBELOPP	Sökanden har inte längre rätt till dagpenning ☐ maximitiden 500 dagar har gått ut (26 § 1 mom. UtkomstskyddsL) 500:e dagpenningdagen _____ ☐ utöver 500 dagar har sökanden rätt till tilläggsdagar fram till dess han/hon har fyllt 60 år (26 § 2 mom. UtkomstskyddsL); 1. tilläggsdagen _____	Första dagen för vilken dagpenning har betalats under 60 veckor _____ Rätten till dagpenning upphör _____
5 RÄTT TILL DAGPENNING 1.1.1996	Sökanden har haft rätt till dagpenning / utbildningsstöd 1.1.1996 ☐ Ja ☐ Nej ☐ Inte medlem i vår kassa 1.1.1996	
6 RÄTT TILL DAGPENNING 1.1.2000	a) Sökanden har fått dagpenning / utbildningsstöd för minst 100 dagar år 1999 ☐ Ja ☐ Nej	
	b) Sökanden har haft rätt till dagpenning / utbildningsstöd 1.1.2000 ☐ Ja ☐ Nej ☐ Sökanden har 1.8.1999 haft visstidsanställning som upphört senast 31.12.1999 ☐ Ej medlem i vår kassa 1.1.2000	
7 ANMÄLAN TILL PENSIONSANSTALTEN	Om arbetslöshetspension på grund av detta intyg skall utgå retroaktivt, bör pensionsanstalten betala den retroaktiva pensionen med stöd av 19 a § APL och 43 a § FPL till arbetslöshetskassan / Folkpensionsanstalten till den del den motsvarar för samma tid utbetald arbetslöshetsdagpenning / utbetalt arbetsmarknadsstöd.	
8 ANMÄRKNINGAR		
9 DATUM, UNDERSKRIFT OCH KONTAKTUPPGIFTER	Ort och datum _____	Intygsgivarens underskrift och Folkpensionsanstaltens / arbetslöshetskassans stämpel och kontaktuppgifter _____

B. IFYLLS AV ARBETSKRAFTSMYNDIGHETEN

10 ARBETSLÖSHETSTIDEN	☐ Sökanden är arbetslös arbetssökande vid arbetskraftsbyrån och man har inte kunnat anvisa honom / henne sådant arbete som han / hon inte kan vägra ta emot utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsdagpenning enligt om utkomstskydd för arbetslösa ☐ Sökanden har inte haft rätt till ersättning för viss tid fr.o.m. _____ p.g.a. att sökanden sagt upp sig från sitt arbete.	
11 ANMÄRKNINGAR		
12 DATUM, UNDERSKRIFT OCH KONTAKTUPPGIFTER	Ort och datum _____	Intygsgivarens underskrift, byråns stämpel och kontaktuppgifter _____

ANVISNING FÖR IFYLLANDE AV INTYG FÖR ANSÖKAN OM ARBETSLÖSHETSPENSION

Intyget består av två delar. Del A som gäller dagpenning ifylls antingen av arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten (FPA). Del B ifylls av Arbetskraftsbyrån. Den del som gäller dagpenning ifylls enligt följande:

Punkt 1. 'Uppgifter om sökanden'

Här antecknas uppgifter om personen som ansöker om arbetslöshetspension.

Punkt 2. 'Rätt till dagpenning 1.1.1994'

Punkten ifylls endast om sökanden är född år 1938 eller tidigare.

Kryssa för uppgiften om huruvida sökanden har haft rätt till dagpenning / utbildningsstöd 1.1.1994 eller inte. På basis av rätten till dagpenning avgörs om en sökande som är född år 1938 eller tidigare har rätt till arbetslöshetspension enligt systemet som gällde före 1.1.1994. Sökanden har haft rätt till dagpenning 1.1.1994 om han eller hon då

- fick arbetslöshetsdagpenning (inkomstrelaterad eller grunddagpenning antingen till fullt belopp, jämkad eller minskad) eller utbildningsstöd enligt lagen om Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning,
- fick arbetslöshetsdagpenning på grund av självrisktid för sjukdagpenning,
- hade en självrisktid enligt 12 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa
- inte fick dagpenning på grund av behovsprövning av grunddagpenning, minskning av social förmån, bisyssla eller lön för deltidsarbete eller
- var arbetslös och anställningen upphörde senast 31.12.1993 och var arbetslös arbetssökande vid en Arbetskraftsbyrå den första vardagen 3.1.1994.

Om sökanden inte 1.1.1994 varit medlem i den arbetslöshetskassa som utfärdat intyget, kryssa för även uppgiften om detta. Se även punkt 8.

Punkt 3. 'Arbetslöshetsdagpenning för minst 200 dagar'

Punkten ifylls endast om sökanden är född år 1938 eller tidigare och har haft rätt till dagpenning / utbildningsstöd 1.1.1994 och fått dagpenning för minst 200 dagar. I detta fall kan punkt 4 inte ifyllas vid FPA, eftersom det före 1.1.1994 inte existerade någon maximitid i fråga om grunddagpenningen.

Här antecknas för hur många dagar sökanden fått dagpenning under de senaste 60 veckorna och den första dagen för vilken dagpenning har betalats under dessa 60 veckor. Perioden om 60 veckor räknas från den dag då intyget undertecknats. **Exempel:** Intyget utfärdas tisdag 6.6.2000 och sökanden har under de senaste 60 veckorna fått dagpenning för 270 dagar. Perioden om 60 veckor börjar onsdag 14.4.1999 räknat bakåt från den dag då intyget undertecknats. Om dagpenning betalats 14.4.1999 antecknas denna dag som den första dagen för vilken dagpenning har betalats. Om dagpenning inte betalats för den ovan nämnda dagen, antecknas den första dag då dagpenning betalats efter den ovan nämnda dagen. Det är viktigt att anteckna den första dagen för vilken dagpenning betalats under dessa 60 dagar, eftersom den avgör pensionsfallsdagen, dvs. tidpunkten från vilken den återstående tiden beaktas fram till pensionsåldern. Dessutom antecknas dagen då 200 dagar har uppnåtts. Se även punkt 8.

Då intyget över att 200 dagar har uppnåtts ges en sådan person som fått dagpenning även för tilläggsdagar, antecknas alltid även den första tilläggsdagen, dvs. den 501 dagen då dagpenning har betalats. Det är viktigt att anteckna den första tilläggsdagen eftersom denna kan avgöra rätten till återstående tid.

Punkt 4. 'Dagpenning utbetalats till maximibelopp'

Ifylls då intyg över att maximitiden uppnåtts utfärdas.

Kryssa för den maximitid enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa enligt vilken sökanden inte längre har rätt till dagpenning, dvs. punkten 'maximitiden 500 dagar har gått ut' (26 § 1 mom. UtkomstskyddsL) eller punkten 'utöver 500 dagar har sökanden rätt till tilläggsdagar fram till dess han/hon har fyllt 60 år' (26 § 2 mom. UtkomstskyddsL).

I fall där maximitiden 500 dagar gått ut (26 § 1 mom.) antecknas även den dag då 500 dagar har uppnåtts.

Om dagpenning har betalats utöver 500 dagar till slutet av den månad då sökanden fyller 60 år (26 § 2 mom.), antecknas även den första tilläggsdagen, dvs. den 501 dagen då dagpenning har betalats, för fastställande av rätt till återstående tid i arbetspensionen.

I båda fallen av maximitid ifylls även punkten 'Första dagen för vilken dagpenning har betalats under 60 veckor' räknat på samma sätt som ovan i punkt 3. Den första dagen inom perioden om 60 dagar kan bestämma pensionsfallsdagen för arbetslöshetspensionen.

I punkten 'Rätten till dagpenning upphör' antecknas sista dagen i den månad då maximitiden 500 dagar gått ut eller för fall med tilläggsdagar sista dagen i den månad då sökanden fyllt 60 år.

På sökandens begäran skall utbetalaren utfärda ett intyg över att maximitiden 500 dagar (26 § 1 mom. UtkomstskyddsL) gått ut även till en sökande vars maximitid uppnåtts redan tidigare, till och med för flera år sedan. I sådana fall kryssar man endast för punkten 'maximitiden 500 dagar har gått ut' och i punkten '500:e dagpenningdagen' antecknas när rätten till dagpenning upphört. Punkten 'Första dagen för vilken dagpenning har betalats under 60 veckor' behöver inte ifyllas, eftersom dagpenning inte betalats för denna tid.

Punkt 5. 'Rätt till dagpenning 1.1.1996'

Ifylls endast då sökanden är född år 1942 eller tidigare.

Kryssa för uppgiften huruvida sökanden har haft rätt till dagpenning /utbildningsstöd 1.1.1996 eller inte. På basis av rätten till dagpenning räknas arbetspensionen enligt en större tillväxtprocent för återstående tid.

Rätten till dagpenning / utbildningsstöd 1.1.1996 för en sökande som är född år 1942 eller tidigare fastställs enligt samma regler som vid punkt 2 om rätt till dagpenning 1.1.1994. Om kassan har uppgifter om permittering vid årsskiftet 1996 antecknas detta i punkt 8. Pensionsanstalten kontrollerar vid behov dagpenningsperioderna.

Om sökanden inte 1.1.1996 varit medlem i den arbetslöshetskassa som utfärdat intyget, kryssa för även uppgiften om detta. Se även punkt 8.

Punkt 6. 'Rätt till dagpenning 1.1.2000'

Ifylls endast om sökanden är född år 1944 eller tidigare. Kryssa för punkterna a) och b). På basis av uppgifterna i dessa punkter avgörs om en sökande som är född år 1944 eller tidigare har rätt till arbetslöshetspension i vilken ingår återstående tid.

I punkt a) anges om sökanden fått dagpenning / utbildningsstöd eller dessa båda tillsammans för minst 100 dagar år 1999.

I punkt b) anges om sökanden har haft rätt till dagpenning / utbildningsstöd 1.1.2000. Sökanden har haft rätt till dagpenning 1.1.2000 om han eller hon då uppfyllde någon av nedan nämnda förutsättningar:

- sökanden fick dagpenning (inkomstrelaterad eller grunddagpenning antingen till fullt belopp, jämkad eller minskad) eller utbildningsstöd enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, eller
- sökanden hade en självrisktid enligt 12 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller
- sökanden var arbetslös, men av sådant godtagbart skäl som avses i 16 § 4 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller
- sökanden fick inte arbetslöshetsdagpenning på grund av s.k. fallskärmsavtal som sökanden ingått med sin arbetsgivare, periodisering av semesterersättning, minskning av social förmån, bisyssla eller lön för deltidsarbete, eller
- sökanden var arbetslös och anställningen upphörde senast 30 eller 31.12.1999 och sökanden var arbetslös arbetssökande vid en arbetskraftsbyrå den första vardagen 3.1.2000.

Om en företagare 1.1.2000 hade en period utan dagpenning på grund av periodisering av företagsverksamhetens försäljningsvinst eller för att företagsverksamheten varit avbruten i fyra månader, anses han eller hon inte ha haft rätt till dagpenning och har således inte rätt till en arbetslöshetspension i vilken ingår återstående tid.

Om sökanden konstaterats ha haft rätt till dagpenning / utbildningsstöd 1.1.2000, kryssa för punkten om visstidsanställning, om det finns uppgifter om detta.

Om sökanden inte 1.1.2000 varit medlem i den arbetslöshetskassa som utfärdat intyget, kryssa för även uppgiften om detta. Se även punkt 8.

Punkt 8. 'Anmärkningar'

Om sökanden inte varit medlem i den arbetslöshetskassa som utfärdat intyget 1.1.1994 och / eller 1.1.1996 och /eller 1.1.2000, men kassan känner till i vilken kassa sökanden då var medlem, antecknas här den kassans namn.

Om sökanden meddelar att han eller hon får dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, antecknas detta här.

I denna punkt antecknas om intyget utfärdats efter utsatt tid av någon orsak som inte beror på sökanden. Dessutom antecknas datum då man kunnat utfärda intyget och uppgifterna i intyget antecknas sådana de skulle ha varit i ett intyg som utfärdats inom utsatt tid.

Nedan beskrivs när ett intyg i olika situationer utfärdats inom utsatt tid och ges anvisningar om hur intyget skrivs ifall det blir försenat.

Att utfärda intyg då sökanden omfattas av arbetslöshetspensionssystemet före 1.1.1994 (det gamla systemet)

a) Intyg över att 200 dagar har uppnåtts

Om intyget utfärdas efter den månad då 200 dagar uppnåtts antecknas som datum för intyget den dag då 200 dagar uppnåtts och från detta datum räknas de övriga tiderna i intyget.

I punkten Anmärkningar antecknas från vilken dag tiderna i intyget räknats.

b) Intyg över att maximitiden för dagpenning gått ut (OBS! Utfärdas endast av arbetslöshetskassan)

I fall där maximitiden 500 dagar gått ut har intyget utfärdats inom utsatt tid om det skrivits efter att 500 dagar uppnåtts och inom den månad då dessa dagar gått ut.

Om intyget av någon orsak som inte beror på sökanden inte kan utfärdas inom utsatt tid i situationer då maximitiden 500 dagar gått ut, antecknas som datum för intyget den dag då 500 dagar gått ut. Från detta datum räknas de övriga tiderna i intyget.

Intyg över att maximitiden gått ut har i dessa fall utfärdats inom utsatt tid om det skrivits inom den månad då maximitiden gått ut.

I punkten Anmärkningar antecknas från vilken dag tiderna i intyget räknats.

Att utfärda intyg i övriga fall (det nya systemet)

Intyg över att maximitiden gått ut (både intyg över tilläggsdagar och över att 500 dagar uppnåtts) har i dessa fall utfärdats inom utsatt tid ännu då intyget skrivits inom den månad som följer efter att maximitiden gått ut.

Om intyget försenas av någon orsak som inte beror på sökanden antecknas den första vardagen i den månad som följer efter att maximitiden gått ut som det datum då man kunnat utfärda intyget. Från detta datum räknas de övriga tiderna och detta datum antecknas i punkten Anmärkningar.

Exempel: Maximitiden 500 dagar har gått ut 10.5.2000, men intyget skrivs ut först i juli. För att intyget skulle ha utfärdats inom utsatt tid borde det ha skrivits inom juni. Eftersom intyget

försenades antecknas som utskrivningsdatum den första vardagen i juni, dvs. 2.6.2000. Från detta datum räknas 60 veckor bakåt. Även de andra uppgifterna antecknas sådana de skulle ha varit i ett intyg utfärdat 2.6.2000.

Punkt 9. 'Datering, underskrift och kontaktuppgifter'

Här antecknas den verkliga utskrivningsdagen samt orten. Intyget undertecknas och förses med stämpel och andra kontaktuppgifter.

1 Ansökan inkom (datum, mottagare)

2 Inkom, datum

3 Inkom, datum

Vidarebefordrad (datum, vart?)

Vidarebefordrad (datum, vart?)

1 ANSÖKAN	Arbetspension: ☐ Söker ☐ Söker ej		Folkpension: ☐ Söker ☐ Söker ej	
2 SÖKANDE	Efternamn och alla förnamn			
	Personbeteckning		Yrke	
	Näradress		Telefon (tjänst/hem)	
	Postnummer		Postanstalt	Boningskommun
	Pensionsbeslutet önskas ☐ på finska ☐ på svenska		Medborgarskap ☐ Finskt ☐ Annat; vilket?	
	Bosättningsland ☐ Finland ☐ Annat; vilket?			
3 BOSÄTTNING OCH ARBETE UTOMLANDS (fyll i bilaga U om Ni bott eller förvärvs- arbetat utomlands)	Har Ni alltid bott i Finland? ☐ Ja ☐ Nej; var och när?			Ifylls av pens. anst ☐ EES/ EU
	Har Ni förvärvsarbetat i något annat land? ☐ Nej ☐ Ja; var och när?			
	Uppbär Ni pensioner eller ersättningar från utlandet? ☐ Nej ☐ Ja; hurdana, från vilket land, från vilken inrättning, fr o m när?			
4 BETALNINGS- ADRESS OCH BESKATTNING	Bankens namn		Fullständigt kontonummer	
	Banken är skyldig att returnera pension som inbetalats på kontot utan grund		Grundprocent vid innehållning av skatt	
5 ARBETS- INKOMST	Har Ni några arbetsinkomster (lön eller företagarinkomst)? ☐ Nej ☐ Ja; inkomst per månad _____			
6 SENASTE ANSTÄLLNING	Arbetsgivarens namn och adress			Telefon
	När blev Ni anställd (datum)?	Anställningen ☐ fortgår	Fram till (datum):	Anställningen ☐ har upphört
7 ÖVRIGA AN- STÄLLNINGAR	Har Ni varit anställd			
	a) hos privat arbetsgivare?	☐ Nej	☐ Ja	
	b) hos staten?	☐ Nej	☐ Ja	
	c) hos kommun?	☐ Nej	☐ Ja	
	d) hos församling?	☐ Nej	☐ Ja	
e) hos annat offentligt samfund?	☐ Nej	☐ Ja		
8 ERSÄTTNING- AR OCH PENSIONER	Uppbär eller söker Ni ersättning på grund av olycksfall, yrkessjukdom, trafikskada eller militärskada, eller annan ersättning eller pension (uppgi även familjepensioner)?			
	☐ Uppbär inte / Söker inte			
	☐ Söker; vad och varifrån?			
☐ Uppbär; vad för ersättning, från vilket bolag och fr.o.m. när?				

FYLL I PUNKTERNA 9 - 17 OM NI SÖKER ARBETSPENSION

9 JUSTERING AV PENSIONS- LÖNEN EFTER PRÖVNING	Har Er lön i någon anställning undantagsvis sjunkit på grund av sjukdom eller permittering eller av någon annan exceptionell orsak under de senaste 10 åren? ☐ Nej ☐ Ja; vilken anställning, när och av vilken orsak?
10 FÖRETAGAR- VERKSAMHET ELLER SJÄLV- STÄNDIG YRKESUTÖV- NING	Har Ni idkat företagaverksamhet? ☐ Nej ☐ Ja ☐ Jordbruk / skogsbruk ☐ Yrkesmässigt fiske eller renskötsel ☐ Annan företagaverksamhet eller självständig yrkesutövning; vad? Verksamheten inleddes ☐ Verksamheten fortgår; om Ni är jordbrukare, fyll i bilaga TM
11 ARBETS- LÖSHET	Var Ni arbetslös och sökte arbete 1.1.1996 (gäller personer födda 1942 eller tidigare)? ☐ Nej ☐ Ja Tidpunkt, om Ni har blivit uppsagd eller permitterad under år 1999 (gäller personer födda 1944 eller tidigare)?
12 VUXEN- UTBILDNING	Har Ni fått eller ansökt om utbildningsstöd från utbildnings- och avgångsbidragfonden, arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten? ☐ Nej ☐ Har sökt; varifrån? ☐ Har fått; varifrån?
13 STUDIE- LEDIGHET	Har Ni haft studieledighet enligt lagen om studieledighet under de senaste 10 åren? ☐ Nej ☐ Ja; när?
14 BARNAVÅRD	Har Ni haft oavlönad moderskaps- eller föräldraledighet eller vårdledighet under de senaste 10 åren? ☐ Nej ☐ Ja; när?
15 SJKUDAG- PENNING	Har Ni uppburit eller sökt dagpenning enligt sjukförsäkringslagen under de senaste tre åren? ☐ Nej ☐ Har sökt; varifrån? ☐ Har uppburit; varifrån?
16 REHABILI- TERINGS- PENNING	Har Ni uppburit eller sökt rehabiliteringspenning eller inkomstbortfallsersättning vid rehabilitering? ☐ Nej ☐ Har sökt; vad och varifrån? ☐ Har uppburit; vad och varifrån?
17 BARN	Har Ni eller Er make barn under 18 år? ☐ Nej ☐ Ja; barnens namn och personbeteckningar

FYLL I PUNKT 18 OM NI SÖKER FOLKPENSION

18 CIVILSTÅND OCH MAKE / SAMBO	☐ Ogift ☐ Änka/änkling ☐ Bor åtskils; ☐ Gift ☐ Frånskild ☐ fr o m när? ☐ Sambo
	Om Ni och Er make bor åtskils, ange orsaken ☐ Söndring i äktenskapet ☐ Anstaltsvård ☐ Annan orsak; vilken?
	Makens / Sambons efternamn och alla förnamn <input type="text"/> Personbeteckning <input type="text"/>

UNDERTECKNA ANSÖKNINGEN

19 UNDERSKRIFT	Jag försäkrar att de uppgifter jag lämnat är riktiga och kommer att meddela om de ändras. Ort och datum <input type="text"/> Sökandens underskrift <input type="text"/>
	 Namnförtydligande <input type="text"/>
	Om annan än sökanden undertecknat ansökan skall orsaken anges: <input type="text"/>

Uppgifter ur Er ansökan lämnas även till andra inrättningar som sköter Ert pensionsärende.

MOTTAGARENS ANTECKNINGAR

Sökanden ombads lämna in följande tilläggsutredningar: <input type="text"/>	Inkom, datum <input type="text"/>
---	-----------------------------------

HUR MAN SÖKER ARBETSLÖSHETSPENSION

Arbetslöshetspension söks med en blankett som har beteckningen TT (ETK/KELA 7003) och som fås på arbetspensionsanstaltens serviceställen och på Folkpensionsanstaltens byråer. Även på Internet – via Pensionskyddscentralens, arbetspensionsanstaltens och Folkpensionsanstaltens hemsidor – fås ansökningsblanketter och bilagor.

Pension från arbetspensionssystemet och från folkpensionssystemet kan sökas med samma blankett. Också om man haft fler än en arbetspensionsgrundande anställning eller varit företagare eller lantbruksföretagare så räcker det med en ansökan.

Arbetslöshetspension kan betalas till långtidsarbetslösa som fyllt 60 år och som inte kunnat placeras på arbetsmarknaden och som dessutom har fått förtjänst dagpenning från arbetslöshetskassan eller grunddagpenning från FPA till maximalt belopp. Till ansökan skall fogas ett intyg från den instans som betalat ut dagpenningen.

Den arbetslöshetspension som Folkpensionsanstalten betalar är pensionsavhängig, det vill säga beviljandet och beloppet är beroende av de övriga pensioner och ersättningar man har. Om ens övriga pensioner och ersättningar överstiger vissa lagstadgade inkomstgränser får man ingen folkpension; gränslöppen är följande:

Ensamstående person		Gift person	
Kommungrupp I	5 800 mk/mån	Kommungrupp I	5 120 mk/mån
Kommungrupp II	5 565 mk/mån	Kommungrupp II	4 919 mk/mån

Så fyller man i blanketten:

1 ANSÖKAN

Både den pension man söker och den man ej söker skall förkryssas.

2 SÖKANDE

Utöver sökandens personuppgifter anges även vilketdera inhemska språk man vill få sitt pensionsbeslut på (finska eller svenska). Som telefonnummer antecknas ett nummer på vilket sökanden är anträffbar dagtid.

3 BOSÄTTNING OCH ARBETE UTOMLANDS

Utländsvistelser uppges alltid med bilaga U. Om man bott eller arbetat utomlands efter fyllda 16 kan detta ha betydelse för beviljandet eller för pensionsbeloppet. På basis av lämnade uppgifter skickas ansökan även till utländska pensionsinrättningar för handläggning.

4 BETALNINGSADRESS OCH BESKATTNING

För utbetalningen av pensionen behövs alltid bankens namn och sökandens fullständiga kontonummer.

Eftersom procenten för skatteinnehållning på pensionen ofta inte är känd när man söker pension, kan till en början procenten för skatteinnehållning på lönen användas vid pensionsbeskattningen; om man så önskar kan man anteckna procenten på blanketten.

5 ARBETSINKOMST

Här antecknas eventuella arbetsinkomster; om man har arbetslöshetspension får man ha högst 2 511 mark i månaden i arbetsinkomst (år 2001).

6–7 ANSTÄLLNINGAR

I punkterna 6–7 antecknas alla privata och offentliga anställningar som sökanden haft. Uppgifterna behövs för beräkandet av totalpensionen. På basis av lämnade uppgifter skickas ansökan till alla pensionsinrättningar som har del i handläggningen av pensionsärendet.

8 ERSÄTTNINGAR OCH PENSIONER

Uppge alla lagstadgade ersättningar som nämns på blanketten och även alla andra pensioner som Ni uppbär eller har sökt. Uppgifterna behövs när pensionerna samordnas och folkpensionsbeloppet räknas ut.

9 JUSTERING AV PENSIONSLÖNEN EFTER PRÖVNING

Om Er lön i någon anställning har sjunkit avsevärt av någon exceptionell orsak kan pensionslönen beräknas utifrån den tidigare, gängse inkomstnivån. Därför är det angeläget att Ni uppger när, varför och i vilken anställning Er lön har sjunkit.

10 FÖRETAGARVERKSAMHET ELLER SJÄLVSTÄNDIG YRKESUTÖVNING

Frågorna i denna punkt besvaras av dem som varit företagare eller självständig yrkesutövare.

Den som idkat olika slag av företagарverksamhet och som fortsätter med vissa och har minskat på eller lagt ned vissa skall ge närmare uppgifter på en separat bilaga.

11 ARBETSLÖSHET

Dessa uppgifter, som hänför sig till lagändringar som skett åren 1996–2000, behövs för beräkandet av pensionsbeloppet.

12–16 Uppgifterna i punkterna 12–16 behövs när pensionsbeloppet beräknas.

17 BARN Den som är född 1938 eller tidigare och har barn under 18 år att försörja kan få ett barn tillägg till sin arbetspension. För barn tillägg till företagarpension krävs att man är född 1946 eller tidigare.

18 CIVILSTÅND OCH MAKE/SAMBO

Uppgifter om civilstånd och om eventuell make eller sambo behövs för beräkandet av folkpensionens belopp.

19 UNDERSKRIFT

Ansökningsblanketten skall alltid undertecknas. Om ansökan undertecknats av någon annan än sökanden skall orsaken uppges. Den som undertecknat ansökan svarar för att uppgifterna stämmer.

Närmare information om arbetslöshetspensionerna finns i Pensionsskyddscentralens, arbetspensionsinrättningarnas och Folkpensionsanstaltens broschyrer och på Internet.

Lähetäjä

PERIMISILMOITUS

TTL 45 §, TmlL 36 §, TPAL 26 § ja OptuL 28 §

Vastaanottaja

Palautusosoite

Kansaneläkelaitos

_____ toimisto

ENNAKKOILMOITUS

Etudensaajan sukunimi ja etunimet						Henkilötunnus			
Etuus: ☐ Työttömyys-päiväraha		☐ Työmarkkinatuki		☐ Koulutustuki		☐ Opintotuki		Myönnetty: _____ alkaen	
Maksaminen ☐ jatkuu		☐ on päättynyt _____		Maksettu yhteensä _____ mk / brutto					
Paikka ja aika						Allekirjoitus			
Käsittelijä ja puhelin:									

ILMOITUS MUUTA ETUUTTA KOSKEVASTA PÄÄTÖKSESTÄ

Etuus: _____		Määrä yht. _____		mk / brutto _____		mk / netto _____			
☐ Takautuvaa etuutta ei tule maksettavaksi		☐ Takautuva etuus maksetaan ajalta _____							
Paikka ja aika						Allekirjoitus			
Käsittelijä ja puhelin:									

PERIMISLASKELMA

 Takautuva etuus voidaan maksaa kokonaan etudensaajalle.

 Takautuva etuus peritään alla olevan laskelman mukaisesti. Pyydettävä uusi laskelma, jos maksua ei ole suoritettu

_____ mennessä.

Ajanjaksot, joilta peritään	Maksettu etudensaajalle					Saatu perittyä			Peritään Kansaneläkelaitoksesta yhteensä mk
	Päivien lukum.	Mk / pv		Yhteensä mk		Ajalta	Yhteensä mk		
		brutto	netto	brutto	netto		brutto	netto	

Maksuosoite (Pankin nimi ja konttori sekä täydellinen tilinumero / Postisiirtotilin numero)

Paikka ja aika

Allekirjoitus

Käsittelijä ja puhelin:

Lähetäjä

PERIMISILMOITUS

TTL 45 §, TmtL 36 §, TPAL 26 § ja OptuL 28 §

Vastaanottava työeläkelaitos

Palautusosoite

Eläketurvakeskus
00065 ELÄKETURVAKESKUS

ENNAKKOILMOITUS

Etuudensaajan sukunimi ja etunimet		Henkilötunnus	
Etuus:	☐ Työttömyys-päiväraha	☐ Työmarkkinatuki	☐ Koulutustuki
		☐ Opintotuki	Myönnetty: _____ alkaen
Maksaminen	☐ jatkuu	☐ on päättynyt _____	Maksettu yhteensä _____ mk/brutto
Paikka ja aika		Allekirjoitus	
Käsittelijä ja puhelin:			

ILMOITUS TYÖELÄKEPÄÄTÖKSESTÄ

Eläkelaji:	_____	Määrä yht.	_____ mk/brutto	_____ mk/netto
☐	Takautuvaa etuutta ei tule maksettavaksi	☐	Takautuva etuus maksetaan ajalta _____	
Eläkelaitos merkitsee nimensä ja osoitteensa alla olevan perimislaskelman osoitekenttään				
Paikka ja aika		Allekirjoitus		
Käsittelijä ja puhelin:				

Vastaanottaja

PERIMISLASKELMA

Takautuva etuus peritään alla olevan laskelman mukaisesti. Pyydettyä uusi laskelma, jos maksua ei ole suoritettu _____ mennessä.

Vaatimus raukeaa. Takautuva etuus voidaan maksaa kokonaan etuudensaajalle.

Ajanjaksot, joilta peritään	Maksettu etuudensaajalle				Saatu perittyä			Peritään eläkelaitokselta yhteensä mk
	Päivien lukum.	Mk / pv		Yhteensä mk		Ajalta	Yhteensä mk	
		brutto	netto	brutto	netto		brutto	netto

Maksuosoite (Pankin nimi ja konttori sekä täydellinen tilinumero / Postisiirtotilin numero)

Paikka ja aika

Käsittelijä ja puhelin:

Allekirjoitus

Lähetäjä

PERIMISILMOITUS

TTL 45 §, TmlL 36 §, TPAL 26 § ja OptuL 28 §

Vastaanottaja

Palautusosoite

ETK/KELA

ENNAKKOILMOITUS

Etuudensaajan sukunimi ja etunimet				Henkilötunnus	
Etuus:	☐ Työttömyys-päiväraha	☐ Työmarkkinatuki	☐ Koulutustuki	☐ Opintotuki	Myönnetty: _____ alkaen
Maksaminen	☐ jatkuu	☐ on päättynyt _____	Maksettu yhteensä _____ mk/brutto		
Paikka ja aika			Allekirjoitus		
Käsittelijä ja puhelin:					

E 215

(*)

ADMINISTRATIVE REPORT ON THE POSITION OF A PENSIONER

Reg. 574/72: Art. 40; Art. 51

1	Institution to which the form is addressed
1.1	Name
1.2	Address (*)

2	Pensioner
2.1	Surname (*)
2.2	Surname at birth (*)
2.3	Forenames (*)
2.4	Previous names (*)
2.5	Sex (*)
2.6	Father's surname and forenames (*)
2.7	Mother's surname and forenames (*)
2.8	Civil status ☐ single ☐ divorced and remarried (*) ☐ living in separation from spouse ☐ married ☐ divorced and not remarried (*) ☐ widower/widow
2.9	Insurance No at investigating institution
2.10	Insurance No at other institution concerned (*)
2.11	Type of pension

3	Nationality (10)	D.N.I. (10a)
----------	------------------------	--------------------

4	Details of birth
4.1	Date of birth (11)
4.2	Place of birth (12)
4.3	Province, department, county (13)
4.4	Country (14)

5	Address (*) (15)
----------	------------------------

8	Dependent ascendants ⁽²³⁾			
8.1	Surname ⁽²⁾	Forenames	Date of birth	Relationship

8.2	Address ⁽²⁾ ⁽²¹⁾			
			
			
8.3	Remarks:			
			
			

9	Benefits		
9.1	The pensioner	has applied for the following benefits	and/or receives the following benefits
9.2	Continued wage or salary payments in case of illness	☐	☐
9.3	Sickness insurance cash benefits for incapacity for work	☐	☐
9.4	Rehabilitation allowance	☐	☐
9.5	Invalidity pension	☐	☐
9.6	Old-age pension	☐	☐
9.7	Survivor's pension	☐	☐
9.8	Pension for accident at work or occupational disease	☐	☐
9.9	Unemployment benefits	☐	☐
9.10	Institutions responsible for paying the benefits listed in 9.3 to 9.9 [name, address ⁽²⁾]		
	9.....
	9.....
	9.....
	9.....

9.11 Additional information on the benefits listed in 9.3 to 9.9

	Reference No	Period or date	Amount
9.....	☐ weekly ☐ monthly ☐ annual
9.....	☐ weekly ☐ monthly ☐ annual
9.....	☐ weekly ☐ monthly ☐ annual
9.....	☐ weekly ☐ monthly ☐ annual

- (6) Previous names should, be stated, particularly in the case of adoption or in the case of bynames in current use. Expressions such as 'called ...' or 'alias ...' must be written in full in the order in which they appear on the birth certificate.
- (7) Put M for male and F for female.
- (8) This information is required for a Spanish national, or a French national born outside metropolitan France.
- (9) Complete, where possible, for German, French, Italian, Luxembourg, Netherlands and Portuguese institutions. If this information is not available from the investigating institution, the competent institution should contact the person concerned.
- (10) If the form is being sent to a Danish institution, indicate the CPR number and, where appropriate, the ATP number.
- (10a) Where appropriate, indicate the date of naturalization.
- (10b) in the case of Spanish nationals state the number appearing on the national identity card (D.N.I.), if it exists, even if the card is out of date. Failing this, state 'None'.
- (11) The day and the month should be shown by two digits each and the year by four digits (example: 1 August 1921 = 01. 08. 1921).
- (12) For French towns comprising several arrondissements, please give the number of the arrondissement (example: Paris 14). In the case of Portuguese districts state also the parish and the local authority.
- (13) Must be stated for insured persons of Spanish, French or Italian nationality. Here, the territorial area or district in which the place of birth is located should be stated (example: in the case of France if the place (commune) of birth is Lille, the department of birth should be shown as 'Nord' followed by the area code if known to the insured person, in this case: 59. The complete entry should therefore read: 'Nord 59'). In the case of persons born in Spain state only the province.
- (14) The symbol of the insured person's country of birth in accordance with the international motor vehicle registration code.
- (15) If the form is being sent to a Danish institution, give the claimant's last address in Denmark in the box below.

Address (?)

- (16) Complete only if the form is being sent to a Danish institution.
- (17) Complete only if the form is being sent to an Irish or United Kingdom institution.
- (18) Complete if the form is being sent to a Belgian, Danish, French, Italian, Luxembourg, Netherlands or Portuguese institution.
- (19) Does not apply to Luxembourg institutions.
- (20) Complete for Belgian, German, Italian or Portuguese (monthly amount), French (quarterly amount), Danish or Netherlands (annual amount) institutions.
- (21) Indicate the common address. If one of the children or ascendants lives at a different address, indicate in the box below

Surname and forenames

Address (?)

- (22) Indicate if the child is married, an invalid, deceased (date of death), an apprentice or a student.
- (22a) For the purposes of Spanish institutions state whether the invalid child receives an invalidity pension in his or her own right.
- (23) Complete if the form is being sent to a Belgian, German or French institution.
- (24) For the purposes of Spanish institutions state whether this occupation entails compulsory pension insurance cover.